

БАНКА ДСК АД

Индивидуален финансов отчет

за годината приключваща на 31 декември 2020,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление
и доклад на независимите одитори

БАНКА ДСК АД

**Индивидуален финансов отчет
за годината, приключваща на 31 декември 2020,
доклад за дейността и управлението,
декларация за корпоративно управление
и доклад на независимите одитори**

**ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ И
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ**

ЗА 2020

БАНКА ДСК АД
Доклад за управлението и дейността на
Банка ДСК АД
за 2020 година

Макроекономическа среда

През 2020 г. световната икономика беше изцяло повлияна от глобалната пандемия в следствие на разпространението на новия Корона вирус. Населението на планетата се сблъска с беспрецедентна ситуация, която доведе до пълно блокиране на цели отрасли от световното стопанство. Редица фактори, заедно с високата степен на неизвестност и предприетите рестриктивни мерки за ограничаване на здравната криза допринесоха за внезапно настъпилата социално-икономическа несигурност. Закономерно и българската икономика понесе тежестта на негативните последици от Ковид-19. Чрез стагниращият износ към основните си търговски партньори пострадаха експортно ориентирани производства, части от промишлеността и услугите. Транспортът, блокираният туристически бранш и всички засегнати от наложените мерки сфери като културата, ресторантьорството и до голяма степен търговията на нехранителни стоки прекроиха картата на националното стопанство.

Базирайки се на експресната оценка на НСИ за произведеният вътрешен продукт през последното тримесечие на годината, очакванията ни за икономически спад през 2020 г. възлизат около минус 4%. Държавните финанси покриха напълно очакванията по предвидените разчети като салдото по Консолидираната фискална програма към края на 2020 г. е отрицателно в размер на 3 532 млн. лв. (минус 3,0% от прогнозната БВП) или представлява 100,5% изпълнение спрямо кризисното изменение на закона от м. април. Източник за финансиране на дефицита е емитирания през годината държавен дълг. В края на 2020 г. общият му обем възлиза на 27 505 млн. лв. или 23,3% от прогнозния БВП. Спрямо същия период на предходната година дългът се увеличава с 5 482 млн. лв. (24,9%). Преките инвестиции в страната бележат значителен годишен спад, като за януари – декември 2020 г., възлизат на 562 млн. евро (или 0,93% от БВП), като за сравнение, са по-ниски с 577 млн. евро (или 50,7%) спрямо същия период на 2019 г. (когато са отчетени кумулативно 1 139 млн. евро, или 1,9% от БВП). Общото ниво на цените се запази през изминалата година, като измерената годишна инфлация към края на декември е 0,1%. Спад е отчетен основно при ценовите нива в транспорта (в резултат на поевтиняването на цените на горивата на международните пазари) и облеклата, компенсирайки относителния ръст при останалите групи стоки и услуги - при хранителните продукти отчетеният индекс нараства с 1,9%, а в сферата на хотелиерството и ресторантьорството с 3,1%. Равнището на безработица в края на декември 2020 г. е 6,7% според Агенцията по заетостта, което е 0,8 пп повече от нивото на показателя към края на 2019 г. Общият брой на безработните е с 25 577 души по-висок, а към края на годината те са общо 220 292. За известната стабилност на пазара на труда допринасят приложените антикризисни мерки по програмите „60/40“ и „80/20“.

Събитие, което също ще остане запомнено през на изминалата 2020 г. е неминуемо приемането на страната във Валутно-курсския механизъм (ERM II) и Банковия съюз. В резултат на това, кредитния рейтинг на страната беше повишен от повечето водещи световни агенции. Така, въпреки настоящата несигурност, очакванията за българската икономика са положителни, базирани на ценовата стабилност, добрата инвестиционна позиция и все още ниските нива на държавен дълг, които се явяват добър буфер на правителството срещу по-нататъшни неочаквани икономически шокове. Необходими са навременни мерки по отношение на демографската политика и ограничаване на тенденцията за нарастващия недостиг на работна сила, както и мерки в сферата на образованието с цел превенция от нарастващия риск в областта.

Банковата система в страната остана стабилна и добре капитализирана. Печалбата в сектора през 2020 г. бележи закономерен спад спрямо нивото си от предходната година (и възлиза на близо 815 млн. лв.), но показателите за капиталова адекватност и ликвидност останаха високи и надхвърлят средните нива в Европейския съюз. Активността на банките в кредитирането остана стабилна, а благодарение на доброто управление и въведения в страната Частен мораториум, необслужваните кредити останаха на относително ниски нива.

Резюме

През 2020 г. Банка ДСК АД финализира процеса по интеграция с Експресбанк АД. Въпреки неблагоприятното влияние на макросредата, на 01.05.2020 г. се осъществи успешното вливане на придобитата в началото на 2019 г. Сосиете Женерал Експресбанк АД, спазвайки предварително заложените срокове. Благодарение на огромните усилия на всички служители, както в технически, така и в оперативен план, Банката съумя да адаптира своевременно дейността си и това гарантира безпроблемния преход и не отстъпи от високия стандарт в обслужването. В резултат на успешно приключилата интеграция, новата Банка ДСК затвърди позицията си на банковия пазар, като успя да ограничи отлива на клиенти и да минимизира ефектите от влошения икономически климат. Остана лидер на пазара в портфейла от кредити и депозити в банкиране на дребно и задържа стабилността си по отношение на ликвидност и капиталова позиция. Към края на декември 2020 г. Банката е на първо място на кредитния пазар, като по клиентски експозиции (без експозициите на кредитни институции) притежава пазарен дял от 20,2% при 20,7% в края на 2019 г. (съпоставено с консолидирани Банка ДСК и Експресбанк). По отношение на клиентските депозити (без тези на кредитни институции) Банката също заема чедна позиция в банковата система на страната с пазарен дял от 19,1% при 19,5% в края на 2019 г. (съпоставено с консолидирани Банка ДСК и Експресбанк). Следва да бъде отбелязано, че с цел по-голяма прецизност и отчетане на органичната динамика, обемите, участващи в измерването на пазарната позиция са изгладени с наличните консолидационни ефекти. Въпреки, че Банката продължи да следва стратегията за ефективно управление на свободния ресурс, задържаемостта на депозитния портфейл остана висока и над средната за пазара.

През 2020 г. успоредно с обичайната си дейност и следването на заложените цели, Банка ДСК отбеляза значителна промяна в стратегическо отношение. Основните събития, белязали развитието на банката през годината са бързо променящата се и несигурна оперативна среда, повлияна от световната пандемия, и успешно финализиращият процес по сливане между Банка ДСК и Експресбанк. В условията на беспрецедентната пандемична обстановка основен приоритет

за мениджмънта на Банката беше запазването на здравето както на служителите, така и на клиентите. Бяха предприети своевременно необходимите мерки и приложени всички световни практики в борбата с Ковид-19. Безпроблемното продължаване на дейността на Банката беше обезпечено чрез въвеждането на режим за работа от вкъщи, снабдяване с допълнителна защита в офисите и на всички точки за директен контакт, максимално експлоатиране на електронните канали и др. Наред с процесите по управление на свободните ресурси, затвърждаване на позициите в банкиране на дребно и засилване на тези във фирмения сегмент, Банка ДСК положи усилия за повишаване на оперативната ефективност и възвръщаемост, а основен приоритет беше и управлението на качеството на кредитния портфейл чрез оптимизация в процесите по събираемост. Стратегията на Банката в по-дългосрочен план е също водена от приоритета за запазване на силните позиции на Банката, както в банкиране на дребно, така и при останалите сегменти.

За 2020 г. Банка ДСК отчита печалба след данъци в размер на 193.04 млн. лв.

В резултат на процеса по управление на проблемни кредити, който включва непрекъснати подобрения, Банката продължи положителната тенденция в динамиката на качеството на портфейла и отчете по-добро от планираното качество в края на годината.

Съотношението оперативни разходи към доход от банкови операции към декември 2020 г. е 46,8%, което е под средното ниво на този показател в банковата система на страната. Това се дължи на продължаващото подобряване на ефективността на работа, качествено управление на инвестиционната политика и контрол върху текущите разходи.

През 2020 г. Банка ДСК АД продължава основно да предлага традиционни кредитни и депозитни продукти за населението, като запазва лидерските си позиции в този сегмент.

Пазарният и кредитен риск регулярно се следят и оценяват от съответните отговорни звена. Банка ДСК АД съблюдава както регулаторните, така и вътрешните правила за рискове. Няма индикации за повишаване на риска в сегментите или по продукти, както и по отношение баланса на Банката относно качество на активите, ликвидност, валутна позиция, лимити за търгуване и капиталова адекватност над нивата, които Банката е способна да посрещне.

Банка ДСК използва различни видове финансови инструменти за управление на ликвидността и пазарните рискове за собствена сметка и в подкрепа на клиентите си.

За клиенти на Банката се предлагат финансови инструменти за управление на валутен и лихвен риск като валутни форуърди, валутни и лихвени суапи и валутни опции. Позициите в резултат на клиентски нареждания се управляват съгласно политиката за управление на пазарните рискове като преобладаващо се затварят на междубанковия пазар.

Банката предоставя инвестиционни услуги за сметка на клиенти като спазва Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и съответните подзаконовни нормативни актове като Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници и Наредба № 58 за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги от 28.02.2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН), както и приетите във връзка с тях вътрешнобанкови нормативни актове.

Банката съхранява цялата документация, свързана със сключването на клиентски договори и изпълняването на клиентски нареждания, включително всички документи, които гарантират идентифицирането на клиентите според изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари. Също така Банката поддържа отчетност и води сметки за държаните клиентски активи по начин, който гарантира разграничаването от финансовите инструменти, собственост на Банката.

По отношение на административните функции е налице наблюдение на изпълнението на дейностите (особено тези, които се отнасят до взаимоотношенията с външни страни). Административно обслужване е осигурено за цялата клонова мрежа, като почти всички договори за доставки са централизирани и поръчките, доставките и съответните разходи се контролират от Централно управление. Отчетите и другите задължения към външни страни и регулаторни органи се подготвят и изпращат своевременно и съблюдаването на всички законови изисквания се контролира от направление Финанси и планиране, Управление Правно и Управление Съответствие и сигурност. Операционният риск се наблюдава и регулярно се извършват отчети към КУОР (Комитет за управление на операционния риск) с измерване на откритите събития и реализирани загуби и съответните потенциални загуби, както и препоръки за понижаване на операционния риск.

През 2020 г. Банка ДСК няма действия в областта на научноизследователската и развойната дейност.

На 30 април 2020 г. в резултат на издаването на нови акции, придобити от други акционери, Банката е пререгистрирана от еднолично акционерно дружество (ЕАД) на акционерно дружество (АД).

Обща информация за управлението и структурата на Банката

Банка ДСК АД притежава пълен лиценз за банкова дейност с право да извършва всички банкови операции, разрешени от действащото законодателство в страната. Тя е универсална търговска банка с преобладаваща дейност в банкирането на дребно.

Банка ДСК АД има двустепенна система на управление. Управленските органи са: Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС).

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК АД се ръководеше от Надзорен съвет и Управителен съвет в следния състав:

Надзорен съвет

Ласло Бенчик - председател на НС и главен финансов директор на Банка ОТП
 Виолина Маринова – член на НС
 Ласло Волф - член на НС
 Габор Кунце - член на НС
 Акош Ференц Тиса-Пап - член на НС
 Илона Тьорьок - член на НС
 Кристиан Шелмеци – член на НС

Управителен съвет

Тамаш Хак-Ковач – председател на УС и главен изпълнителен директор
 Диана Митева – член на УС и изпълнителен директор
 Славейко Славейков – член на УС и изпълнителен директор
 Доротея Николаева-Илчева - член на УС и изпълнителен директор
 Юрий Генов – член на УС и изпълнителен директор
 Боян Стефов – член на УС и изпълнителен директор
 Арно Льоклер - член на УС и изпълнителен директор
 Михаил Комитски – член на УС

Във Висшето ръководство на Банката промените през 2020 г. са както следва:

Считано от 18.05.2020 г., е вписана като нов член на УС и изпълнителен директор Доротея Николаева Николаева-Илчева.

Считано от 17.11.2020 г., е заличена като член и председател на УС и Главен изпълнителен директор Виолина Маринова Спасова

Считано от 17.11.2020 г., е вписан като нов член и председател на УС и Главен изпълнителен директор Тамаш Хак-Ковач.

Промени, както следва на дата 18.05.2020 г.:

Диана Дечева Митева – изпълнителен директор
 Арно Рене Жюлиен Льоклер - Изпълнителен директор
 Славейко Любомиров Славейков - Изпълнителен директор
 Михаил Руменов Комитски
 Боян Филипов Стефов - Изпълнителен директор
 Доротея Николаева Николаева-Илчева - Изпълнителен директор – **ново обстоятелство**
 Юрий Благоев Генов - Изпълнителен директор
 Виолина Маринова Спасова - Главен изпълнителен директор

Начин, по който се определя мандатът: за Виолина Маринова Спасова мандатът изтича на 31.12.2021 г. за Юрий Благоев Генов, Диана Дечева Митева и Боян Филипов Стефов мандатът изтича на 28.10.2020 г. за Доротея Николаева Николаева-Илчева мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването ѝ като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ.

Промени, както следва на дата 17.11.2020 г.:

Диана Дечева Митева - Изпълнителен директор
 Арно Рене Жюлиен Льоклер - Изпълнителен директор
 Славейко Любомиров Славейков - Изпълнителен директор
 Михаил Руменов Комитски
 Боян Филипов Стефов - Изпълнителен директор
 Доротея Николаева Николаева-Илчева - Изпълнителен директор
 Юрий Благоев Генов - Изпълнителен директор
 Виолина Маринова Спасова - Главен изпълнителен директор – **заличено обстоятелство**
 Тамаш Хак-Ковач - Главен изпълнителен директор – **ново обстоятелство**

Начин, по който се определя мандатът: за Тамаш Хак-Ковач мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването му като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ за Юрий Благоев Генов, Диана Дечева Митева и Боян Филипов Стефов мандатът изтича на 28.10.2023 г. за Доротей Николаева Николова-Илчева мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването ѝ като член на Управителния съвет в ТРРЮЛНЦ.

В Надзорния съвет персоналните промени през 2020 г., са както следва:

- Считано от 17.11.2020г., е заличен като член на НС:
- Андраш Такач
- Считано от 17.11.2020 г., е вписан нов член на НС:
- Виолина Маринова Спасова

Промени, както следва на дата 17.11.2020 г.:

Ласло Волф
Виолина Маринова Спасова – **ново обстоятелство**
Кристиан Шелмеци
Илона Тьорьок
Акош Ференц Тиса-Пап
Габор Кунце
Андраш Такач – **заличено обстоятелство**
Ласло Бенчик

Начин, по който се определя мандатът: За Виолина Маринова Спасова мандатът е 3 (три) години, считано от датата на вписването ѝ като член на Надзорния съвет в ТРРЮЛНЦ, а за останалите членове - до 28.10.2021г.

През 2020 г. Банка ДСК няма сключени договори по чл. 240б от Търговския закон с членове на управленския състав.

Възнагражденията, получени общо през годината от управленския състав са съгласно договорите за управление и възлизат на 8,7 млн. лв.

Участие на членове на НС и УС в акционерния капитал

Членове на НС и УС нямат участие в акционерния капитал и не притежават права за придобиване на акции и облигации на дружеството.

Участията на членовете на УС в управителни и контролни органи на търговски дружества към края на 2020 г. като представляващи Банка ДСК е както следва:

Име	Дружество	Позиция
Тамаш Хак-Ковач	няма участия	
Диана Митева	„ДСК Управление на активи“ АД „ДСК Мобайл“ ЕАД „ДСК Дом“ ЕАД	Член на НС Председател на НС Председател на СД
Доротей Николова-Илчева	"ДСК Управление на активи" АД ПОК „ДСК Родина“ АД "ОТП Факторинг България" ЕАД	Член на УС Председател на УС Председател на СД
Славейко Славейков	"ОТП Факторинг България" ЕАД	Член на СД
Арно Льоклер	Няма участия	
Юрий Генов	„ДСК Мобайл“ ЕАД	Член на НС

Михаил Комитски	„ДСК Лизинг“ АД „ОТП Лизинг ЕООД „ДСК АУТО ЛИЗИНГ“ ЕООД „ДСК Оперативен лизинг“ ЕООД	Председател на УС Управител Управител Управител
Боян Стефов	няма участия	

Адресът на централния офис на Банка ДСК АД е 1036, гр. София, ул. Московска №19.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК АД има 9 регионални центъра, 49 финансови центъра, 23 бизнес центрове и зони, 103 клона, 157 банкови офиса.

Финансов резултат и рентабилност

За 2020 г. Банка ДСК АД отчита печалба преди данъци в размер на 205,9 млн. лв. и отчита намаление (26%) в сравнение с 2019 г. основно в резултат на по-високи разходи за обезценка.

Печалбата след облагане с данъци за 2020 г. е 193.04 млн. лв.

Нетният лихвен доход е в размер на 528,8 млн. лв. и е по-висок от 2019 г. с 91.6 млн. лв. или 21 %, основно в резултат на по-високи приходи от лихви с 91.85 млн. лв. спрямо 2019 г. (след сливането на Банка ДСК и Експресбанк), като приходите от лихви по кредити нарастват с 96,3 млн. лв., а приходите от лихви по вземания от банки намаляват с 11.96 млн. лв. Разходите за лихви леко нарастват с 0,2 млн. лв.

Нетният нелихвен доход за 2020 г. е 315.5 млн. лв. (увеличение с 64% или 122,9 млн. лв. в сравнение с 2019 г.), което се дължи основно на увеличението на другите оперативни доходи (основно приходи от дивиденди). Нетния доход от такси и комисиони е в размер на 199.4 млн. лв. и нараства с 36.9 млн. лв. спрямо 2019 г.

Оперативните разходи (вкл. разходи за персонал, амортизации, външни услуги, консумативи и др.) са 395,1 млн. лв., което е по-високо със 79.4 млн. лв. или с 25% в сравнение с 2019 г.

Средно-списъчният брой на персонала на Банката към 31 декември 2020 г. е 4 973 (31 декември 2019 г. - 4 237).

Отчита се увеличение на активите на един зает от 3,75 млн. лв. към края на 2019 г. на 4,59 млн. лв. към края на 2020 г. Печалбата на едно лице от персонала намалява от 58,7 хил. лв. за 2019 г. на 38,8 хил. лв. за 2020 г.

Балансови показатели

Активите на Банка ДСК АД към 31 декември 2020 г. са в размер на 22 808,9 млн. лв. и нарастват с 6 906,3 млн. лв. (или 43%) в сравнение с края на 2019 г., което се дължи основно на увеличението на кредитите на граждани и фирми след сливането на Банка ДСК и Експресбанк през 2020 г..

Банка ДСК АД има 18,4% пазарен дял в общата сума на банковите активи в страната към края на 2020 г. (19,5% към края на 2019 г., съпоставено с консолидирани Банка ДСК и Експресбанк като не е добавен консолидационния ефект).

Лихвочувствителните активи имат 96,5% относителен дял в общата сума на балансовите активи.

Кредитният портфейл на Банка ДСК АД по брутна стойност (преди обезценка) към 31 декември 2020 г. е 13 748,1 млн. лв., като спрямо края на 2019 г. нараства с 4 954,2 млн. лв. или 56,3%.

Кредитите на граждани към 31 декември 2020 г. по брутна стойност (преди обезценка) са 7 856,5 млн. лв. и бележат ръст от 2 162,2 млн. лв. (38%) в сравнение с края на предходната година.

Пазарният дял на Банката при кредитите на домакинства в края на 2020 г. е 30,9% (2019 г.: 31,5%), като при потребителските кредити (вкл. нежилищни ипотечни кредити) и овъдрафти е 41,6% (2019 г.: 42,4%), а при жилищните – 24,8% (2019 г.: 25,5%). При кредитите на нефинансови предприятия пазарният дял към декември 2020 г. е 13,1% при 13,8% за 2019 г. Следва да бъде отбелязано, че с цел по-голяма прецизност и отчитане на органичната динамика, обемите, участващи в измерването на пазарната позиция са изгладени с наличните консолидационните ефекти.

Кредитите на предприятия (вкл. и кредити на бюджет) по брутна стойност (преди обезценка) са 5 891,6 млн. лв. и бележат значително увеличение в размер на 2 792 млн. лв. (90.1%) в сравнение с 2019 г.

Обезценката на портфейла към декември 2020 г. е в размер на 879,4 млн. лв. и се увеличава с 314,8 млн. лв. спрямо предходната година.

Клиентските депозити възлизат на 19 257,2 млн. лв. Това представлява 51,4% или 6 538,6 млн. лв. ръст спрямо края на 2019 г.

Депозитите на граждани към края на 2020 г. са 15 105,6 млн. лв. и бележат ръст в размер на 5 104,6 млн. лв. или 51%.

Пазарният дял на Банката при депозитите на граждани към края на 2020 г. е 24,1% и остава на същото равнище спрямо година назад за Банка ДСК и Експресбанк заедно.

Депозитите на предприятия възлизат на 3 532,2 млн. лв. към края 2020 г. и нарастват с 1 471,8 млн. лв. спрямо 2019 г.

Депозитите от финансови институции възлизат на 327,7 млн. лв., като намаляват 92 млн. лв. в сравнение с 2019 г.

Картови разплащания

Издадените от Банката карти към 31.12.2020 г. са 2 146,3 хил., от тях 1 577,3 хил. са дебитни карти, а кредитните са 1 913,1 хил. в Банкиране на дребно. Картите на корпоративни клиенти са 57,1 хил. броя.

Към декември 2020 г. Банката разполага с 1 094 АТМ и 14 001 POS устройства. През годината са инсталирани 3 201 POS устройства. Същественият ръст на картови устройства се дължи на придобиването на устройствата на Експресбанк след вливането на Експресбанк в Банка ДСК.

Капиталова адекватност

Банката постоянно поддържа ниво на обща капиталова адекватност достатъчно за покриване на рисковете от дейността си и спазване на регулаторните изисквания. Към 31 декември 2020 г. общата капиталова адекватност на индивидуално ниво е 21,81%. Банката осигурява 948,4 млн. лв. свободен капитал над общото капиталово изискване въз основа на процеса по надзорен преглед и оценка и комбинирания капиталов буфер, в т.ч. предпазен капиталов буфер (348,1 млн. лв.), буфер за системен риск (417,7 млн. лв.), буфер за ДСЗИ (139,2 млн. лв.) и специфичен за институцията антицикличен буфер (69,6 млн. лв.).

Кредитен риск

През 2020 г. Европа е дълбоко засегната от кризата, предизвикана от коронавируса COVID-19. В резултат на това много европейски държави въвеждат ограничителни мерки, включително и България, където извънредни мерки са въведени на 13 март 2020 г.. В подкрепа на клиентите си по кредити и в съответствие с Насоките на Европейския банков орган относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19, Банка ДСК предостави на клиентите си механизми за преговаряне основно по частния мораториум, но също така използва и вътрешно разработени инструменти за реструктуриране, като в този случай кредитите се класифицират и отчитат като реструктурирани.

Всички кредити с удължен краен срок на погасяване съгласно частния мораториум върху плащанията по кредити, както и всички останали модифицирани кредити (вкл. реструктурираните) се разграничават и наблюдават отделно от останалите.

Основният кредитен риск, на който е изложена Банката, възниква в резултат на предоставените заеми на клиенти. Към края на 2020 г. кредитният портфейл на Банката на база на амортизирана стойност преди обезценка се състои от кредити на граждани и домакинства (57,1%) и кредити на предприятия (в т.ч. и бюджет) (42,9%). При кредитите на граждани и домакинства рискът е добре разпределен между заеми за текущи нужди (52,5%) и кредити, обезпечени с ипотека.

Банка ДСК АД измерва кредитния риск в съответствие с изискванията на МСФО (официално приети за отчитане според българското законодателство) и съгласно приетата Политика за обезценка на Банка ДСК в съответствие с Международните стандарти за финансова отчетност.

Коефициентът на покритие (процентите на покритие на кредитния портфейл от обезценки за очаквани кредитни загуби) към 31 декември 2020 г. е както следва:

Общ кредитен портфейл – 6,4%

Съгласно класификацията на качеството на портфейла по “фази” съгласно МСФО 9 покритието с обезценка за всяка група е както следва:

- Фаза 1 – 1,0%
- Фаза 2 – 12,2%
- Фаза 3 – 65,3%

Рискът произтичащ от характерния за Банката профил в банкиране на дребно е добре диверсифициран по видове продукти, обезпеченост и рискови експозиции. Следи се различна форма на свързаност между отделни експозиции и спрямо качеството им се предприемат и корективни мерки, които да ограничат превантивно нарастването на риска от концентрация. Въведените отраслови лимити за кредити на предприятия целят допълнително да се подобри

диверсификацията на риска в портфейла. Централизираната комисия по проблемни кредити следи спазването на лимитите на месечна база и налага ограничения и препоръчва конкретни мерки при отчитане на нарушения в лимитите или индикации за такава тенденция.

Към края на 2020 г. кредитните експозиции, които се обслужват редовно, включително и тези с повишен кредитен риск (класифицирани във Фаза 1 или Фаза 2) са 93,3%, като по продукти разпределението е както следва:

Потребителски кредити на граждани – 89,8%, стокови кредити на граждани – 86,8%, ипотечни кредити на граждани – 92,7%, кредити на микропредприятия – 82,0%, кредити на малки и средни предприятия – 89,8% и кредити на корпоративни клиенти – 97,1%.

През цялата година продължи работата по интензивни мерки за подобряване на процеса по следене и управление на качеството на портфейла, като подобряване на процедурите по обследване и анализ на проблемни кредити, подобряване на работата на инспекторите по проблемни кредити в клоновата мрежа, ранно идентифициране на проблемни експозиции и предприемане на интензивни действия за установяване на причините и намиране на решение, отговарящо на променените обстоятелства, съобразено едновременно с интересите, както на Банката така и на кредитополучателите. За тази цел Банката си сътрудничи интензивно и с компанията ОТП Факторинг България, на която Банката продава или възлага необслужвани кредити за управление.

Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банка ДСК и управлението на нейните позиции. Той включва: риск институцията да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банка ДСК е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията си, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП). Регулярно пред Комитета се представя ключова информация за дейността на банката, на база на която се извършва управлението на ликвидността.

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

За анализа на ликвидността се изготвят падежни таблици за активите и пасивите, в които паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

Очакваните парични потоци по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики се дължат на следните фактори:

- Липсата на договорен матуритет при депозитите на виждане. Очаква се да останат стабилни или да се увеличават
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 23 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява до 5 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2020 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност:

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банка е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време

и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти институцията е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути. Банка ДСК анализира лихвения риск от банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

През 2020 година Банка ДСК преразглежда политиката си за управление на лихвения риск в банковата книга (ЛРБК) и я приведе в съответствие с изискванията на Европейския банков орган (ЕБА/GL/2018/02). Тя измерва експозицията си към ЛРБК като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор базиран на стойност), на база лихвените сценарии, описани в насоките на Европейския банков орган. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива. Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност, т. н. BPV лимити.

Валутен риск

Банка ДСК е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банка ДСК изготвя финансовите си отчети, е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврзоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банка ДСК управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни..

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банката управлява нетната експозиция като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато се прецени за подходящо, при спазване на одобрените лимити за открити валутна позиция.

Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичаща от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банка ДСК се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банка ДСК и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат след края на всяко тримесечие на текущата година, като на тях се предоставя за разглеждане отчет за нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминиране на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за поддържането и развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимо от бизнес звената Направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банка ДСК разполага с изградена единна система за управление на операционния риск, основана на централизираното събиране на данни за операционни събития и периодично информиране на ръководството за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление и клоновата мрежа, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход при идентификация на операционните събития в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове. Целта на процеса по самооценка е да се идентифицират и оценят евентуалните слабости в процесите и да се набележат допълнителни мерки за ограничаване на остатъчния операционен риск.

Като част от рамката за управление на операционния риск на Банката се включва и управлението на моделните рискове, произтичащи от използваните вътрешни модели. Управлението на моделния риск има за цел да изгради среда с подходящи контроли чрез идентифициране на използваните модели, тяхната категоризация и оценка, както и спазването на изискванията на внедрените контроли. Отдел „Управление на операционния риск“ изготвя годишен доклад във връзка с моделните рискове, който се предоставя на членовете на КУОР, включващ начините, по които моделите в различните редови категории съответстват на изискванията за контрол.

Ежегодно се извършва инвентаризация на продуктите, предоставяни от Банките, като фокусът е подобряване на качеството на предлагането им. Целта на процеса е да се избегне възможността от настъпване на репутационен риск, поради прилагане на некоректни продажбени практики и минимизиране на риска от финансови загуби и загубата на доверие от страна на клиентите. В Правилата за съгласуване на кредитни, разплащателни и депозитни продукти на Банка ДСК АД е предвидено, че когато при разработването на продукти е необходимо внедряването на нов процес, система или дейност, или извършването на значителни промени в съществуващи такива, те трябва да се анализират и оценят от гледна точка на всички рискове, с които са свързани, вкл. различните категории операционен риск, за да се установи тяхното влияние върху рисковия профил на Банката и да се осигури въвеждането на подходящи мерки за тяхното управление и контрол. Звеното, което изготвя концепцията за нов продукт или промяна в съществуващ такъв, е отговорно за инициране на оценката на операционния риск.

Допълнително, преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва аналогично да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Действителното ниво на операционния риск се следи посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, обхващащи основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси. Системата е разработена на принципа на критични зони, с които се определя дали нивото на операционния риск е с ниска и очаквана стойност или е необходимо е да се направи анализ на причините за повишаване на стойността на конкретен индикатор и да се предприемат превантивни или коригиращи мерки. Системата от ключови рискови индикатори ежегодно се актуализира съвместно със всяко едно от звената, отговорни за следенето на конкретните индикатори.

„Нивото на толерантност към операционен риск в Банка ДСК АД“ също има за цел да следи приемливия максимален праг на експозицията, която Банка ДСК е склонна да поеме в случай на възникване на операционни събития за определен период от време. Дефинирани и ежегодно актуализирани са прагове за всички отделни рискови категории за операционния риск. При определянето на праговете на загубите се изследва разпределението на загубите по отделните рискови категории за предходните десет години и се използват осреднените им стойности, които се обвързват с одобреното от УС на Банка ДСК становище, относно поемането на риск за всяка една категория операционен риск.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана и на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно на настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск. Събираната и анализирана информация се използва при изчисляването на размера на собствената оценка на достатъчността на капитала за операционен риск.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31.03.2014 година. В процеса по вътрешен анализ на адекватността на капитала (ВААК) се извършва детайлен анализ на влиянието на отделните видове риск върху капиталовата позиция на банката, включително чрез прилагане на набор от стрес тестове. Разработената и прилагана методология за извършване на стрес

тестове в рамките на операционния риск е базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Процесът по идентифициране, измерване и управление на рисковете, свързани с възлагането на дейности на изпълнители извън Банката, също е в обхвата на управлението на операционния риск и отразява съвременните изисквания на европейското и национално законодателство. Класификацията на банковите дейности и разграничаването на критичните или важни такива за Банката, създадените механизми за контрол и въздействие върху външните изпълнители от страна на Банката и надзорните органи, дефинираните минимални задължителни условия, които да са заложили в договорите с външни изпълнители, оценките на външните изпълнители и разработените стратегии за алтернативно извършване на възложените дейности имат за цел да ограничат рисковете от изпълнението на дейности от външни доставчици и да не бъде допуснат риск от концентрация и силна зависимост от външни изпълнители при осъществяване на критични или важни дейности за Банката. Докладването към Комитета за управление на операционния риск и Управителния съвет на Банка ДСК на рисковете, свързани с възлагането на критични или важни дейности на външни изпълнители, е ангажимент на Отдел „Управление на операционния риск“.

Банка ДСК разполага със „Стратегия за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, въз основа на която е разработен и подробен „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива. В съответствие с него и Процедурите за възстановяване на бизнес процесите в банката ежегодно се извършва тест, който да удостовери готовността на Банката да възстанови процесите си в условия на кризисен сценарий.

През 2020 година световната пандемия и разпространение на COVID-19 бе основното предизвикателство пред Банка ДСК АД в сферата на операционния риск. Кризисната за страната ситуация бе преодоляна с вземането на категорични решения и предприемането на навременни мерки, които до максимална степен защитиха живота, безопасността и здравето на служителите и клиентите на Банката и осигуриха непрекъсваемостта на дейността ѝ.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, иницирани и осъществени по програма на Банка ОТП. Препоръките, отправени към Банката през 2020 г. от Управление „Банков надзор“ на БНБ и свързани с управлението на операционния риск, са изпълнени съобразно регулаторните изисквания и в срок. За 2020 година оценката от всички одити е, че Банката има създадена организация, процедури и контролни механизми за управление на операционния риск. Те са адекватни на обема на дейността и непрекъснатата променящата се среда и развитие на Банката.

Инвестиционна програма

През 2020 г. Банката е направила инвестиции за 27,2 млн. лв., които включват и разходи по проекта за вливане на Експресбанк в Банка ДСК .

Инвестициите в информационни проекти през годината са 21,3 млн. лв., като делът им е 78% от всички инвестиции (за 2019 г. този дял е 65 %).

Инвестициите за капитално строителство през годината са 1,1 млн. лв. целящи оптимизация и подобрения в стратегически обекти обслужващи централно управление.

0,3 млн. лв. е инвестираната сума за трансформация на работни места, обновяване на осветителни системи, визуална комуникация и подмяна на климатични инсталации.

Събития след края на отчетния период

Разпространението на COVID-19 продължава и след края на отчетния период да влияе върху глобалното търсене и предлагане. Продължава да съществува значителна несигурност в икономическата активност, което ще окаже директно негативно влияние върху кредитната активност и върху качеството на вече отпуснатите кредити.

Към този етап на разпространение на вируса и динамиката, с която се развива е трудно да бъдат измерени ефекти за икономическото развитие на Банката.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.

Основни цели за 2021 г.

През 2021 г. ръководството на Банката поставят следните приоритети в дейността :

- Целият бюджет е изграден на предположението за разпространение на ефективна ваксина срещу Covid-19 през първото тримесечие и, че икономиката ще започне да се възстановява през второто тримесечие водейки до ръст на БВП от 4.3% през 2021 г;

- Запазване пазарните позиции - балансирана политика между обеми и цени с основна цел да се запазят текущите нива на пазарните дялове;
- Стратегия за диверсифициране на приходите - фокусиране върху таксите и комисионните (особено нетранзакционните), с цел да се неутрализират трудностите от свръхликвидната и нисколиквидна среда;
- Политика за ефективност и оптимизация на разходите - реализиране на плана за синергия и идентифициране на допълнителни възможности за оптимизиране на разходите;
- Поддържане на стабилно разпределение на разходите за обезценка - усилия за смекчаване на въздействието на Covid-19, особено върху най-чувствителните сектори, разумна политика в процеса по отпускане на кредити и целене ефективно събиране;
- Оптимизиране на излишната ликвидност - фокусиране както върху намаляване на излишната ликвидност, така и върху намиране на оптимални от гледна точка на риск и рентабилност възможности за нейното пласиране;
- Поддържане на солидна капиталова адекватност - консервативна политика за поддържане на 5% буфер над минималните регулаторни изисквания (15%).

Докладът за управлението и дейността на Банка ДСК АД за 2020 г. е приет от Управителния съвет с протокол №6 от 16.03.2021 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

НЕФИНАНСОВА ДЕКЛАРАЦИЯ в съответствие с чл. 41 и чл.48 от Закона за счетоводството

ЦЕЛ

Банка ДСК се стреми да създава и поддържа високи стандарти за клиентско обслужване, модерни и удобни продукти и услуги, най-добри корпоративни и етични практики в работата с всички заинтересовани страни, спазвайки относимото законодателството.

Сред ключовите цели на банката е и постигането на лидерската позиция на пазара по отношение на всички сегменти на банкирането, като в същото време се акцентира върху редица инициативи в областта на устойчивото развитие. Банката отстоява позицията си на лидер по доверие сред потребителите на банкови и финансови услуги в страната и най-предпочитан от студентите работодател в банковия сектор.

СТРАТЕГИЯ

2020 г. се превърна в ключова година в историята и развитието на Банка ДСК. Въпреки несигурната оперативна среда, причинена от бързо нарастващата пандемия от COVID-19 и последвалата социално-икономическа криза, банката успя да финализира успешно сливането с Експресбанк и нейните дъщерни дружества на 4 май 2020 г. В резултат на това, новата обединена банкова група се доближи до челната позиция по размер на активите, разполага с най-голямата клонова и банкоматна мрежа в страната и е пазарен лидер по депозити и кредитен портфейл с над 2.5 милиона клиенти.

Новата визия на банката е заложена в края на 2020 г. - **Банка ДСК да бъде водещата банка във всеки един сегмент на българския банков пазар.** В контекста на негативните лихвени тенденции Банка ДСК планира да развива продажбите на своите инвестиционни продукти и да засили кредитирането. В допълнение, банката ще развива своите дигитални канали за обслужване и ще предлага повече изцяло дистанционни услуги. Сред стратегическите цели на банката е и да предоставя изключително клиентско обслужване. В края на 2020 г. Банка ДСК стартира нова инициатива - New Service Vision (нов модел на обслужване), която има за цел да подобри клиентското преживяване и взаимодействието между екипите.

Банка ДСК осъзнава и своята отговорност за устойчивостта и стабилността на българската банкова система и системно значение за развитието на българската икономика. Сред стратегическите приоритети на банката са както защитата на средствата на клиентите, така и осигуряването на иновативни продукти и услуги.

Банка като хората

Новата идентичност на обединената банка е подчинена на идеята за удвоения потенциал и възможности на институцията и беше комуникирана през 2020 г. в специалната имиджова кампания „Банка ДСК - Банка като хората“. С нея тя затвърждава позицията си на по-силна, по-свързана и по-сплотена компания от всякога, която ежедневно се старее да заслужи доверието на всеки един клиент и да отговори на нуждите и очакванията му.

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА, ИНФРАСТРУРА, ПРОДУКТИ:

Банка ДСК е собственост на унгарската Банка ОТП – банката-майка на Група ОТП, която е най-големият доставчик на финансови услуги в Унгария и регионален лидер на пазара в Централна и Югоизточна Европа. Група ОТП предлага висококачествени финансови решения на повече от 18 милиона клиенти в единадесет страни, използвайки своята клонова мрежа от над 1 600 офиса, мащабна АТМ мрежа и иновативни дигитални канали.

Заедно с дъщерните си дружества Банка ДСК предлага широка гама от допълнителни услуги като: пенсионно осигуряване, управление на активи, охрана, транспорт и инкасова дейност, туристически услуги.

Процесът на интеграция между Банка ДСК и Експресбанк завърши през м. май 2020 г. Това даде възможност бизнес дейностите, вътрешните системи, клоновата мрежа, активите и ресурсите на двете банки да бъдат обединени, което позволи да бъде изградена възможно най-добрата банкова организация. След сливането се взе най-доброто от двете институции – история и традиции в банковото дело, бизнес стратегии, експертиза и капацитет, продукти и иновации, за да продължим да предоставяме на нашите клиенти и служители оптимални възможности, като в същото време заемем лидерско пазарно присъствие в банковия сектор на страната. Новата обединена банка има възможност да приложи добрите практики и опита на силната европейска Група ОТП, от която сме неразделна част, както и да създаде нови възможности за служителите с цел развитие и работа в отлична среда.

СЛЕДВАНИ ПОЛИТИКИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСНОВНИТЕ И СПОМАГАТЕЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ:

Клиентско обслужване

Работата по обединението на Банка ДСК и Експресбанк създаде и **новите корпоративни ценности** за обединената банка. Те са резултат от съвместната работа на мениджърите от всички нива по време на интеграционния проект и включват - фокус върху клиента, отговорност, признание и екипност.

Фокусът върху клиента е от ключова важност в дейността на банката. Ето защо през 2020 г. с пандемията от коронавирус, тя насочи усилията си към осигуряване на още по-гъвкаво обслужване и продукти спрямо нуждите и индивидуалните изисквания на клиентите, за да могат да взимат правилните финансови решения в необичайната ситуация. Банката реагира бързо и адекватно, за да осигури **безопасността на своите служители и клиенти**. Беше разработена специална секция на корпоративния сайт, както и визуални материали, от които клиентите получаваха актуална информация за реда за безопасно обслужване в клоновете, възможностите за ползване на дистанционни услуги и друга полезна информация. Банка ДСК призова клоновата мрежа да се посещава само в случай на крайна необходимост и препоръча използване на широката банкоматна мрежа, електронното банкиране ДСК Директ и мобилното банкиране DSK Smart, както и на банкови карти за безкасови плащания. В случай на неотложно посещение на офис, Банка ДСК предостави възможност на клиентите предварително да заявят час за посещение в по-големите офиси чрез функционалността „Запази час за консултация“. За служителите от всички звена на Централно управление се създаде бърза и ефективна организация за осигуряване на отдалечен достъп и работа от вкъщи.

В подкрепа на клиенти, засегнати от кризата с Covid-19, бяха въведени **облекчаващи мерки за отсрочване и уреждане на задължения** с цел осигуряване на стабилност, спокойствие и сигурност. Банка ДСК се присъедини към Реда за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки, във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. извънредно положение. Също така, предостави на клиентите и възможността за безлихвени потребителски кредити за физически лица по Програма за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради ситуацията, предизвикана от COVID-19, на база сключено споразумение с Българска банка за развитие (ББР). Банка ДСК оказва подкрепа и на своите бизнес клиенти от МСП сегмента, като им предостави възможност за гарантирани от ББР кредити със споразумение за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността.

Банка ДСК има утвърдени традиции в измерването на удовлетвореността на своите банкови клиенти. През 2020 г. Банка ДСК въведе нова метрика за измерване на клиентската удовлетвореност, която позволява на клиента да даде своята оценка за обслужването непосредствено след посещение в офис на банката. Този подход гарантира прозрачност и осигурява възможност за предприемане на незабавни действия в посока подобряване на обслужването във всеки един банков офис. Резултатите показват, че клиентите оценяват подхода като над 3 000 клиента са дали положителна оценка за обслужването.

Банка ДСК продължава да работи за **подобряване на клиентското обслужване**. В края на годината стартира стратегическа инициатива за въвеждане на нова визия за обслужване (**New Service Vision**), чиято цел е да осигури изключително клиентско преживяване.

И не на последно място, по отношение на подобряването на клиентското обслужване, Банка ДСК прави **регулярни проучвания на пазара на финансови услуги**, търсейки нови възможности и ниши за подобрене на услугите, които предлага, както и да наблюдава как се развиват вече наложените на пазара стандарти по отношение на обслужването на клиенти.

Усилията на банката постоянно да повишава качеството на предлаганите от нея продукти и услуги и да удовлетворява нуждите на клиентите, се потвърждават и от реализираните проучвания през 2020 г. Нивото на удовлетвореност от услугите, които предлага, остава стабилно и през тази трудна година, като над 80% от клиентите на банката заявяват, че са удовлетворени, а 2/3 от тях биха препоръчали Банка ДСК на техни близки и роднини. Банка ДСК бележи най-високия резултат за българския пазар и по NPS (Net promoter score) индикатора - +54.

От данните от национално представително проучване, проведено септември-октомври 2020 г. от агенция за маркетингови проучвания Кантар, става също ясно, че Банка ДСК продължава да държи лидерските позиции на пазара по отношение на запознатост с марката, дял обслужвани клиенти, лоялност и обмисляне на възможността за ползване на услугите ѝ (consideration). Има най-добро представяне и по най-важните имиджови атрибути за една банка – стабилност, надеждност, постоянно развиваща се и силна емоционална връзка с клиентите си. Изследването показва, че 99% от пълнолетното население на страната разпознават и знаят бранда ДСК, като банката е първо споменаване на 33% от тях, а 90% - я споменават на спонтанно ниво. ¾ от участниците в изследването декларират, че биха използвали услуги, предлагани от Банка ДСК, а 99% от настоящите клиенти не обмислят смяна на използваната от тях банка.

МОДЕРНИ ПРОДУКТИ И КАНАЛИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ

Като утвърден лидер на пазара на иновативни продукти и дигитални услуги в банковия сектор банката разработва различни проекти с подход към **цялостно онлайн обслужване**. За да подобрява клиентското изживяване, Банка ДСК непрекъснато развива функционалностите на своите платформи за електронно банкиране. По повод усложнената обстановка в страната и увеличеното потребление на електронните канали за банкиране – ДСК Директ и DSK Smart, екипът на финансовата институция продължи да работи за тяхното усъвършенстване, за да бъдат максимално удобни и лесни за използване от потребителите.

През 2020 г. мобилно банкиране DSK Smart добави усъвършенствани функционалности и нов дизайн, разработени на база препоръки от потребители. Новата версия предлага подобрена навигация, опростен дизайн и редица възможности и конкурентни предимства. Разработката следва актуалните тенденции и съвременните стандарти при мобилните приложения.

В края на годината Банка ДСК въведе и възможността за **активиране на електронното банкиране ДСК Директ изцяло онлайн**. Регистрацията става с няколко лесни стъпки, без да е необходимо посещение на банков офис. За да активират ДСК Директ, клиентите трябва да имат открита разплащателна сметка в банката и активна банкова карта, издадена от Банка ДСК.

С приложението Evrotrust клиентите на Банка ДСК могат **изцяло онлайн да кандидатстват, получат и усвоят потребителски кредит без да е необходимо да посещават офиси на банката**. Процесът е максимално опростен с цел да е удобен и достъпен за клиентите. Те могат да получат договор за кредит в приложението на мобилния си телефон, могат да го прегледат и подпишат, след което да го изпратят обратно на банката. Възможност да подписват документи с КЕП имат и клиентите на Частно банкиране, като по този начин спестяват време, по-бързо и ефективно осъществяват необходимите им операции и получават 100% сигурност на личните данни. С помощта на Evrotrust и Кол центъра на финансовата институция, клиентите, които се намират временно извън страната, могат да извършват дистанционно, по електронен път операции, изискващи поставянето на подпис. Например – получаване на достъп до електронно и мобилно банкиране, заявяване на метод на подписване, регистриране на мобилен номер за 3D парола за пазаруване в интернет, откриване на банкова сметка, издаване на дебитни карти за физически лица и други.

В контекста на предизвикателствата, свързани с COVID - 19, клиентите на Банка ДСК, които изпитват временни затруднения, имат възможност да заявят **изцяло онлайн желанието си за разсрочване на кредити, а в следствие и да подпишат допълнителното споразумение по заема си**, отново с квалифициран електронен подпис (КЕП) на Evrotrust. Така, безопасно за здравето си и в условията на извънредна ситуация, те имат възможност дистанционно да се възползват и от тази услуга.

В периода на миграция на клиентите на Експресбанк към картовата система на Банка ДСК бе използван **иновативен начин за доставка на дебитните карти – чрез куриер**, на предварително посочен за целта адрес, за максимални удобство и сигурност на клиентите.

През 2020 г. банката предостави на **студентите удобна възможност да заплатят семестриалните си такси за обучение през електронното банкиране ДСК Директ**. Чрез него превеждането на университетските такси става дистанционно само с няколко клика. Освен време, плащането през ДСК Директ пести и средства, тъй като банковите такси за електронен превод са по-ниски от тези в клоновата мрежа. От изброените предимства могат да се възползват студентите на Висше Военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ Варна, Университета за национално и световно стопанство (УНСС), Техническият университет, Нов български университет и Медицински университет Варна.

ВЪТРЕШНИ ПРОГРАМИ И ИНИЦИАТИВИ ЗА ИНОВАЦИИ

Банка ДСК търси да разшири иновативната си дейност и през партньорства с млади, перспективни компании. Като **партньор на ОТП Startup Partner Program** банката търси възможност за сътрудничество с динамични стартапи. Четвъртото издание на програмата, което започна набирането на кандидати през септември 2020 г., предостави възможност за летищ старт на иновативни стартапи и скейлъп компании, които желаят да тестват приложимостта в банковия сектор на своите разработки в областта на потребителско преживяване и обслужване, вътрешна ефективност, продуктови иновации в банкирането на дребно и в банкирането за малки и средни предприятия и др.

През юли 2020 г. Банка ДСК и ОТП LAB (иновативният хъб на Банка ОТП) стартираха съвместна работа по **внедряването на вътрешен Портал за идеи**. Това е лесна за използване платформа, чиято цел е да бъде генератор за новаторски идеи - да използва, развива и подкрепя вътрешния потенциал на банката. Порталът за идеи е мястото, в което всеки един член на екипа може да сподели своята идея и да стане част от промяната. Първата кампания за иновативни идеи на тема „Иновации в изолация“ или как да се справяме успешно със ситуацията, причинена от коронавируса, е в процес на реализация и до момента предложения с оригинални идеи са подали 726 колеги и 52 екипа. 49 идеи са класирани за финала на първото издание.

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ

Етични норми

Банка ДСК, като част от банковата Група ОТП, е ангажирана в борбата с корупцията и декларира нулева толерантност към всякакви форми на подкуп. В банката е приета Политиката за предотвратяване на корупцията, в която са дефинирани принципите за антикорупционната дейност и са идентифицирани основните области, които са изложени на риск от корупция.

Допълнително, в Етичния кодекс на институцията са формулирани ясни принципи и изисквания към служителите и партньорите на банката, както и на нейните дъщерни дружества, във връзка със спазване на етични норми в работата. Основните акценти в Етичния кодекс включват - правото на служителите за участие в политически или публичен живот, осигуряване на безопасна и здравословна работна среда, насърчаване на взаимно уважение, забрана за дискриминация и упражняване на тормоз, почтеност в бизнес отношенията, нулев толеранс към корупция и опити за оказване на влияние, ограничения за предоставяне и приемане на подаръци над определен размер. При съмнение или узнаване за евентуално нарушение на нормите, определени в Етичния кодекс и Политиката, служителите имат възможност да сигнализират, включително и анонимно на дирекция „Нормативно съответствие“, която предприема необходимите действия съгласно вътрешните правила.

Етичният кодекс на Банка ДСК и Политиката за предотвратяване на корупцията са публично достъпни на официалния сайт на банката.

Финансово образование и иновации

Като финансов и технологичен лидер на пазара, ориентиран и инвестиращ в знанията на младите хора, Банка ДСК носи отговорността да им осигури знания в областта на финансите. С тази цел през 2018 г. банката стартира собствена програма за финансова грамотност, озаглавена „Национална финансиада“. Тя цели повишаване на финансовите знания на ученици на възраст 14-19 г. и техните родители. През 2020 г. банката разви програмата чрез специална медийна кампания с посланици, популярни за младата аудитория, които да споделят интересно съдържание и ценни съвети за това как да планират и управляват ефективно своите лични финанси.

И през 2020 г. надпреварата се проведе под формата на състезания между отбори от ученици и родители, участниците бяха разделени в две възрастови групи – 14-16 и 17-19 години, а отборите се състезаваха за спечелването не на една, а на общо 6 стипендии от Банка ДСК – по 3 във всяка възрастова група. Полуфиналите и финалите на „Национална финансиада“ се проведеха в атрактивен и изцяло нов дигитален формат, като за целта бяха използвани платформата за видео разговори Zoom и дигиталното решение за игри с образователно съдържание Kahoot. Победителите бяха излъчени от общо 992 записани отбора в първата фаза на състезанието.

През миналата година банката реализира още една своя образователна кампания - „Спокойни в интернет“, посветена на сигурността на потребителите в интернет. Програмата е насочена не само към клиентите на банката, но и към всички, които използват онлайн финансови и други услуги. Целта на кампанията е по лесен и разбираем начин да бъдат представени основните акценти за безопасно онлайн банкиране и сърфиране в интернет. Като обществено отговорна и ангажирана институция, Банка ДСК има за своя мисия да предоставя знание на потребителите, така че те да са спокойни, докато използват електронните канали за банкиране или пребиваване в онлайн среда.

Ранно детско развитие

Фокусът на социалните практики е партньорството със SOS Детски селища България – организация за социално развитие, която гарантира правото на всяко дете да има семейство и да расте в среда на любов, уважение и сигурност. Партньорството датира от 2011 г., когато банката пое ангажимент да се грижи постоянно за две SOS семейства.

Като един от най-лоялните, щедри и дългогодишни партньори и съмишленици на SOS Детски селища, през 2020 г. Банка ДСК получи голямата награда за най-крупен корпоративен дарител на годишните награди „Едно семейство“ на сдружението. Основание за нея е дългогодишната подкрепата на банката. През 2020 г. постъпилата сума на дарения към SOS Детски селища през различните канали на Банка ДСК е над 800 000 лева.

Опазване на природните ресурси

Банка ДСК осъзнава, че инвестиционните проекти и дейности, реализирани с нейно финансиране, оказват въздействие върху използването на природни ресурси. Затова, когато осигурява кредитиране, банката изисква максимално спазване на законодателството.

Банката активно финансира „зелени проекти“, свързани с изграждане на възобновяеми енергийни източници като фотоволтаични централи, водноелектрически централи, биогазови централи, изграждане на оборудване за рециклиране и др. В допълнение, в партньорство с Регионален фонд за градско развитие (РФГР), банката подкрепя устойчиви проекти, свързани с подобряване на енергийна ефективност на редица обществени сгради в страната, сред които читалища, стадиони, плувни басейни и др. Освен това, в партньорство с РФГР и с дъщерното си дружество – ОТП Лизинг, Банка ДСК участва във финансиране на редица проекти за осигуряване на екологичен транспорт.

Целта на Банка ДСК е да намали въздействието върху околната среда и от своите операции. От години банката следва политика за **безопасна банкова администрация**, чиято основна цел е опазване на околната среда. На практика това включва събиране на всички използвани тонери и мастилени касети от печатащите устройства във всички клонове на банката и тяхното рециклиране. Банката прилага и политика на отговорна консумация на хартия с оптимизиране на печатните дейности чрез миграция на транзакциите към електронните канали, двустранно принтиране, намаляване на страниците на договорите и общите условия по продуктите.

Всички обновени клонове се изграждат според визията на банковата група с енергоспестяващи фасади, а в цялата клонова мрежа се използват енергоспестяващи крушки. При реконструкцията на всички офиси се използват енергоефективни и съвременни отоплителни, охлаждащи, вентилационни и изолационни системи и решения, както и екологични материали и елементи.

От няколко години в банката е създадена организация за доброволно събиране от страна на служителите на пластмасови капачки и предаването им за рециклиране. Тази дейност обединява грижата за природата с подкрепата за благородни каузи - пластмасовите капачки се предават с цел рециклиране в определени за целта пунктове, а събраните от това средства се изразходват за различни дарителски инициативи.

През 2020 г. банката създаде и собствена инициатива за служителите в подкрепа на природата и опазването на околната среда. Тя е част от политиката за корпоративна социална отговорност на Банка ДСК, но и начин за лично ангажиране на всеки един служител. Инициативата се проведе в две отделни седмици, фокусирани върху различни екологични теми. Първото издание се проведе през лятото под мотото „Банка ДСК – С мисъл за утре!“, а темата бе **опазването на водите**. В рамките на 7 дни служителите имаха възможност да получават интересна информация, факти и съвети по избраната тема, както и да участват в различни инициативи, целящи тяхната ангажираност и опазване на водите. Беше създадена и електронна кутия за „зелени идеи“, в която служителите изпращаха своите предложения относно намаляване консумацията на водни ресурси и опазването им. Включиха се и активно във фотоконкурс на тема „Вода“, а най-добрите фотографии бяха изложени в четирите сгради на централно управление в София и Варна, както и публикувани на страницата на банката в LinkedIn. Втората „Зелена седмица“ бе посветена на **управлението на отпадъците** с основен фокус върху стъпките за намаляване на отделяните отпадъци. Служителите се включиха и в предизвикателството „От нищо нещо“, в което трябваше да използват своето въображение и креативност и да изработят артикули от рециклирани или отпадъчни материали.

Благотворителни събития с участието на служители

И през 2020 г. служителите взеха участие в различни събития, съчетаващи бягането и благотворителността. На 19 септември се проведе поредното издание на мини-маратона с кауза „Run2Gether - благотворително бягане по двойки“, което обединява силите на хора с различни възможности. С участието си отборът на Банка ДСК даде своята подкрепа за хората в неравностойно положение.

През октомври 2020 г. в събитието Business Run участваха рекорден брой служители от Банка ДСК - 52-ма. Бягането с кауза на спортен клуб „Бегач“ се проведе за 7-ми пореден път. В щафета по бягане за отбори всеки тим е от 4-ма състезатели, като всеки от тях бяга по 4 км. По традиция 30% от таксите на събитието организаторите даряват за благотворителност.

Служителите на Банка ДСК и тази година не изневериха на добрата традиция в края на септември да прекарат един ден заедно на спортния терен и да подкрепят социално значима кауза. На 26 септември близо 200 служители на банката взеха участие в Спортен ден 2020 г., като премериха сили в спортовете футбол, баскетбол, волейбол, тенис на корт, тенис на маса, стрелба с лък и се забавляваха в с уроци по народни танци, аеробика, йога и салса. С участието си в събитието всеки член на екипа даде своя принос за каузата на Фонд „Лечение и рехабилитация на деца“ на Фондация ВCause, като Банка ДСК направи дарение в подкрепа на семейства с деца с хронични и генетични заболявания.

Дарения за болници

В края на март Банка ДСК и Пенсионно-осигурителна компания ДСК-Родина дариха сумата от 200 000 лв. на Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Александровска“ ЕАД за борба с коронавируса и по-конкретно - за оборудване с апаратура на Клиниката по Анестезиология и интензивно лечение, както и на Интензивното отделение към Клиника по кардиология. През април служители, заедно с клиенти и партньори на банката и ПОК ДСК Родина, дариха още средства в помощ на други болници в страната. 15 036,68 лв. бяха предоставени за медицински консумативи на многопрофилните болници за активно лечение във Враца, Ловеч и София. В рамките на коледна благотворителна инициатива бяха събрани допълнително над 2 000 лева за коледни подаръци за медицинския персонал в КОВИД отделението на УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“, който прекара празниците, грижейки се за живота и здравето на пациентите.

Подкрепа за културни проекти и проекти за градско развитие

Миналата година банката даде своя принос и за развитието на местни проекти за култура и градско развитие. Заедно с Регионален фонд за градско развитие Банка ДСК сключи споразумения с община Габрово за развитието на града в рамките на четири проекта, целящи да запазят исторически и културни забележителности, да способстват за обновяване и създаване на съвременни условия за креативен културен туризъм и облагородяване на градската среда, касаещи Регионалния етнографски музей на открито „Етъра“, реновиране на Регионален исторически музей, развитието на сувенирен магазин в Музей на хумора и сатирата и финансиране покупката на електрически автобуси. Стратегическата цел на тези проекти е да се съхранят традициите и културата, както и да се привлекат повече посетители и по-гостоприемно и ефективно да се оползотвори потенциала и предимствата на града.

Подкрепа за други социални проекти

Банка ДСК продължава партньорството си с фондация ВCause, а дейността на фондацията е насочена към развитие на дарителската култура, политиките в областта на дарителството и социалните инвестиции и др. През 2020 г. банката оказва финансова подкрепа за кампания на фондацията за събиране на средства в полза на Фонда за подкрепа на жени – жертви на домашно насилие. Средствата са предназначени за кризисните центрове, предоставящи услуги за жени и деца – жертви.

Представяне на банката като работодател

Банка ДСК се фокусира върху младите хора, на които дава възможност да се развият в една модерна и дружелюбна работна среда, да бъдат подготвени да посрещат предизвикателствата на професиите на бъдещето и да изграждат умения за работа в екип. Банката развива партньорства с различни университети в страната и търси най-подходящите формати на взаимодействие с младите. В рамките на **стажантската програма ДСК Старт в кариерата**, с участието на мениджъри и експерти от банката, студентите имат възможност да се запознаят в детайли с различните процеси и с естеството на работата в банката. Освен привлекателни условия за работа, банката предлага и възможности за кариерно развитие не само на база отлични професионални качества.

Важна роля играят личностните и лидерските качества на служителите. С такъв фокус през 2020 г. Банка ДСК стартира и своята човешка кампания **„Всеки търси служители, ние търсим хора“**, лица на която станаха самите служители на банката, всички изявени в своята област и способни да вдъхновяват колегите си. В рамките на визията на кампанията са включени цялостни инициативи и визуализации със служители на банката, защото вярваме, че служителите са най-добрият фактор за препоръка на даден работодател. С тази цел в последните дни на 2020 г. стартира и програмата **„Препоръчай приятел“** на Банка ДСК, която вече се радва на голям успех.

Банката е редовен участник и в различни **кариерни форуми**, които са още една връзка на институцията с млади таланти и утвърдени професионалисти. През 2020 г. Банка ДСК взе участие в 8 кариерните изложения Scale Up Your Career, Кариера УНСС, Дни на кариерата в УНСС, Career Show 2020, изложението от поредицата „Дни на кариерата – ИТ, комуникации и аутсорсинг“ и др. На форумите банката се срещна не само със студенти и млади специалисти, но и с хора с опит. Всички те бяха привлечени от имиджа на Банка ДСК и от възможностите, които предлага като стабилна и иновативна финансова институция. Те като цяло подпомагат връзката между бизнеса, университетите, помагат за професионалното развитие на студентите, а на банката дават възможност да открива бъдещите си кадри.

Такава възможност е Програмата Ново начало за най-масовата позиция – служител обслужване на клиенти в клоновата мрежа, позволяваща мобилност и ясна програма за обучение на новите колеги, която стартира през 2020г. Това е специализирана програма за въвеждане на служители във финансовата сфера, които нямат никакъв опит или имат опит, но различен от банковия. По тази програма през 2020 г. са назначени 13 служители на позиция фронт офис.

Банка ДСК прилага балансирана социална политика. През 2020 г. социалните разходи са 6,93% от общите разходи за труд.

Вътрешното корпоративно развитие на служителите продължи да бъде един от управленските приоритети. През 2020 г. над 370 служители реализираха вътрешно кариерно развитие в Банката.

През 2020 г. са организирани и проведени 1 122 различни форми на вътрешно и външно обучение и самообучение на служителите, като броят на участията в тези обучения е 35 074 (един и същи служител се брои всеки път, когато е преминал през обучение.).

НАГРАДИ

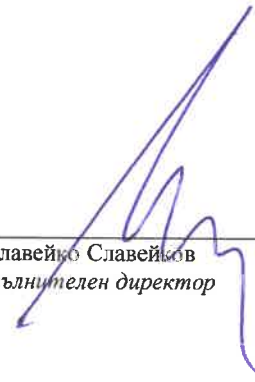
През изминалата година Банка ДСК спечели редица награди. През януари банката беше удостоена от Forbes Business Awards със специална награда „Сделка на годината“ за придобиването на Societe Generale Експресбанк. През февруари за четвърта поредна година беше удостоена с наградата „Най-щедър и значим корпоративен партньор“ на SOS Детски селища България. През ноември зае 12-то място в класацията SEE Top 100 Banks на агенция SEE News за най-големите банки в Югоизточна Европа. Банката получи и три награди в конкурса „Сайт на годината“. Корпоративният сайт беше класиран на трето място в категория „Фирмен сайт“, а мобилното приложение DSK Smart беше класирано на трето място в категорията „Мобилни приложения“ както в класацията на журито, така и според оценката на публиката. През ноември Банка ДСК бе отличена от престижното международно финансово издание Global Finance за най-добър доставчик на услуги, свързани с валутни операции в България. В края на годината британското финансово издание The Banker обяви Банка ДСК за „Банка на годината в България 2020“ в конкурса „Банка на годината 2020“.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

**ДЕКЛАРАЦИЯ
ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ
в съответствие с чл.39 ЗСч и член 100н ЗППЦК**

1. Информация по чл.100н, ал. 8, т.1, б. „а“

„Банка ДСК“ АД спазва по целесъобразност Националния кодекс за корпоративно управление публикуван на интернет страницата на Българска фондова борса в съответствие с чл.39 ЗСч и на член 100н ЗППЦК;

2. Информация по чл.100н, ал. 8, т.3

Описание на основните характеристики на системите за вътрешен контрол и управление на риска на емитента във връзка с процеса на финансово отчитане

Системата за вътрешен контрол на Банка ДСК АД се базира на ефективно вътрешно управление и рамка за вътрешен контрол, която включва ясна организационна структура и добре функциониращи независими звена за вътрешно управление на риска, нормативно съответствие и вътрешен одит, които имат необходимите правомощия, статут и ресурси, за да изпълняват своите функции. Звената за управление на риска и звеното за нормативно съответствие са обект на преглед от страна на звеното за вътрешен одит.

Ръководителите на функциите за вътрешен контрол са в състояние да действат самостоятелно и независимо както и могат да изразяват притесненията си и да предупреждават пряко ръководния орган с надзорна функция, при необходимост, когато неблагоприятното развитие на даден риск засяга или може да засегне Банката.

Изградената рамката за вътрешен контрол в Банка ДСК АД осигурява:

- а. осъществяването на ефективни и ефикасни операции;
- б. разумно осъществяване на дейността;
- в. подходящо установяване, измерване и смекчаване на рисковете, на които е изложена банката
- г. надеждност на финансовата и нефинансовата информация, която се докладва;
- д. надеждност на финансовата и нефинансовата информация и на отчетността;
- е. спазване на законите и подзаконните актове, надзорните изисквания и прилаганите от институцията вътрешни политики, процедури, правила и решения.

В процеса на оперативна работа в Банката, е организиран и се осъществява вътрешен финансов контрол - предварителен, текущ и последващ. В рамките на дейността на Банката са утвърдени системи за вътрешен контрол върху финансовата отчетност.

Предварителният контрол се извършва при всички видове счетоводни операции и предхожда извършването на счетоводните операции и има за цел да осигури тяхното законосъобразно реализиране.

Текущият контрол при операции с висока степен на операционен риск се извършва в процеса на осъществяване на банковите операции и има за цел текущото отстраняване на отклонения от установените правила и ред за извършване и оформяне на счетоводните операции, осигуряване на тяхното законосъобразно осъществяване, своевременно отстраняване на допуснатите грешки и други.

Последващият контрол обхваща всички действия и мерки, с цел своевременно да се открият незаконосъобразни действия и операции, пропуски и грешки, злоупотреби, разхищения и други нередности, които са били допуснати, въпреки взетите мерки от предварителния и текущия контрол.

Вътрешно-контролната среда, изградена от Банката, осигурява надеждността на отчетната информация. Функциите по контрол върху финансовата отчетност обхващат: организационна и оперативна независимост на звеното отговарящо за

финансовата отчетност от бизнес направленията; съгласуваност между организационната структура и процесите по контрол и управление на свързаните рискове чрез ясно определяне на отговорностите; интегрирани информационни системи даващи възможност за изготвяне на детайлни справки и отчети; разработена рамка от процедури и правила, свързани с финансовата отчетност и информационната сигурност; дефиниране и съблюдаване на нива на одобрение и система от вътрешни контролни процеси;

Част от структурата на Банка ДСК АД е Направление „Управление на риска“, основните задачи на което са свързани с: поддържането на адекватна политика за поемане на риск и методологии за оценка на риска, в съответствие с рисковия апетит и възприетата стратегия за управление на риска; организиране и осигуряване на адекватна система за измерване, докладване и ефективно управление на риска; планиране и управление изпълнението на проекти в сферата на управлението на риска; осигуряване на регулаторна и вътрешна отчетност, свързана с управление на кредитния, пазарния и операционния риск.

Контролът и управлението на риска на Банката се определя в зависимост от рисковия апетит и възможностите на Банката да осъществява мониторинг на постите от нея рискове. За целта Банка ДСК АД има ясно дефинирани нива на компетентност, според вида и общия размер на риска, който се поема към клиент/контрагент и клиентска група. Звената, ангажирани с одобрителни и контролни функции в кредитния процес, са независими от бизнес направленията.

Банката използва вътрешна рейтингова система за оценка на кредитоспособността на своите клиенти.

Освен чрез клиентските и контрагентски лимити, Банка ДСК ограничава концентрацията на експозициите си и чрез отраслови лимити за фирмените си клиенти. Отрасловите лимити се определят съгласно методика, приета с Правилата за поемане на риск и се одобряват от Съвета по кредитите и лимитите, а спазването им се контролира от направление „Управление на риска“. Преразглеждане или актуализиране на лимитите би могло да се предложи при промяна в бизнес плана за рисковите експозиции към фирмените клиенти на Банката, при промени в макроикономическата рамка, които оказват или биха оказали съществено влияние върху развитието на принадлежащите към отрасъла фирми, респ. върху финансовите показатели на отраслите или при увеличаване на бизнеса над одобрения план за годината.

В областта на пазарния риск действат позиционни лимити, stop-loss лимити, VaR лимити и др., които подпомагат адекватното управление на този вид риск. Спазването на контрагентските лимитите е осигурено чрез тяхното интегриране в системата за сключване на трейдър сделки, като по този начин играят ролята на превантивен контрол. За пазарните лимити (VaR, Stop loss, BPV) отдел „Управление на пазарния риск“ осъществява последващ контрол. В рамките на банковата група са изградени специализирани аналитични среди, които позволяват своевременно наблюдение и управление на рисковете. Има изградена система за ескалация при нарушение на лимит и са дефинирани конкретни срокове за предприемане на коригиращи мерки в случай на нарушение. Самите лимити подлежат на регулярен преглед и актуализация в зависимост от промените в бизнес плановете и бизнес средата.

Банката има изработена надеждна система за идентификация, регистрация и последваща актуализация на всички възникнали събития, предизвикващи финансови щети, така и събития, които влияят на доброто име и репутацията на Банката. Събраната информация подлежи на регулярен анализ и представяне пред компетентните органи на управление на банката. Изготвени са планове за реакция при непредвидени обстоятелства, които да позволят запазване на работоспособността на банката и ограничаване на финансовите и репутационни ефекти от тяхното възникване.

Дирекция „Нормативно съответствие“ осигурява адекватно идентифициране, измерване и управление на риска, свързан с нормативното съответствие, който Банка ДСК може да претърпи като резултат от несъответствие с приложимите закони, надзорни изисквания, кодекси за поведение и стандарти в областите на съответствие, приложими към банковата дейност. Дирекцията осъществява контрол за спазването на действащата правна рамка, надзорните изисквания и вътрешните актове на Банка ДСК и Групата на ОТП Банк, в т.ч. Етичния кодекс, Правила за конфликт на интереси, за защита на личните данни, за прилагане на санкционни програми и др. Звеното извършва оценка за съответствие на продуктите предложени със съществуващата правна рамка и, ако е уместно, с всички известни предстоящи промени в законодателството, както и с надзорните изисквания. Дирекция „Нормативно съответствие“ предоставя методическа помощ и осъществява контрол върху дейността на Банка ДСК, в качеството ѝ на инвестиционен посредник, и предлага мерки за отстраняване на несъответствията в тази област;

Управление „Вътрешен одит“ е структурната единица за независим вътрешен одит.

Организационното позициониране осигурява независимост при планирането и осъществяването на дейността по вътрешен одит, а докладването се извършва на най- високо управленско ниво - Управителен съвет, Надзорен съвет, управление „Вътрешен одит“ на банката- майка ОТП Унгария.

Целта, правомощията и отговорностите на Управление „Вътрешен одит“ са регулирани с Правила за вътрешен одит на Банка ДСК АД Група. Правилата са съобразени с действащите норми на: Закон за Българска Народна Банка, Закон за кредитните институции, Наредба № 10 на Българската Народна Банка от 24 април 2019 за организацията, управлението и вътрешния контрол в банките, Законът за комисията за финансов надзор, Закон за публичното предлагане на ценни книжа, Закон за дружествата със специална инвестиционна цел, Закон за прилагане на мерките срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти, Закон за пазарите на финансови инструменти.

Фокусът на дейността се определя от оценката на риска на отделните видове дейности и управленски звена на Банка ДСК и дъщерните дружества; от очакванията на висшия мениджмънт, от стратегическия план на банката и плана за непрекъсваемост на дейността; от бизнес плана, бюджета и инвестиционната политика на Банката; от постоянното оптимизиране на управленските процеси и на банковите операции, централизиране на определени дейности и процеси, предлагане на нови банкови продукти и програмното им осигуряване, разработването и внедряването на нови програмни продукти.

3. Информация по чл.100н, ал. 8, т.4

Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане

- 3.1. „Банка ДСК“ АД няма значими преки или косвени акционерни участия по смисъла на чл. 85 (отм.) от Директива 2001/34/ЕО;
- 3.2. „Банка ДСК“ АД няма акционери, които притежават акции със специални права на контрол;
- 3.3. „Банка ДСК“ АД няма въведени ограничения върху правата на глас на акционерите;
- 3.4. Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на Управителния съвет и Надзорния съвет и внасянето на изменения в Устава са:
 - Устава на „Банка ДСК“ АД;
 - Раздел IV. „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК АД;
 - Политика за оценка на пригодността на членовете на управителния съвет / съвета на директорите и надзорния съвет, изпълнителните директори и ключов персонал в Банка ДСК и дъщерните дружества
 - Правила за конфликт на интереси.
- 3.5.1. Правомощията на членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ АД са определени в:
 - Устава на „Банка ДСК“ АД;
 - Раздел IV „Механизъм за вземане на решения“ към Правилата за управление на Банка ДСК АД.
- 3.5.2. Членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет на „Банка ДСК“ АД нямат право да вземат решение за емитиране или обратно изкупуване на акции.

4. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 5

Състав и функциониране на административните, управителните и надзорните органи и техните комитети

- 4.1. Съставът, съответно изискванията към състава на управителните и надзорните органи, Одитният комитет, Комитетът за управление на активите и пасивите, Инвестиционен комитет, Комитетът по риска, Комитет за подбор, Комитетът по възнагражденията и Комитет по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на „Банка ДСК“ АД са определени в:
 - Устава на „Банка ДСК“ АД;
 - Правилата за управление на „Банка ДСК“ АД;
 - правилата/ процедурите за работа на съответния комитет.

4.1.1. Състав на Надзорния съвет

Надзорният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 7 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоки ЕВА/GL/2017/11 и ЕВА/GL/2017/12 на ЕБО.

Една трета от членовете на Надзорния съвет са независими по смисъла на чл. 10а, ал. 2 от ЗКИ и Насоки ЕВА/GL/2017/12 на ЕБО.

4.1.2. Състав на Управителния съвет

Управителният съвет се състои най-малко от 3 и не повече от 9 члена, които отговарят на изискванията на чл. 10 и чл. 11 от ЗКИ, наредбите на БНБ за прилагането им и Насоките на Европейския банков орган ЕВА/GL/2017/11 и ЕВА/GL/2017/12.

4.1.3. Състав на Одитния комитет

Одитният комитет се състои от трима члена, отговарящи на изискванията, предвидени в Закона за независимия финансов одит, двама от които, отговарящи на изискванията за независимост.

4.2. Функционирането на управителните и надзорните органи и комитетите на „Банка ДСК“ АД е уредено в:

- Правилата за работа на Надзорния съвет;
- Правилата за работа на Управителния съвет;
- Правилата за работа на Инвестиционния комитет;
- Правилата за дейността на Комитет за управление на операционния риск;
- Правилата за работа на Комитета по риска на Банка ДСК АД;
- Процедурата за работа на Комитета по подбор;
- Правила за работа на Комитет за управление на активите и пасивите;
- Правила за работа на Комитет по развитие на продукти, ценообразуване и продажби на Банка ДСК АД
- Правила за работа на Комитета по възнагражденията
- Статут на Одитния комитет

4.3. Функциите на Надзорния съвет на Банката са следните:

- Осъществява общ надзор върху законосъобразността и целесъобразността на банковата дейност и работата на изпълнителните органи.
Контролира изпълнението на решенията на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Избира и освобождава членовете на Управителния съвет и определя възнаграждението и мандата им.
Промените в състава на Управителния съвет не произвеждат действие, ако не е налице одобрение на БНБ.
- Одобрява решения на Управителния съвет за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен Изпълнителен Директор и Изпълнителни Директори.
- Одобрява стратегическия и годишен бизнес план и бюджета на Банката.
- Одобрява решения за започване извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
- Свиква заседания на Общото събрание на акционерите и на Управителния съвет.
- Проверява и предлага за одобрение от Общото събрание на акционерите годишните финансови отчети, доклада за дейността на Банката и предложението на Управителния съвет за разпределение на печалбата.
- Одобрява промени в структурата на Банката чрез откриване или закриване на клон или промени в структурата на централното ѝ управление чрез откриване или закриване на самостоятелни звена.

- Одобрява решения за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Измежду своите членове избира членовете на Комитет за подбор, Комитет по риска и Комитет за възнагражденията и приема техните правила за работа на. В правилата, наред с другото, се уреждат ролята, състава и задачите на всеки от комитетите и процедура за обмен на информация и доклади между съответния комитет, Надзорния и Управителния съвет и други заинтересовани лица.
- Одобрява правилата за работа на Управителния съвет.
- Одобрява политиката по доходите в банката и банковата група и упражнява надзор за прилагането на Политика за възнагражденията.
- Одобрява приемане на основни вътрешни правила и политики, когато това е предвидено в настоящите Правила за управление.
- Одобрява решения за отпускане на вътрешни кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Одобрява инвестиции, невключени в инвестиционната програма за годината.
- Одобрява решения за учредяване на дружества.
- Одобрява решения за придобиване и разпореждане с притежавани от Банката акции и дялове в дружества, с което ще придобие или загуби мажоритарно участие, и когато придобиването/разпореждането не е предвидено в годишния бизнес план и в инвестиционния план.
- Проверява и одобрява тримесечните доклади за дейността на Управителния съвет.
- По своя преценка може да изисква от Управителния съвет сведения или доклади по всеки въпрос, засягащ дейността на Банката.
- Изпълнява други функции, предвидени в закона, Устава, в тези правила или други вътрешни актове на Банката и се произнася по всеки въпрос, повдигнат пред него от Общото събрание на акционерите.

4.4. Функциите на Управителния съвет на Банката са следните:

- Взема решения по осъществяване на банковата политика и представлява Банката.
- Взема решения за започване извършването и прекратяване на дейности в рамките на получения лиценз за банкова дейност.
- Изготвя стратегическия и годишен бизнес план и бюджет на Банката.
- Взема решения за избор и освобождаване на председател и на заместник-председател на Управителния съвет (ако такъв е избран), на Главен Изпълнителен Директор и Изпълнителни Директори.
- Разглежда тримесечните отчети на Банката; приема и предлага годишните финансови отчети за утвърждаване от Общото събрание на акционерите чрез Надзорния съвет.
- Предлага чрез Надзорния съвет на Общото събрание на акционерите начин за разпределяне на печалбата, като определя частта, която се отнася във фонд "Резервен" и в другите фондове, както и частта, която се разпределя като дивидент или се използва за увеличаване на капитала.
- Предлага на Общото събрание на акционерите да избере две одиторски дружества, които съвместно да извършват независим финансов одит на годишните финансови отчети на Банката и на надзорните отчети, определени от БНБ.
- Приема правила за работа на Управителния съвет.
- Отговаря за адекватното и ефективно вътрешно управление и приема вътрешни правила и политики относно дейностите на Банката, включително: 1) за организацията и дейността на вътрешния контрол; 2) за избягване на конфликти на интереси; 3) за гарантиране надеждността на системите за счетоводна и финансова отчетност; 4) за гарантиране на финансовия и оперативен контрол и спазването на нормативните изисквания и стандарти.

- Приема вътрешни актове, уреждащи индивидуалната и колективна оценка за пригодност на членовете на Управителния и Надзорния съвет и на лицата, заемащи ключови позиции в Банката. Актовете предвиждат и правила относно състава и приемствеността при членовете на съветите.
- Отговаря за утвърждаването на корпоративна култура и ценности в Банка ДСК, които насърчават отговорно и етично поведение, като приема съответните вътрешни актове.
- Отговаря за упражняването на ефективен контрол върху пряко подчинените на Главен изпълнителен директор и на ръководителите на направления висши ръководни служители.
- Одобрява политиката и методите на управление на кредитния риск, както и методиките за определяне на лимити при поемане на риск и за оценка на рисковите експозиции.
- Взема решения за промени в организационната и управленска структура на Банката, доколкото не са възложени на друг орган или лица.
- Определя нивата на риск апетит и риск толеранс.
- Осъществява ефективен контрол на решенията на Комитета за управление на активите и пасивите по отношение на управлението на ликвидния риск.
- Разглежда тримесечните отчети на Комитета за управление на активите и пасивите и одобрява тримесечната оценка на ликвидния, валутния, лихвения, пазарния и операционния риск.
- Одобрява политиката за управление на ликвидността, както и плана за управление на ликвидността в случай на ликвидна криза.
- Одобрява Вътрешния анализ на адекватността на ликвидността (ВААЛ).
- Одобрява Вътрешния анализ на адекватността на капитала (ВААК), който представя адекватността на регулаторния и вътрешния капитал за покритие на рисковете, свързани с дейността на Банката.
- Взема решения за отпускане на вътрешни, големи и други кредити, когато това е предвидено в нормативни актове или във вътрешни актове на Банката.
- Взема решения за получаване от Банката на кредити и кредитни линии и учредяване на обезпечения, включително в полза на трети лица.
- Взема решения за инвестиции, невключени в инвестиционната програма за годината.
- Приема методологията и процеса на планиране, и на принципите за контролинг.
- Приема правилата за политиката по доходите в банката и банковата група.
- Осъществява контрол за спазване на процеса за оповестяване и комуникация с компетентни институции и други заинтересовани лица.
- Взема решения за учредяване на дружества, за придобиване и разпореждане с акции и дялови участия.
- Взема решения за упражняване на права на Банката, произтичащи от притежавани акции и дялове в дружества, относно капитала на дружеството, състава на органите му, разпределение на печалба и други принципи въпроси.
- Взема решения за дългосрочно сътрудничество, включително междубанково сътрудничество и членство в международни организации или мрежи и извършва годишен преглед на резултатите от дългосрочни сътрудничества.
- Взема решение за назначаване на прокурист.
- Взема решение за създаване на други фондове, освен задължителните, и определя условията за тяхното използване.
- Докладва за дейността си най-малко веднъж на три месеца пред Надзорния съвет.
- Уведомява незабавно председателя на Надзорния съвет за всички настъпили обстоятелства, за които може основателно да се счита, че са от съществено значение за Банката или нейните операции.

- Взема решение и по всички други въпроси, свързани с банковата дейност, ако това е предвидено в нормативен акт, в Устава, тези правила или други вътрешни актове или ако прецени, че това е необходимо и ако не са от изключителната компетентност на Общото събрание на акционерите или на Надзорния съвет.

4.5. Функции на Одитния комитет

- Информира Управителния съвет за резултатите от задължителния одит и пояснява по какъв начин задължителният одит е допринесъл за достоверността на финансовото отчитане, както и ролята на Одитния комитет в този процес;
- Наблюдава процеса на финансово отчитане и представя препоръки и предложения, за да се гарантира неговата ефективност;
- Наблюдава ефективността на вътрешната контролна система, на системата за управление на риска и на дейността по вътрешен одит по отношение на финансовото отчитане в банката;
- Наблюдава задължителния одит на годишните финансови отчети, като взема предвид констатациите и заключенията на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори във връзка с извършвани проверки на работата на регистрирания одитор с цел гарантиране на качеството ѝ;
- Проверява и наблюдава независимостта на регистрираните одитори в съответствие с нормативните изисквания, включително целесъобразността на предоставянето на незабранени услуги, извън одита на банката, като дава предварително одобрение за сключване на договори с регистрирания одитор за възлагане на такива услуги;
- Уведомява Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори и Управителния съвет на Банката в 7-дневен срок от датата на всяко дадено одобрение за сключване на договор за възлагане на незабранени услуги извън одита;
- Отговаря за процедурата за подбор на одиторските дружества, които съвместно извършват одит на годишните финансови отчети на Банката, препоръчва на Управителния съвет да предложи на общото събрание на акционерите назначаването им;
- Отчита дейността си пред общото събрание на акционерите;
- Изготвя и предоставя на Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в срок до 31 май годишен доклад за дейността си.

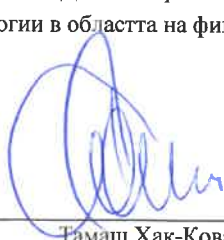
5. Информация по чл.100н, ал. 8, т. 6

Описание на политиката на многообразие, прилагана по отношение на административните, управителните и надзорните органи

Банка ДСК осигурява многообразие чрез:

- балансирана полова и възрастова структура на всички нива на управление и контрол;
- образователно ниво и различни области от знанието (финанси, право, информационни технологии) в съответствие с националните регулаторни изисквания;
- адекватен за съответните позиции професионален опит при спазване на регулаторните изисквания.

Многообразието в Банка ДСК е свързано и с приемствеността между традициите в исторически аспект и бързото адаптиране към новите технологии в областта на финансовите услуги.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2020**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До акционерите на Банка ДСК АД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на Банка ДСК АД („Банката“), съдържащ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2020 година и индивидуалния отчет за печалбата или загубата, индивидуалния отчет за всеобхватния доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, индивидуалното финансово състояние на Банката към 31 декември 2020 година и нейните индивидуални финансови резултати от дейността и индивидуалните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен по-долу в таблицата, описанието на това как този въпрос е бил адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Обезценка от кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти**Виж Приложения 4 и 20 от индивидуалния финансов отчет**

Предоставените кредити и вземания от клиенти представляват съществена част (56%) от общите активи на Банката към 31 декември 2020 година, като тяхната брутна балансова стойност възлиза на 13,748,135 хил. лв., а натрупаната обезценка е в размер на 879,391 хил. лв. Банката прилага модел на обезценка, базиран на очаквани кредитни загуби (ОКЗ), в съответствие с изискванията на МСФО 9 Финансови инструменти.

Определянето на обезценката на кредити и вземания от клиенти при прилагането на този модел е свързано с използването на значително ниво на преценки от страна на ръководството на Банката, по отношение на идентифицирането на кредити и вземания с кредитни загуби, и определянето размера на очакваните кредитни загуби. Ключовите предположения, преценки и параметри при определяне на ОКЗ са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за:

- проследяването на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните експозиции кредити от клиенти по фази;
- определянето на „вероятността от неизпълнение/загуба” (PD/PL), „загубата при неизпълнение или загуба” (LGD/LGL) и „експозиция при неизпълнение или загуба” (EAD);
- включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на приблизителните оценки на ОКЗ;
- обхвата и пълнотата на входящите данни и логиката на изчисление, тъй като Банката прилага статистически модели, основаващи се на входящи параметри, с произход от вътрешни и външни източници.

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

- Проучващи запитвания и получаване на актуализирано разбиране за процеса на определяне на обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.
- Инспекция и преглед на вътрешните политики и процедури, свързани с процеса по определяне на обезценка за кредитни загуби. Проучващи запитвания към експертите на Банката, отговорни за моделирането и управлението на кредитния риск.
- Преглед и оценка на адекватността, последователността и продължаващата уместност на методологията и моделите, използвани от Банката, за целите на идентификация на кредитни загуби и изчисление на обезценка за избрани значими портфейли.
- Преглед и оценка на дизайна и приложението на ключови контроли при определянето на размера на обезценката на кредити и вземания от клиенти, и извършване на тестове на оперативната ефективност на контролите, свързани с изчислението на очакваните кредитни загуби.

На основата на горепосочените процедури, ние разработихме специално насочени одиторски процедури, така че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените обезценки за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти:

- Анализ и оценка на адекватността на приложените от ръководството допускания, заедно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, относно вероятността от неизпълнение/вероятността от загуба и приблизителната оценка на сумата на загубата при неизпълнение/ при събитие на загуба, в контекста на спецификата на портфейлите на Банката и наличието на вътрешна историческа информация и на данни за бъдещо развитие на параметрите;
- Анализ и оценка на уместността на направеното разпределение на експозициите

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

- допусканията и преценките на ръководството при прегледа на индивидуално значими кредитно-обезценени експозиции, свързани със скорошни загуби, набор от вероятностни сценарии по сумите и времевото разпределение на паричните потоци и крайните резултати, включително и бъдеща реализуемост на обезпеченията.
- влиянието върху тези предположения, преценки, параметри и очаквани парични потоци в резултат на социалните и икономически последици на кризата, свързана с разпространение на вируса на COVID-19, включително мораториумни мерки и други събития през 2020 година.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, че: а) процесът на определянето на обезценката по кредити и вземания от клиенти предполага множество преценки, присъщо високо ниво на несигурност при допусканията и преценките, и специфични модели и изчисления от страна на ръководството на отделните параметри на моделите и на размера на кредитните загуби; и б) съществеността на самия отчетен обект за индивидуалния финансов отчет на Банката, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- по фази съгласно определените от Банката класификационни критерии;
- Анализ за разумност на изчисленията на използваните параметри за PD и LGD чрез преглед на подкрепяща информация за ключовите предположения и входящи данни;
- Независимо преизчисление, включително проверка на математическата и изчислителна логика, съвместно с експертите на одиторските екипи по оценка на кредитен риск, на параметрите, използвани в изчислението на обезценката за значими портфейли; както и извършване на процедури, на извадкова база върху съответните входящи данни;
- Проследяване на изчислението на очакваните кредитни загуби от Банката, за целите на начислението на обезценка за кредитни загуби към 31 декември 2020 година, включително входиране на данни, обработка на данни и изчисление. За извадка от кредити е направено независимо преизчисление на очакваните кредитни загуби и са проследени резултатите до изчислението, извършено от Банката;
- Преглед и оценка, за извадка от индивидуално значими експозиции във Фаза 3, на уместността на прилаганата методология за обезценка. Извършване на детайлни тестове, на основата на извадка от кредити за оценка на адекватността на начислените обезценки за кредитни загуби. За съответните експозиции в извадката са направени следните одиторски процедури:
 - анализ и оценка на основните допускания и преценки, направени от ръководството на Банката, включително оценка на адекватността на прилаганите сценарии и тяхната тежест като вероятност, както и на очакваната бъдеща събираемост;
 - независим анализ на финансовото състояние и резултатите от дейността на кредитополучателите;
 - инспекция на доказателствата, подкрепящи обслужването на кредитите от съответните кредитополучатели; както и

Ключов одиторски въпрос**Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит**

- анализ и оценка на оценителските доклади на обезпеченията по съответните експозиции.
- Оценка, съвместно с експертите на одиторските екипи по кредитен риск, на адекватността на анализа на Банката и съответните корекции, отразяващи влиянието на кризата в резултат на пандемията COVID 19 и влиянието ѝ върху икономическата среда, както и върху всички аспекти на процеса по определяне на очаквани кредитни загуби и отчитащи ефектите върху тяхната стойност.
- Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката относно обезценката за кредитни загуби на кредити и вземания от клиенти.

Ключов одиторски въпрос**Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит**

Вливане в Банката на придобити в предходна година дъщерни дружества при бизнес комбинация

Виж Приложения 2 и 38 от индивидуалния финансов отчет

На 30 април 2020 година, Експресбанк АД се преобразува чрез вливане в Банка ДСК АД (съгласно член 262 на Търговския закон). През предходния отчетен период, на 15 януари 2019 година, Банка ДСК АД придобива 99.74% от капитала на Експресбанк АД и непряк контрол върху нейните дъщерни дружества срещу съответно възнаграждение (цена на инвестицията). Тогава, за целите на придобиването е извършено разпределяне на цената на инвестицията между придобитите разграничими активи и пасиви, неконтролиращо участие и репутация (изцяло разпределена към Експресбанк АД), като последните са оценени съгласно изискванията на МСФО 3 *Бизнес комбинации*. Както е оповестено в Приложение 2 от индивидуалния финансов отчет, последващото юридическо вливане на Експресбанк АД в Банка ДСК АД представлява

В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:

- Проучващи запитвания и получаване на разбиране за счетоводната политика и отчитане на транзакцията по преобразуването чрез вливане на Експресбанк АД в Банка ДСК АД.
- Инспекция и преглед на вътрешните документи и процедури, свързани с процеса по вливането. Проучващи запитвания към експертите на Банката, отговорни за управлението и организацията на този процес.
- Проучващи запитвания и получаване на разбиране за процеса на текущо отчитане и мигриране на данните и финансовата информация в Банката.
- Инспекция и преглед на вътрешните документи, свързани с процеса по миграция.
- Преглед и оценка на дизайна и приложението, както и тестове на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса на миграция, извършени заедно с експертите в областта на ИТ на одиторските екипи.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

бизнес комбинация по смисъла на МСФО 3. Съответно, придобитите при това преобразуване разграничими нетни активи са признати, класифицирани и оценени в индивидуалния финансов отчет на Банката по техните балансови стойности от нейния консолидиран финансов отчет към датата на вливане (30 април 2020 година). Самите балансови стойности на нетните активи представляват резултатни суми от признатите справедливи стойности на тези активи и пасиви в консолидирания отчет на Банката към датата на придобиване на Експресбанк АД, коригирани с последващи амортизации, евентуални обезценки и други изменения до датата на вливането.

Правното преобразуване на Експресбанк АД чрез вливане в Банка ДСК АД С е съществено събитие, извършено през текущия отчетен период, свързано със значителни ефекти и промени в индивидуалния финансов отчет на Банката, на нейните активи и пасиви, приходи и разходи, съответно резултати от дейността. Счетоводното отчитане на тази транзакция е сложно, както поради множеството преценки и допускания от страна на ръководството на Банката, така и по отношение на техническата реализация на обработката на огромните бази данни от системите на вливането дружество към системите на Банката. По-специално се има предвид:

- преценките за счетоводното третиране и представяне на транзакцията по вливането за целите на индивидуалния отчет на Банката, както и на ефектите от нея;
- класифицирането, групирането и обединяването на салда и операции в резултат на вливането; както и
- преценката, анализите и процедурите за осигуряване на пълнотата и интегритет на прехвърлените в рамките на техническата реализация по обработката на обединените данни и финансова информация.

Поради значимостта на горепосочените обстоятелства, че: а) процесът на техническа интеграция е сложен и комплексен и предполага значителни обработки на прехвърлените данни

На основата на горепосочените процедури, ние разработихме специално насочени одиторски процедури, така че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с вливането и миграцията на финансова информация и данни на Експресбанк АД в системите на Банката:

- Съпоставяне на мигрираните салда съгласно заключителна оборотна ведомост на Експресбанк АД към 30 април 2020 година с тези, признати в системите на Банката в резултат на вливането за пълнота, правилна класификация и стойностно равнение, включително проследяване прехвърлянето на корекциите до справедлива стойност на идентифицираните и признати активи и пасиви в рамките на бизнес комбинацията, както и на последващите амортизации и другите изменения в тези активи и пасиви до датата на вливането.
- Детайлно съпоставяне на индивидуалните позиции в депозитна база и кредитен портфейл относно техни ключови параметри и салда на данните на Експресбанк АД преди вливането с тези, включени в обединената база финансова информация на Банката.
- Изпълнение на избрани тестове на контроли, аналитични процедури и детайлни тестове, на извадкова база, по отношение на данни за салда и класове операции на Експресбанк АД, към и за четирите месеца приключващи на 30 април 2020 година, за проверка на пълнотата и точността на финансовата информация преди нейната миграция.
- Оценка на уместността и адекватността на оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката относно отчитането на преобразуването чрез вливане на придобити в предходната година дъщерни дружества.

Ключов одиторски въпрос**Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит**

и оценка относно техния интегритет; и б) съществеността на вливането като цялостен ефект върху индивидуалния финансов отчет на Банката, както е посочено по-горе, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, декларация за корпоративно управление и нефинансова декларация, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажмента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, декларацията за корпоративно управление и нефинансовата декларация, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.
- Нефинансовата декларация за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е предоставена и изготвена в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Допълнително докладване във връзка с Наредба №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН)

Изявление във връзка с чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облиги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката („Инвестиционен посредник“) в хода и контекста на нашия одит на индивидуалния й финансов отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 3-10 от Наредба № 58 на КФН и чл. 92-95 от Закона за пазарите на финансови инструменти, по отношение на дейността на инвестиционния посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и АФА ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Банката от Общото събрание на акционерите, проведено на 27 март 2020 година, за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Банката представлява шести пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Делойт Одит ООД и четвърти пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от АФА ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката на 12 март 2021 година, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт България ЕООД е предоставило следната услуга на Банката, която не е посочена в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Анализ на съответствието с Процеса по надзорен преглед и оценка (ПНПО).
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, Делойт Одит ООД е предоставило следните услуги на Банката и контролираните от нея предприятия, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Одит на консолидиран групов финансов пакет към 31 декември 2020 година на Банка ДСК АД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на консолидиран групов финансов пакет към 31 декември 2019 година на Банка ДСК АД, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МОС;
 - Одит на консолидиран групов финансов пакет към 31 декември 2019 година на Експресбанк АД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните

- политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
- Преглед на групов финансов пакет на Банка ДСК АД към 30 септември 2020 година, изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Аналитични процедури върху групов консолидационен пакет към 31 декември 2020 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Аналитични процедури върху групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ОТП Факторинг България ЕАД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Аналитични процедури върху групов консолидационен пакет към 31 декември 2020 година на ДСК Управление на активи АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Аналитични процедури върху групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ДСК Управление на активи АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Одит на отделни позиции от консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2020 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Одит на отделни позиции от консолидиран групов консолидационен пакет към 31 декември 2019 година на ДСК Лизинг АД (контролирано дружество), изготвен в съответствие със счетоводната политика на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Одит на групов финансов пакет към 31 декември 2020 година на ОТП Лизинг ЕООД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ;
 - Одит на групов финансов пакет към 31 декември 2019 година на ОТП Лизинг ЕООД (контролирано дружество), изготвен съгласно счетоводните политики на Група ОТП Банк РТ, Унгария, основани на МСФО, в съответствие с МСФ.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, освен одита, АФА ООД е предоставило следната услуга на Банката, която не е посочена в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Обучение на служители на Банката по анализ на финансови отчети.
 - За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен одит, Делойт Одит ООД и АФА ООД, освен одита, са предоставили съвместно следните услуги на Банката и контролираните от нея предприятия, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Договорени процедури съгласно изискванията на Наредба 14 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2019 година – относно описание на състоянието на системите за вътрешен контрол на Банката, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.
 - Договорени процедури съгласно изискванията на Наредба 14 на БНБ за периода 1 януари – 31 декември 2019 година – относно описание на състоянието на системите

за вътрешен контрол на Експресбанк АД (контролирано дружество), в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

- Договорени процедури, свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение ГФО за Надзорни цели на ПОК „ДСК-Родина“ АД (контролирано дружество) и управляваните от него фондове за 2019 година, представляващи съпоставяне на извадкова база на сумите в отчета за финансовото състояние и отчета за всеобхватния доход в ГФО за надзорни цели, с цел най-общо съответствие със съответните суми в одитираните годишни финансови отчети, изготвени съгласно националното счетоводно законодателство, приложимо за 2019 година и МСФО; както и договорени процедури, свързани с финансовия надзор, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“, по отношение на системата за управление на дружеството и фондовете към 31 декември 2019 година.

За Делойт Одит ООД

Силвия Пенева
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

За АФА ООД

Рени Йорданова
Управител
Регистриран одитор, отговорен за одита

ул. Оборище 38
1504 София, България

16 март 2021 година

Съдържание:

Индивидуален отчет за печалбата или загубата	1
Индивидуален отчет за всеобхватния доход	2
Индивидуален отчет за финансовото състояние	3
Индивидуален отчет за паричните потоци	4
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	6
1. База за изготвяне и правен статут и управление	7
2. Вливане на придобити дъщерни дружества	14
3. Основни елементи на счетоводната политика	15
4. Оповестяване на политиката по управление на риска	40
5. Нетен доход от лихви	88
6. Нетен доход от такси и комисиони	89
7. Нетни доходи от търговия	89
8. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	90
9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	90
10. Други оперативни доходи, нетно	91
11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи	91
12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	91
13. Разходи за персонала	92
14. Разходи за амортизация	92
15. Други разходи	92
16. Разход за данък върху печалбата	93
17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	93
18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти	94
19. Кредити и вземания от банки	99
20. Кредити и вземания от клиенти	100
21. Вземания по договори за факторинг	102
22. Инвестиции в ценни книжа	103
23. Репутация	104
24. Активи с право на ползване	106
25. Дълготрайни материални активи	108
26. Нематериални активи	111
27. Други активи	112
28. Депозити от банки и кредити от финансови институции	112
29. Депозити от клиенти	113
30. Задължения по лизинг	114
31. Провизии	115
32. Пасиви по отсрочени данъци	117
33. Други задължения	118
34. Основен капитал и резерви	119
35. Условни задължения и ангажименти	120
36. Парични средства и парични еквиваленти	121
37. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	122
38. Вливане на дъщерни дружества	123
39. Сделки между свързани лица	126
40. Оповестявания по Закона за кредитните институции	128
41. Събития след края на отчетния период	128

Индивидуален отчет за печалбата или загубата
за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

В хиляди лева	Прил.	2020	2019 преизчислен
Приходи от лихви		541 903	450 053
Разходи за лихви		(13 092)	(12 872)
Нетен доход от лихви	5	528 811	437 181
Приходи от такси и комисиони		230 743	189 846
Разходи за такси и комисиони		(31 310)	(27 329)
Нетен доход от такси и комисиони	6	199 433	162 517
Нетни приходи от търговия	7	186 741	10 396
Нетни приходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	8	(1 837)	9 110
Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност	9	10 300	7 575
Нетни загуби от валутна преоценка		(162 239)	(1 721)
Загуба от дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		-	(985)
Други оперативни приходи, нетно	10	83 149	5 717
Оперативен доход		844 358	629 790
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	(246 656)	(18 884)
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	(1 456)	(9 788)
Нетни приходи/(разходи) за провизии	31	4 730	(8 902)
Разходи за персонала	13	(163 047)	(123 622)
Разходи за амортизация	14	(63 280)	(44 729)
Други разходи	15	(168 793)	(147 364)
Печалба преди данъци		205 856	276 501
Разход за данък върху печалбата	16	(12 820)	(27 721)
Печалба за годината		193 036	248 780

Индивидуалният финансов отчет за печалбата или загубата следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 16 март 2021 г.

Тамаш Хак-Кочач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад:

Силвия Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Делойт Одит ООД
Дата: 16.03.2021

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

АФА ООД
Дата: 16.03.2021

Индивидуален отчет за всеобхватния доход
за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

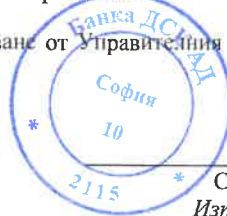
	2020	2019 преизчислен
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба за годината	193 036	248 780
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата</i>		
Себестойност на хеджирането на форуърден елемент за валутен и форуърден базов спред, когато не участва в хеджиращото взаимоотношение	(9 613)	(14 811)
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	22 766	25 655
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които могат да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(1 442)	(2 593)
	<u>11 711</u>	<u>8 251</u>
<i>Компоненти, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата</i>		
Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	239	3
Печалби и загуби от преценка на земи и сгради	-	(28)
Последващи оценки на пасиви на пенсионни планове с дефинирани доходи	1 785	(1 445)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(51)	(3)
	<u>1 973</u>	<u>(1 473)</u>
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	13 684	6 778
Общо всеобхватен доход	<u>206 720</u>	<u>255 558</u>

Индивидуалният финансов отчет за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 16 март 2021 г.

Тамаш Хак-Конач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад:

Силвия Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Делойт Одит ООД
Дата: 16.03.2021

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита
АФА ООД
Дата: 16.03.2021

Индивидуален отчет за финансовото състояние

В хиляди лева	Прил.	31-декември-2020	31-декември-2019 преизчислен
Активи			
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	17	3 726 939	1 769 073
Финансови активи държани за търгуване	18	25 635	183 413
Деривативни финансови инструменти	18	62 769	20 111
Кредити и вземания от банки	19	2 393 813	2 198 903
Кредити и вземания от клиенти	20	12 868 744	8 229 337
Вземания по договори за факторинг	21	183 451	69 196
Инвестиции в ценни книжа	22	2 752 209	1 826 018
Текущи данъчни активи		14 478	1 410
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	37	125 589	1 150 957
Репутация	23	77 372	-
Активи с право на ползване	24	23 936	41 344
Дълготрайни материални активи	25	406 567	319 691
Нематериални активи	26	77 000	56 833
Други активи	27	70 366	36 279
Общо активи		22 808 868	15 902 565
Пасиви			
Депозити от банки	28	36 897	18 573
Деривативни финансови инструменти	18	86 191	32 891
Депозити от клиенти	29	19 257 235	12 718 637
Кредити от банки и финансови институции	28	12 521	38 793
Задължения по лизинг	30	23 901	41 512
Провизии	31	86 620	70 767
Пасиви по отсрочени данъци	32	13 210	5 534
Други задължения	33	109 396	51 818
Общо пасиви		19 625 971	12 978 525
Собствен капитал			
Основен капитал	34	1 328 660	1 327 482
Резерви	34	1 641 056	1 334 906
Неразпределена печалба		213 181	261 652
Общо собствен капитал		3 182 897	2 924 040
Общо пасиви и собствен капитал		22 808 868	15 902 565

Индивидуалният финансов отчет за финансовото състояние следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 16 март 2021 г.

Тамаш Хак-Ковач
Главен изпълнителен директор

Славейко Славейков
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад:

Силвия Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита

Делойт Одит ООД

Дата: 16.03.2021

АФА ООД

Дата: 16.03.2021

Индивидуален отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

В хиляди лева	Прил.	2020	2019 преизчислен
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		205 856	276 501
<i>Корекции:</i>			
Нетни загуби от обезценка на финансови активи	11	246 656	18 884
Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи	12	1 456	9 788
Амортизация	14	63 280	44 729
Нетни печалби от операции с инвестиции		(184 904)	(19 864)
Нетни загуби от валутна преоценка		162 239	1 721
Нетен лихвен приход	5	(528 811)	(437 181)
Приходи от дивиденди	10	(74 712)	(59)
Загуба от продажба на дъщерни дружества, придобити с цел препродажба		-	985
(Намаление)/ увеличение на провизии	31	(4 730)	8 902
Други непарични изменения		11 008	14 470
Нетни парични потоци използвани в оперативна дейност преди изменение в активите и пасивите от оперативна дейност		(102 662)	(81 124)
Промяна в активите, участващи в оперативната дейност			
Намаление/ (увеличение) на ценни книжа, държани за търгуване		151 245	(142 485)
Намаление/ (увеличение) на кредити и вземания от банки		85 745	(319 668)
Увеличение на кредити и вземания от клиенти		(444 751)	(814 053)
Намаление/ (увеличение) на вземанията по договори за факторинг		6 379	(30 681)
Намаление на други активи		1 052	72 119
Промяна в пасивите, участващи в оперативната дейност			
Увеличение на депозити от банки		307 961	1 387
Увеличение на кредити от банки и финансови институции		83 769	27 723
Увеличение на задължения по получени депозити от клиенти		1 594 428	1 104 431
Увеличение/(намаление) на други пасиви		22 430	(14 867)
Парични средства, генерирани от операции		1 705 596	(197 218)
Получени лихви		518 282	453 730
Платени лихви		(7 271)	(8 820)
Платен данък върху печалбата		(22 761)	(32 100)
Нетни парични потоци от оперативна дейност		2 193 846	215 592
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи, нетно		(30 615)	(49 998)
(Покупки)/продажби на инвестиции в ценни книжа, нетно		(862 388)	(475 010)
Получени дивиденди		74 712	59
Придобиване на дъщерни дружества		-	(1 082 002)
Придобиване на асоциирани дружества		-	(475)
Придобиване на акции в контролирано дружество		-	(37 620)
Продажба на дъщерни дружества, придобити с цел продажба		-	5 715
Нетни парични потоци използвани в инвестиционната дейност		(818 291)	(1 639 331)

Индивидуален отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.
(продължение)

В хиляди лева	Прил.	2020	2019 преизчислен
Парични потоци от финансова дейност			
Погасяване на задължения по лизингови договори		(9 658)	(10 472)
Нетни парични потоци използвани във финансовата дейност		(9 658)	(10 472)
Нетно увеличение/ (намаление) на парични средства и парични еквиваленти			
Ефект от промяна на валутните курсове		1 365 897	(1 434 211)
Парични средства и еквиваленти, придобити при вливане на дъщерни дружества		(2 739)	768
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	36	884 114	-
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	36	1 776 896	3 210 339
		4 024 168	1 776 896

Индивидуалният финансов отчет за паричните потоци следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 16 март 2021 г.

 Тамара Хак-Ковач
 Главен изпълнителен директор

 Банка ДСК АД
 София
 10
 2115

 Славейко Славейков
 Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад:

 Силвия Пенева
 Регистриран одитор, отговорен за одита

 ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
 София
 Рег. № 033
 ДЕЛОЙТ ОДИТ ООД

Делойт Одит ООД
Дата: 16.03.2021

 Рени Йорданова
 Регистриран одитор, отговорен за одита

АФА ООД

Дата: 16.03.2021

 ОДИТОРСКО ДРУЖЕСТВО
 София
 Рег. № 015
 АФА ООД

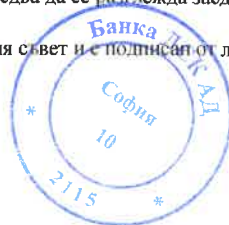
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал
за годината, приключваща на 31 декември 2020 г.

	Основен капитал	Законови и други резерви	Преоценъчен резерв - земи и сгради	Преоценъчен резерв по финансови активи	Резерв от хеджиране	Резерви по планове за дефинирани доходи	Неразпределена печалба	Общо
<i>В хиляди лева</i>								
Салдо към 1 януари 2019 г., преизчислено (Приложение 1(ж))	1 327 482	982 208	114 008	18 835	(1 209)	(3 252)	230 410	2 668 482
<i>Общ всеобхватен доход</i>								
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	248 780	248 780
Друг всеобхватен доход	-	-	(26)	23 060	(14 811)	(1 445)	-	6 778
Общ всеобхватен доход	-	-	(26)	23 060	(14 811)	(1 445)	248 780	255 558
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(308)	-	-	-	308	-
Разпределение на печалбата за резерви	-	217 846	-	-	-	-	(217 846)	-
Салдо към 31 декември 2019 г., преизчислено (Приложение 1(ж))	1 327 482	1 200 054	113 674	41 895	(16 020)	(4 697)	261 652	2 924 040
<i>Общ всеобхватен доход</i>								
Нетна печалба за годината	-	-	-	-	-	-	193 036	193 036
Друг всеобхватен доход	-	-	-	21 512	(9 613)	1 785	-	13 684
Общ всеобхватен доход	-	-	-	21 512	(9 613)	1 785	193 036	206 720
Ефекти от вливане на дъщерни дружества (Приложение 38)	1 178	25 939	-	11 057	-	-	13 963	52 137
Трансфер на преоценъчен резерв на земи и сгради, нетно от данъци	-	-	(300)	-	-	-	300	-
Разпределение на печалбата за резерви	-	255 770	-	-	-	-	(255 770)	-
Салдо към 31 декември 2020 г.	1 328 660	1 481 763	113 374	74 464	(25 633)	(2 912)	213 181	3 182 897

Индивидуалният финансов отчет за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с приложенията от 1 до 41, представляващи неразделна част от индивидуалния финансов отчет.

Индивидуалният финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет и е подписан от лицата, представляващи Банка ДСК АД, на 16 март 2021 г.

Таман Хак-Кочич
Главен изпълнителен директор

Славейко Славиков
Изпълнителен директор

Съгласно одиторски доклад:

Силвия Пенева
Регистриран одитор, отговорен за одита
Делойт Одит ООД
Дата: 16.03.2021

Рени Йорданова
Регистриран одитор, отговорен за одита
АФА ООД
Дата: 16.03.2021

1. База за изготвяне и правен статут и управление

(а) Правен статут и управление

Банка ДСК АД („Банката“ или „Банка ДСК“) е създадена на 2 март 1951 г. в България като централизирана депозитно-приемателна институция под името Държавна спестовна каса (ДСК). През 1998 г. Банката е преобразувана в търговска банка със Закон за преобразуване на ДСК и по силата на този закон има право да извършва всички сделки по чл. 1, ал. 2 от действащия към датата на преобразуване Закон за банките. Впоследствие със Заповед №220882 от 26 септември 2002 г. БНБ предоставя на Банката пълен банков лиценз да оперира като търговска банка.

На 26 януари 1999 г. Софийски градски съд регистрира ДСК като еднолично акционерно дружество със 100% участие на държавата. През 2001 г., съгласно съдебно решение, Банката е преобразувана в акционерно дружество с капитал, разпределен между Министерски съвет на Република България – 75% и Банковата консолидационна компания АД – 25%.

На 29 ноември 2002 г., на база решение на Софийски градски съд, Банковата консолидационна компания (БКК) придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

На 29 октомври 2003 г., на база решение на Софийски градски съд, Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, придобива 100% от капитала на Банка ДСК ЕАД.

През 2020 г. дъщерните дружества Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД се вливат в Банка ДСК на основата на договори за преобразуване чрез вливане, вписани в Търговския регистър съответно на 30 април 2020 г. и 30 септември 2020 г. Преобразуванията са извършени с цел оптимизиране на структурата, повишаване на ефективността на процесите, намаляване на разходите, подобряване на качеството на услугите. Повече подробности за вливанията на двете дружества са оповестени в приложение 38.

На 30 април 2020 г. Банка ДСК издава нови акции в полза на неконтролиращите акционери на преобразуващата се банка Експресбанк АД (вж. също приложение 34). В резултат на това Банката е пререгистрирана от еднолично акционерно дружество (ЕАД) на акционерно дружество (АД) на същата дата.

Банка ДСК има двустепенна система на управление - Управителен съвет с 8 (осем) члена и Надзорен съвет със 7 (седем) члена.

Към 31 декември 2020 г. лицата, отговорни за общото ръководство на Банката, представлявано от Надзорния съвет са: председател – Ласло Бенчик; членове – Ласло Волф, Виолина Маринова, Габор Кунце, Акош Ференц Тиса-Пап, Илона Тьорьок и Кристиан Шелмеци.

Към 31 декември 2020 г. ръководството на Банката се представлява от Управителния съвет, съставен от: председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор – Тамаш Хак-Ковач; членове на Управителния съвет и изпълнителни директори – Диана Митева, Славейко Славейков, Арно Льоклер, Юрий Генов, Боян Стефов и Доротей Николова; Михаил Комитски - член на Управителния съвет и Ръководител направление.

Съгласно изискванията на Закона за кредитните институции, разпоредбите на Устава и съдебната регистрация на Банката, тя се представлява заедно от двама изпълнителни директори.

В Банката функционира Одитен комитет, който отговаря за наблюдението на работата на външните одитори, изпълнението на вътрешния одит, управлението на риска, счетоводната дейност и финансовото отчитане. Към 31 декември 2020 г. одитният комитет се състои от: председател – Наташка Лазарова; членове – Золтан Тубой и Василка Койчева.

(б) Действащо предприятие

Ръководството е направило оценка на способността на Банката да продължи работа като действащо предприятие и е убедено, че разполага с необходимите ресурси да развива бизнеса в обозримо бъдеще. Нещо повече, ръководството не е установило никакви съществени индикатори за несигурност, които биха могли да предизвикат съмнение в способността на Банката да продължи като действащо предприятие. Независимо от разпространението на COVID-19 през годината и към датата на одобрение на настоящия финансов отчет, Банката продължава да посреща задълженията си, когато станат дължими, да поддържа ликвидност и да спазва капиталовите изисквания. Затова финансовите отчети продължават да бъдат изготвяни на база действащо предприятие.

(в) COVID-19

На 11 март 2020 г. Световната здравна организация (СЗО) обяви пандемия относно разпространението на COVID-19, а на 13 март 2020 г. Народното събрание гласува извънредно положение в Република България, в резултат на което се предприеха редица ограничителни мерки.

На 24 март 2020 г. беше обнародван Законът за извънредното положение, с който се приеха мерки за времето на извънредното пандемично положение в различни области – трудови правоотношения и социално осигуряване, данъчно облагане и годишно финансово приключване, неизпълнение и принудително изпълнение, срокове и други. Бяха приети решения и заповеди на Министерски съвет и Министерството на здравеопазването за въвеждане на противоепидемични мерки на територията на страната с цел защита и опазване живота и здравето на населението, свързани със: забрана за влизане на територията на страната и предприемане на мерки (карантина или предоставяне на отрицателен лабораторен резултат от проведено PCR изследване преди влизане на територията на страната) към държави с установена повишена заболяемост от COVID-19 и значително епидемично разпространение; спазване на изисквания за физическа дистанция, хигиена на ръцете, дезинфекция и носене на защитни маски за лице на закрити обществени места; временно спиране или ограничаване на експлоатацията или режима на работа на обекти с обществено предназначение и/или други обекти или услуги, предоставяни на гражданите и други.

На 10 април 2020 г. беше утвърден от Българска народна банка („БНБ“) „Ред за отсрочване и уреждане на изискуеми задължения към банки и дъщерните им дружества – финансови институции във връзка с въведеното на 13 март 2020 г. от Народното събрание извънредно положение“ („Редът“), произтичащо от пандемията от COVID-19 и последиците от него. С Редът се даде възможност на кредитополучателите, засегнати от предприетите ограничителни мерки, да отсрочат погасяването на своите задължения към финансови институции. Първоначално, Редът даде възможност за отсрочване на задължения за срок до 6 месеца, който изтича не по-късно от 31 декември 2020 г.. Впоследствие, Редът беше изменен и този срок се удължи до 31 март 2021 г. С ново решение на БНБ, от 10 декември 2020 г., действието на Редът се удължи до 31 декември 2021 г., а на кредитополучателите се даде възможност за отсрочка на погасяването на своите задължения към финансови институции за срок до 9 месеца.

В резултат на наложените ограничения у нас и в повечето държави по света, беше нарушено нормалното функциониране на бизнесите от редица сектори на икономиката. Затруднени бяха доставките на суровини и материали от доставчици, експедициите към клиенти и осигуреността от работна ръка. Почти всички предприятия, макар и в различна степен, се наложи да предприемат определени действия и мерки за пренастройване на организацията на стопанската си дейност, трудовия режим на работа, бизнес комуникацията и други аспекти на взаимоотношенията с контрагенти, партньори и държавни институции.

Ефектите върху елементите на финансовия отчет, оценките и преценките и политиките за управление на риска на Банката са оповестени в приложения 1(з), 4(б), 4(в), 4(г) и 25.

(г) Приложими стандарти и представяне

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 1 януари 2020 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз (ЕС). МСФО, приети от ЕС, е общоприетото наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти” (МСС).

Банката представя своя отчет за финансово състояние по ред на ликвидност на активите и пасивите.

Настоящият финансов отчет е изготвен на индивидуална основа съгласно изискванията на Закона за счетоводството и МСФО. Индивидуалният финансов отчет е одобрен от УС едновременно с консолидирания финансов отчет на Банкова група ДСК и следва да се разглежда като неразделна част от него.

(д) База за оценяване

Индивидуалният финансов отчет на Банката е изготвен на база на историческата стойност, с изключение на деривативните финансови инструменти, финансовите активи и пасиви за търгуване, финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, които са оценени по справедлива стойност, земите и сградите, които са отчетени по преоценена стойност и придобитите активи и пасиви в резултат на вливане на дъщерни дружества, които са признати по балансовите стойности от консолидираните финансови отчети към съответните дати на вливане (вж. приложение 2).

(е) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в български левове (BGN), която е функционалната валута на Банката. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

(ж) Сравнителни данни

Банката представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се прекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През текущия период Банката е преразгледала класификацията на преференциални акции на един емитент, представени в предходни периоди като капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Банката е преценила, че на основата на бизнес модела за управление на тези акции, характеристиките на техните договорни парични потоци и наличието на опция за конверсия, включваща елемент на променливост, те следва да бъдат класифицирани като финансови инструменти, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби. Банката е прекласифицирала инструментите ретроспективно следвайки подхода на корекция на грешка, за да отговори на изискванията на МСФО 9 „Финансови инструменти“ за класификация на финансовите активи при първоначалното прилагане на стандарта.

В резултат на прекласификацията не е настъпила промяна в представянето и оценката на тези активи в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Банката. Към 31 декември 2019 г. и 1 януари 2019 г. резервите са намалени, а неразпределената печалба е увеличена с отчетените преоценки на акциите до справедлива стойност, нетно от данък, съответно в размер на 5 882 хил. лв. и 2 977 хил. лв. Преизчислението има следния ефект върху индивидуалния отчет за печалбата или загубата и индивидуалния отчет за всеобхватния доход към, и за годината, приключваща на 31 декември 2019 г.:

Индивидуален отчет за печалбата или загубата

	2019 преди преизчисление	2019 преизчислен
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби	5 906	9 110
Разход за данък върху печалбата	(27 422)	(27 721)

Индивидуален отчет за другия всеобхватен доход

Изменение на преоценъчния резерв от инвестиции в капиталови инструменти, отчитани през друг всеобхватен доход	3 207	3
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход, които няма да бъдат рекласифицирани впоследствие в печалбата или загубата	(302)	(3)

Оповестяването в приложение 22 е променено, като сума в размер на 10 132 хил. лева към 31 декември 2019 г. е прехвърлена от капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход към корпоративни дългови ценни книжа, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби.

В допълнение, Банката е преразгледала представянето в индивидуалния отчет за финансовото състояние на предоставените парични обезпечения по деривативни сделки, както и на получените парични обезпечения по предоставени кредити на клиенти и по деривативни сделки. Към края на предходния отчетен период тези обезпечения са били представени съответно като други активи и други пасиви поради асоциираните с тях обезпечителни блокировки. Тъй като тези позиции все пак имат характер на финансови активи и финансови пасиви и по своята същност са идентични в съществените си аспекти съответно с кредитите и депозитите, с цел по-добро представяне на предоставените и получени обезпечения, те са прекласифицирани съответно към вземанията по кредити и получените депозити.

Описаните по-горе преизчисления и прекласификации на сравнителните данни имат следните ефекти върху индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2019 г.:

Индивидуален отчет за финансовото състояние

	31-декември- 2019 преди преизчисление	31-декември- 2019 преизчислен
<i>В хиляди лева</i>		
Активи		
Кредити и вземания от банки (единствено обезпечения по деривативни сделки)	2 197 280	2 198 903
Други активи (единствено обезпечения по деривативни сделки)	37 902	36 279
Общо активи	2 235 182	2 235 182
Пасиви		
Депозити от банки (единствено обезпечения по деривативни сделки)	10 159	18 573
Депозити от клиенти (единствено обезпечения по предоставени кредити)	12 673 063	12 718 637
Други задължения (обезпечения по предоставени кредити и деривативни сделки)	105 806	51 818
Общо пасиви	12 789 028	12 789 028
Собствен капитал		
Резерви	1 340 788	1 334 906
Неразпределена печалба	255 770	261 652
Общо собствен капитал	1 596 558	1 596 558

В допълнение, след вливането на Експрес Факторинг ЕООД, което се е случило през текущия период (2020 г.), вземанията по договори за факторинг са представени на отделен ред в индивидуалния отчет за финансовото състояние, като сравнителната информация също е посочена отделно за целите на съпоставимостта.

Банката счита, че прекласификациите, описани по-горе имат незначителен дял в общата стойност на активите и пасивите ѝ и в допълнение, нямат съществен ефект върху информацията и нейното представяне в индивидуалния отчет за финансовото състояние към началото на предходния отчетен период. Поради тази причина Банката не представя трети отчет за финансовото състояние към началото на предходния отчетен период в съответствие с параграф 40А, т. (б) от МСС 1 „Представяне на финансови отчети“.

Ефектите от посочените по-горе преизчисления и прекласификации са отразени по съответните засегнати позиции в индивидуалния отчет за паричните потоци. В допълнение, в индивидуалния отчет за паричните потоци Банката е отделила получените дивиденди за предходната година от статията „(Покупки)/продажби на инвестиции в ценни книжа, нетно“, за да осигури съпоставимост на данните за текущата година и е прехвърлила сума в размер на 118 хил. лв. от нетните парични потоци от оперативна дейност към нетните парични потоци, използвани за инвестиционна дейност.

(3) **Използване на оценки и преценки**

Изготвянето на финансови отчети изисква от ръководството да прави преценки, оценки и предположения, които влияят на приложените счетоводните политики и отчетените суми на активите, пасивите, приходите и разходите. Реалните резултати могат да се различават от тези оценки.

Оценките и основните предположения се преглеждат на текуща база. Преразгледаните счетоводни оценки се признават в периода, през който оценката се преглежда и във всички засегнати бъдещи периоди.

Ръководството обсъжда с Одитния комитет на Банката развитието, избора и оповестяването на съществените счетоводни политики и оценки, както и приложението на тези политики и оценки.

Областите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са както следва:

Влияние на COVID-19 върху оценките и преценките

Както е оповестено в приложение 1(в) по-горе, през март 2020 г. СЗО обяви световна пандемия относно разпространението на COVID-19. В резултат на повишената несигурност, свързана с безпрецедентния характер на тази пандемия, изготвянето на надеждни преценки става още по-предизвикателно. Моделът на очакваните кредитни загуби (ОКЗ) използва бъдеща финансова информация и стойности, претеглени според вероятността да се реализират определени сценарии. Определянето на ОКЗ към края на всеки отчетен период се основава на разумна и обоснована информация за минали събития, текущи обстоятелства и прогнози за бъдещи събития и икономически условия. В период на повишена икономическа несигурност е много трудно да се прогнозира бъдещите събития и макроикономическите показатели, използвани в модела на изчисление на ОКЗ. Разработването на макроикономическите сценарии и определянето на техните вероятности изисква упражняването на съществени преценки от страна на ръководството. Банката преценява как да коригира определените чрез модела ОКЗ, когато се окаже, че определени рискови фактори и информация – както известни, така и очаквани - не са били взети предвид в процеса на моделиране. В резултат на COVID-19 и влошаването на икономическата среда съществува значителна несигурност при измерването на ОКЗ, особено при определянето на ключовите входящи данни за използвания модел. Ръководството е изчислило, че ефектът от COVID-19 според основния макроикономически сценарий (ако вероятността да се случи е 100%) би довел до общ размер на ОКЗ, който е с около 7% по-малък от фактически отчетения за 2020 г. Според стресовия сценарий (ако вероятността да се случи е 100%), сумата на ОКЗ би била около 29% по-голяма от отчетената за 2020 г.

Очаквани кредитни загуби от финансови активи

Банката редовно прави преглед на финансовите си инструменти за обезценка. Ръководството определя адекватността на разходите за обезценка въз основа на прегледа на отделните кредити и депозити, опит от претърпени загуби от последните години, текущи икономически условия, рискови характеристики на различните категории кредити и други относими фактори. За целите на МСФО се прилага модел от три фази. Методологията за обезценка се използва за класифициране на финансовите инструменти, с цел да определи дали кредитният риск се е увеличил значително след първоначалното признаване на активите и да идентифицира активи с кредитна обезценка. За инструменти с кредитна обезценка или значително увеличение на кредитния риск се признават очаквани загуби.

Справедлива стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтни проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи (приложение 4 (е)). Изминалата 2020 година беше белязана от разрастването на глобалната пандемия от COVID-19. Пазарите на акции се сриннаха във втората половина на първото тримесечие на 2020 г. с около 30% след първоначалния шок, предизвикан от COVID-19, но благодарение на бързите действия на централните банки бързо възстановиха загубите. В действителност цикличността на пазарите е функция от очакванията на множеството пазарни участници - какви социални и икономически процеси и тенденции ще са в основата на бъдещото представяне на отделните компании и пазара като цяло. С навлизане на множество ваксини и ускоряване на плановете за ваксинация, се очаква влиянието и рисковете, пряко свързани с COVID-19 да отшумят поетапно.

Преоценка на земи и сгради

На датата на всеки финансов отчет, съобразно счетоводната политика и със съдействието на външни лицензирани оценители, Банката прави общ анализ за движението в стойностите на земите и сградите, които подлежат на оценка по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени.

Към 31 декември 2020 г. и 2019 г. не е правена преоценка на земите и сградите на Банката. Банката не е предприела преоценка на тези активи, тъй като анализите показват, че не е налице значителна промяна в ценовите равнища и поведението на пазарите на активите от същите групи. От извършения пазарен анализ към 31 декември 2020 г. може да се заключи, че пазарът на недвижими имоти не реагира ценово съществено към 31 декември 2020 г. на разпространението на COVID-19 през периода. Последната преоценка на тези активи е правена към 31 декември 2018 г. с професионалното съдействие на независими лицензирани оценители, които са използвали приемливи оценъчни методи и техники (приложение 25).

Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу Банката ръководството преценява вероятността и рисковете за негативен изход от тях и начислява провизии в случаи, в които отчита вероятност повече от 50% изходът да не бъде в полза на Банката или при потенциални рискове от повишаване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за продукти и услуги (приложение 31).

Обезценка на репутация и нематериални активи (клиентска база)

За да прецени възстановимата стойност на репутацията и признатата при бизнес комбинация клиентска база, Банката използва модели, включващи прогнозни парични потоци и редица допускания, като например дисконтови проценти, степен на оттегляне на клиентите, полезен срок на нематериалните активи и други. Прогнозните парични потоци ползват данни от бюджетите, утвърдени от ръководството на Банката, които се разработват на базата на текущите и очакваните пазарни условия. Пандемията COVID-19 все още не е овладяна и нейната непредвидимост, както и ответните действия на правителството, бизнеса и потребителите пораждаат значителна несигурност относно разумността на преценките, използвани за определяне на възстановимата стойност на репутацията и нематериалните активи и евентуалната нужда от обезценка на тези активи.

2. Вливане на придобити дъщерни дружества

В съответствие с МСФО 3 „Бизнес комбинации“, юридическото вливане на предприятие в придобиващото/ придобилото го предприятие представлява съдържателно бизнес комбинация от позицията на придобилото го предприятие за целите на неговия индивидуален отчет. Поради това в индивидуалния си финансов отчет за 2020 г. Банката отчита юридическото вливане на придобити от нея в предходна година дъщерни дружества, прилагайки метода на покупката. Придобитите разграничими нетни активи се признават по техните балансови стойности от консолидирания финансов отчет на Банката към датата на вливане. Балансовите стойности на нетните активи представляват признатите справедливи стойности на тези активи и пасиви в консолидирания отчет на Банката към датата на придобиване на съответното дъщерно дружество, коригирани с последващи амортизации, евентуални обезценки и други изменения до датата на вливането. Отчетените активи при вливането включват и признатата репутация и разграничими нематериални активи, признати при покупката на дъщерното дружество.

Разликата между сумите на активите и пасивите, признати в индивидуалния финансов отчет след юридическото вливане и балансовата стойност на инвестицията във вливащото се дружество преди юридическото вливане, се отчита директно в собствения капитал.

Транзакциите с неконтролиращите акционери на вливащото се дружество се отчитат като сделки със собственици и се признават директно в собствения капитал на Банката.

Вътрешногруповите салда между Банката и вливащото се дружество към датата на вливане, както и вътрешногруповите приходи и разходи за отчетния период до тази дата се елиминират.

3. Основни елементи на счетоводната политика

(а) Признаване на приходи и разходи от лихви

Приходите и разходите от лихви, представени в отчета за печалбата или загубата включват:

- лихвата върху финансовите активи и пасиви по амортизирана стойност, изчислена по метода на ефективния лихвен процент;
- лихвата върху ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите и разходите от лихви се признават в отчета за печалбата или загубата чрез прилагането на метода на ефективния лихвен процент. Ефективният лихвен процент (ЕЛП) е този, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания и постъпления през срока на съществуване на финансовия актив или пасив до балансовата стойност на актива или пасива. Когато изчислява ефективния лихвен процент, Банката оценява бъдещите парични потоци, отчитайки всички договорни условия на финансовия инструмент без бъдещите загуби от кредита.

Изчисляването на ефективния лихвен процент включва всички комисиони, получени или платени, както и отстъпки или премии, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Транзакционните разходи включват вътрешно-присъщи разходи, директно отнасящи се към придобиването или емитирането на финансов актив или пасив.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани на колективна основа.

За тези финансови активи Банката признава лихви на база нетната амортизирана стойност на вземанията. За целта се начислява коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и изчислената лихва на база ЕЛП към амортизираната стойност на актива, намалена с коректива за очакваните кредитни загуби.

Приходи от лихви по вземания с риск фаза 3 и закупени обезценени вземания, включително със закъснения в плащанията по тях за период над 90 дни, оценявани индивидуално с кредитна обезценка на база разгръщане на дисконтовия процент (unwinding), когато се очаква покриване на вземането от договорните парични потоци от обезпечения или други парични потоци.

За тези финансови активи Банката признава лихви на база дисконтираните парични потоци от unwinding чрез начисляване на коректив за разликата между договорно начислената лихва на база ЕЛП върху брутната стойност на финансовия актив и разликата между настоящите стойности на паричните потоци от unwinding в отделните отчетни периоди, дисконтирани с ЕЛП.

(б) Валутни операции

При първоначално признаване всяка сделка в чуждестранна валута се отчита във функционалната валута (български лев), като към сумата на чуждестранната валута се прилага обменния курс към момента на сделката или операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчетени по историческа стойност, се преоценяват по официалния курс валиден за деня. Курсовите разлики възникнали в резултат на преоценката се отчитат в отчета за печалбата или загубата. Непаричните активи и пасиви, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческия обменен курс към датата на операцията.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата в момента на възникването им към статия "нетни приходи/(разходи) от търговия".

(в) Такси и комисиони

Приходите от такси и комисиони, включително такси за обслужване на сметки, управление на инвестиции, продажби на услуги, гаранции и акредитиви се признават с извършването на съответните услуги.

Разходите за такси и комисиони, свързани основно с транзакции, такси за обслужване и други разходи за такси се признават с получаването на съответните услуги.

Изпълнение на задълженията и политики за признаване на приходите

Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с разплащателни операции	<p>Банката предоставя на своите клиенти различни видове услуги, свързани с тегления и вноски на суми по сметки, разплащания в лева и валута, по които прилага различни такси.</p> <p>При такси за транзакции (например теглене/такса за плащане на ПОС/АТМ или в поделения на Банката, и др.) начисляването на такса става непосредствено след транзакцията или веднъж месечно. Таксата обикновено се определя в процентно съотношение от размера на транзакцията с фиксиран минимален праг.</p> <p>В случаите на такси по транзакции, когато услугите се изразяват в превод на суми, таксата се начислява в момента на транзакцията. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.</p> <p>Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите по транзакции се начисляват в момента на осъществяване на транзакцията или еднократно в края на месеца.</p>
Вид на таксата	Същност и срокове за удовлетворяване на задължения за изпълнение и значими условия за плащане	Признати приходи по МСФО
Такси и комисиони свързани с кредитни сделки	<p>Банката предоставя набор от услуги по клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове кредитни банкови карти, по които прилага различни такси.</p> <p>Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с обслужване на сметки, за издаване на кредитни банкови карти, годишни такси за кредитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.</p> <p>Годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.</p> <p>Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.</p>	<p>Таксите за текущи услуги по обслужване са на месечна база.</p> <p>Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.</p>
Такси и комисиони свързани с депозитни сделки	<p>Банката предоставя набор от услуги по управление на клиентските сметки на физически лица и фирми, за което те дължат такса, както и предоставя за ползване от клиентите различни видове дебитни банкови карти, по които прилага различни такси.</p>	<p>Таксите за текущи услуги по управление на клиентски сметки са на месечна база.</p>

Таксите, произтичащи от тези услуги са предимно свързани с такси за откриване и закриване на сметки, обслужване и управление на сметки, за електронно банкиране, за издаване на дебитни банкови карти, месечни такси за дебитни банкови карти и други такси за обичайни услуги по сметки.

Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

Таксите за текущите услуги по управление на сметките се начисляват на месечна база. Те обикновено са с фиксиран размер, който варира в зависимост от пакетната програма или категорията на клиента.

Месечните или годишните такси по банкови карти са с фиксиран размер. Те зависят от типа на банковата карта.

При услуги със случаен характер, Банката начислява такса в момента, в който клиентът се възползва от услугата. Тези такси може да са фиксирани или в процентен размер.

Банката редовно преразглежда таксите, които прилага.

Други

Таксите, които се отчитат в категория „Други такси“ са за съхранение на ценности в сейфовете на обществения трезор, издаване на удостоверение, издаване на банкова референция, фотокопия на документ и други.

Таксите за дългосрочно предоставяните услуги са за периода на предоставяне на услугата.

Тези такси са свързани с предоставянето на дългосрочни услуги (съхранение на ценности в сейфовете) или еднократни административни услуги.

Таксите за еднократните услуги се начисляват в момента на осъществяване на услугата.

(г) Нетни приходи от търговия

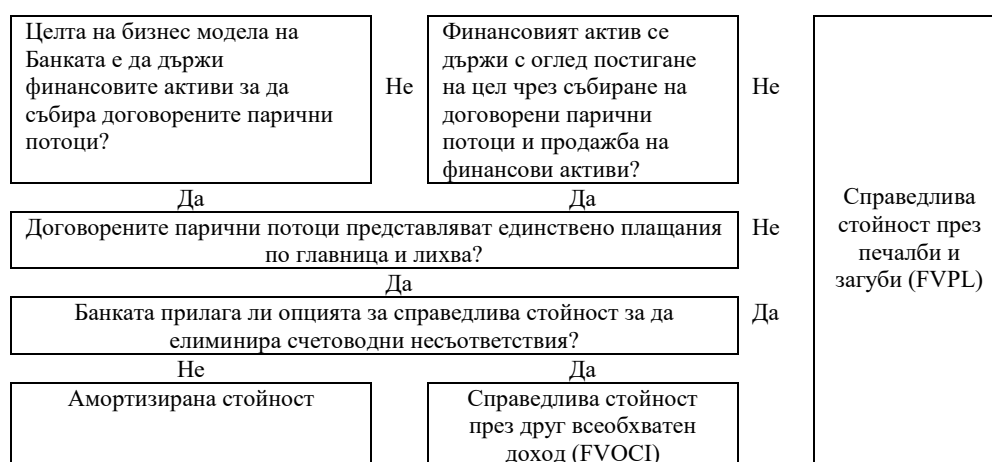
Нетните приходи от търговия са свързани с активи и пасиви държани за търгуване, както и всички реализирани и нереализирани промени в справедливата стойност, лихви и курсови разлики. Нетните приходи от търговия включват курсови разлики от финансови активи в инвестиционен портфейл.

(д) **Финансови инструменти**

(1) *Класификация*

В съответствие с изискванията на МСФО 9, Банката класифицира финансовите активи като последващо оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата на базата на следните две условия: бизнес модела за управление на финансовите активи на Банката и характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Класификацията на финансовите активи се определя от бизнес модела на Банката за управление на финансовите активи и характеристиките на техните договорни парични потоци. Процесът за определяне на класификацията и изискванията относно технологията на прилагането ѝ са илюстрирани чрез следната схема:

Бизнес модел за управление на финансовите активи

Бизнес моделът на Банката е определен на ниво, което отразява по какъв начин групите от финансови активи се управляват съвместно с оглед постигане на конкретна бизнес цел.

Бизнес моделът не зависи от намеренията на ръководството по отношение на отделен инструмент.

Банката може да има повече от един бизнес модел за управление на своите финансови инструменти. Банката може да притежава портфейл от инвестиции, който да управлява, за да събере договорните парични потоци, и друг портфейл от инвестиции, който управлява, за да търгува с него с цел реализиране на промените в справедливата стойност.

В зависимост от стратегията и рисковия профил, Банката е определила следните бизнес модели за управление на финансови активи:

- Бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да събира договорни парични потоци (held to collect);
- Бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи (held to collect and sell);
- Бизнес модел, чиято цел е реализиране на парични потоци посредством продажба на финансови активи.

Банката може да има един и същ тип инструмент във всичките три категории в зависимост от модела за управление на активите.

(2) *Признаване*

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, когато Банката става страна по договорните условия на инструмента.

Безусловните вземания и задължения се признават като активи или пасиви, когато Банката стане страна по договора и, като последица от това, има законовото право да получи или законовото задължение да плати парични средства.

Активите, които ще бъдат придобити, и пасивите, които ще бъдат поети, в резултат от неотменим ангажимент за покупка или продажба на стоки или услуги по принцип не се признават до момента, в който поне едната от страните не изпълни задълженията си по договора.

Форуърден договор в обхвата на МСФО 9 се признава като актив или пасив на датата на поемане на ангажимента, а не на датата, на която става уреждането. Когато Банката стане страна по форуърден договор, справедливите стойности на правото и задължението често са равни или нетната справедлива стойност на форуърда е равна на нула. Ако нетната справедлива стойност на правото и задължението не е равна на нула, договорът се признава като актив или пасив.

Опционен договор, който е в обхвата на МСФО 9, се признава като актив или пасив, когато притежателят или издателят стане страна по договора.

Планирани бъдещи сделки, без значение колко вероятни са, не са активи и пасиви, тъй като Банката не е станала страна по договор.

Обичайната покупка или продажба на финансови активи се признава и отписва както е уместно, при използване на счетоводното отчитане на база датата на уреждане.

Обичайната покупка или продажба, съгласно терминологията в Допълнение А от МСФО 9, представлява покупка или продажба на финансов актив съгласно договор, чиито условия изискват предоставянето на актива в период от време, установен обикновено със законодателство или конвенция, действащи на съответния пазар.

Датата на уреждане е датата, на която се прехвърля актив на или от Банката. Отчитането на база датата на уреждане се отнася за признаване на актив в деня, в който е получен от Банката, и отписване на актив и признаване на печалба или загуба при освобождаване в деня, в който е прехвърлен.

(3) *Първоначално оценяване*

При първоначалното признаване на финансов актив или финансов пасив (с изключение на търговските вземания, които нямат съществен компонент на финансиране, съгласно МСФО 9 параграф 5.1.3 и се признават по цена на сделката), Банката ги признава по справедливата им стойност, плюс или минус, в случай на финансови активи или финансови пасиви, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия актив или финансовия пасив.

Справедливата стойност на финансов инструмент при първоначалното признаване е обикновено цената на сделката (т.е. справедливата стойност на даденото или полученото възнаграждение).

(4) *Последващо оценяване*

Оценяване по амортизирана стойност

Амортизираната стойност (нетната амортизирана стойност) към определена дата включва стойността на: непогасената главница, начислените вземания/задължения по лихви, неамортизираното сконто, премия и такси, участващи като част от експозицията на финансовия инструмент при неговото придобиване и елемент при определянето на ЕЛП, както и размера на натрупания коректив по лихви или кредитни обезценки.

Ако кредитния риск по финансовия инструмент се подобрява, при определени от Банката критерии, се възобновява начисляването на лихва през следващите периоди на база брутната амортизирана стойност на финансовия актив.

Натрупаният коректив по лихви се отписва от амортизираната стойност и се признава като лихвен доход. Признаването на коректива за лихви като лихвен приход се извършва след като вземането бъде изцяло погасено от длъжника или при формиране на отрицателна амортизирана стойност по него.

Оценяване по справедлива стойност

При оценяване на финансови инструменти по справедлива стойност Банката, използва йерархия от методи, която отразява значимостта на факторите, използвани за определяне на справедлива стойност:

Ниво 1: обявени пазарни котировки (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви. Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне;

Ниво 2: оценъчни техники на финансови инструменти, които са базирани на пазарни данни или директно (т.е. като котирани цени) или индиректно (т.е. получени от цени). В тази категория се включват инструменти, оценени чрез използване на: котирани пазарни цени на активен пазар за подобни инструменти; котирани цени за идентични или подобни инструменти на пазар, който се приема за по-малко активен; или други оценъчни техники, при които всички значими входни данни са директно или индиректно наблюдаеми от пазарни данни. Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара;

Ниво 3: оценъчни техники, при които входящите данни за финансовите активи и пасиви не са базирани на налична пазарна информация.

Банката признава прехвърлянето между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

Най-доброто свидетелство за справедлива стойност при първоначално признаване е цената на сделката (т.е. справедливата стойност на полученото или дадено възнаграждение). Ако Банката счита, че съществува разлика между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката, и че справедливата стойност нито е подкрепена от доказателства за котирана цена на активен пазар за идентичен актив или пасив, нито се базира на техника на оценяване, която използва единствено данни от наблюдаеми пазари, тогава финансовият инструмент първоначално се признава по справедлива стойност, коригирана с разликата между справедливата стойност при първоначално признаване и цената на сделката. Впоследствие тази разлика се признава в печалбата или загубата по подходящ начин през живота на инструмента, но не по-късно от момента, в който е възможно да се направи оценка на актива, напълно използвайки изцяло наблюдаеми пазарни данни или когато сделката е прекратена.

Ако актив или пасив, оценяван по справедлива стойност, има цена „купува“ и цена „продава“, Банката оценява активите и дългите позиции по цена „купува“ и пасивите и късите позиции по цена „продава“.

Портфейлите от финансови активи и пасиви, изложени на пазарен и кредитен риск, които се управляват от Банката на база на нетна експозиция към пазарен и кредитен риск, се оценяват на базата на цена, която би се получила при продажбата на нетна дълга позиция (или би била платена при прехвърляне на нетна къса позиция) за определена рискова експозиция.

Оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Печалба или загуба, свързани с финансов актив, оценяван по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, с изключение на печалби или загуби от обезценка и печалби и загуби от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив.

При отписване на финансовият актив, кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата.

Лихвата, която се изчислява чрез използването на метода на ефективната лихва, се признава в печалбата или загубата.

При оценяване на финансов актив по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, сумите, признати в печалбата или загубата, са същите като сумите, които би трябвало да бъдат призната в печалбата или загубата, ако финансовият актив е оценяван по амортизирана стойност.

Печалба или загуба, свързани с инвестиции в капиталови инструменти, оценявани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход се признава в друг всеобхватен доход, включително печалби и загубите от валутни операции до момента на отписване или прекласификация на финансовия актив. Признатите суми в друг всеобхватен доход, не се прехвърлят впоследствие в печалбата или загубата. Банката може да прехвърли натрупаната печалба или загуба в рамките на собствения капитал. Дивидентите върху тези инвестиции се признават в печалбата или загубата.

Инвестициите в капиталови инструменти, за които няма достатъчна актуална информация за определяне на справедливата им стойност, или тя широко варира, се представят по цена на придобиване като най-подходяща приблизителна оценка на справедливата стойност.

Оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата

Печалбите и загубите в резултат на промени в справедливата стойност при последваща оценка на финансовите инструменти се признават в отчета за печалбата или загубата, освен ако: е част от хеджиращо взаимоотношение; е инвестиция в капиталов инструмент, печалбите и загубите от които се признават в съответствие с МСФО 9 параграф 5.7.5; е финансов пасив, определен като оценяван по справедлива стойност през печалбата или загубата, и Банката следва да представи измененията в справедливата стойност в резултат промяна на собствен кредитен риск в друг всеобхватен доход; или е финансов актив, оценен по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

(5) *Отписване*

Банката отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

Банката взема решение за пълно отписване на финансов актив, когато същият е: определен като "несъбираем", напълно обезценен и е погасен по давност или длъжникът е юридическо лице заличено от търговските регистри и няма правоприменик, или съответно е гражданин, починал, без наследници или наследниците са направили отказ от наследство. Банката може да отпише частично финансов актив при едновременно изпълнение на следните условия: не са налице обосновани очаквания да бъде събран пълният размер на вземането; просрочието е повече от 365 дни; налице е очакване част от вземането да не бъде погасено и са предприети стъпки за принудително събиране по съдебен път и не е налице подписано извънсъдебно споразумение за погасяване на вземането.

Банката отписва финансов пасив, когато нейните договорни задължения са изпълнени или отменени или са изтекли.

При извършени от Банката транзакции, при които се прехвърлят активи, признати в отчета за финансовото състояние, но са запазени всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи, или част от тях, прехвърлените активи не се отписват от отчета за финансовото състояние. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби включват например сделки със заемане на ценни книжа или транзакции с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Банката нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Банката продължава да признава актива до степента на нейното оставащо участие, определено от степента, до която е изложена на промени в стойността на прехвърления актив.

При определени сделки Банката запазва задължението си да обслужва прехвърления финансов актив срещу заплащане. Прехвърленият актив се отписва изцяло, ако отговаря на критериите за отписване. Активът или пасивът се признава в договора за обслужване в зависимост от това дали таксата за обслужване е повече от достатъчна (актив) или по-малко от достатъчна (пасив) за извършване на услугата.

(6) *Компенсиране*

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се представя в отчета за финансовото състояние, когато и само когато Банката има законно право да компенсира стойностите и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа или да реализира актива и едновременно погаси задължението.

Приходи и разходи се представят нетно само в случаите, които са позволени от счетоводните стандарти.

(7) *Обезценка на финансови активи*

Банката прилага изискванията за обезценка по отношение на финансовите активи, които се оценяват по амортизирана стойност, по отношение на финансовите активи, които се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и по отношение на ангажименти по кредити и договори за финансови гаранции, попадащи в обхвата на стандарта прилагайки изискванията на МСФО 9 параграф 5.2.2.

Оценката на кредитния риск се извършва на индивидуална или колективна основа за група или подгрупа от финансови инструменти.

За всички финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, активи по договор или договори за кредитен ангажимент или финансова гаранция, Банката признава коректив за загуба за очаквани кредитни загуби на база на Общия подход по МСФО 9.

Финансов актив е с кредитна обезценка, когато са настъпили едно или повече събития, оказващи неблагоприятно въздействие върху очакваните бъдещи парични потоци от този финансов актив. Като доказателство за кредитната обезценка на финансов актив се прилагат наблюдавани данни за следните събития:

- значително финансово затруднение на емитента/издателя или на длъжника;
- нарушаване на договор като неизпълнение или просрочие (над 90 дни), т.е. когато контрагентът не е извършил плащане, станало изискуемо по договор;
- Банката, по икономически или договорни причини, свързани с финансовото затруднение на кредитополучателя, прави отстъпка/-и на кредитополучателя, каквато/каквито заемодателят/-те не би направила при други обстоятелства;
- става вероятно, че кредитополучателят ще бъде обявен в несъстоятелност или ще подлежи на друго финансово оздравяване;
- изчезване на активен пазар за този финансов актив заради финансови затруднения; или
- закупуване или първоначално създаване на финансов актив с голям отбив, който отразява понесени кредитни загуби.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, идентифициращо доказателство за кредитна обезценка. Влошаването на кредитния рейтинг на финансовия актив може да е причинено по-скоро от комбинирания ефект на няколко събития.

Кредитната загуба е разликата между всички договорни парични потоци, дължими на предприятието по договор, и всички парични потоци, които предприятието очаква да получи (т.е. целия паричен недостиг), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции) за очаквания срок на този финансов инструмент. Паричните потоци, които се вземат предвид, включват парични потоци от продажбата на държани обезпечения или други кредитни подобрения, които са неразделна част от договорните условия. Допуска се, че очакваният срок на финансовия инструмент може да бъде оценен приблизително по надежден начин. В редки случаи, когато не е възможно очакваният срок на финансовия инструмент да бъде оценен приблизително по надежден начин, Банката използва оставащия договорен срок на финансовия инструмент.

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

(8) *Прекласифициране*

Банката може да прекласифицира финансови активи тогава и само тогава, когато промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, при което трябва да прекласифицира всички засегнати финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата.

Ако Банката прекласифицира финансови активи тя прилага прекласификацията за бъдещи периоди от датата на прекласификация. Не се преизчисляват признати преди това печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в печалбата или загубата.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, неговата справедлива стойност към датата на прекласификация става новата му брутна балансова стойност (амортизираната стойност на финансов актив, преди да бъде преизчислена с коректив за загуби).

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по амортизирана стойност“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, неговата справедлива стойност се оценява към датата на прекласификация. Всяка печалба или загуба, произтичаща от разликата между предишната амортизирана стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност, се признава в друг всеобхватен доход. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по амортизирана стойност“, финансовият актив се прекласифицира по неговата справедлива стойност към датата на прекласификация. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се изважда обаче от собствения капитал и се коригира за сметка на справедливата стойност на финансовия актив към датата на прекласификация. В резултат на това финансовият актив се оценява към датата на прекласификация, все едно че винаги е бил оценяван по амортизирана стойност. Тази корекция засяга другия всеобхватен доход, но не засяга печалбата или загубата и следователно не представлява корекция от прекласификация. Ефективният лихвен процент и оценяването на очакваните кредитни загуби не се коригират в резултат на прекласификацията.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“ в категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност.

Ако прекласифицира финансов актив от категория „оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“ в категория „оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата“, финансовият актив продължава да се оценява по справедлива стойност. Кумулативната печалба или загуба, призната преди това в друг всеобхватен доход, се прекласифицира от собствения капитал в печалбата или загубата като корекция от прекласификация към датата на прекласификация.

Не се допуска прекласификация на финансови пасиви, съгласно изискванията на МСФО 9.

(9) *Модифициране*

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9 (критериите за отписване на финансови пасиви се прилагат по аналогия и към финансовите активи), но води до изменение в нетната настояща стойност на актива над определен праг, под който се счита за незначително (NPV се променя с повече от 1% в резултат на модификацията/предоговарянето и тази промяна не е свързана с промяна в пазарните цени), Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата, като:

- Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент на финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка);
- Корекцията на брутната балансова стойност е разликата между настоящата стойност на модифицирания паричен поток дисконтиран с договорения ЕЛП и настоящата стойност на модифицирания паричен поток по преизчисления нов ЕЛП. Тази корекция се отразява в корективна сметка, отчита се еднократен ефект в печалбата или загубата и се амортизира като лихвен приход/разход през оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив.

Значителна промяна в условията на съществуващ финансов пасив или част от него (независимо дали се дължи на финансови затруднения на длъжника, или не) се отчита счетоводно като погасяване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив.

Условията са съществено различни, ако дисконтираната настояща стойност на паричните потоци по новите условия, включително всички платени такси, нетирани от получените такси и дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент, се различава най-малко с 10% от дисконтираната настояща стойност на оставащите парични потоци от първоначалния финансов пасив. Ако промяната на условия се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси се признават като част от печалбата или загубата от погасяването. Ако промяната не се отчита като погасяване, всички направени разходи или такси коригират балансовата стойност на пасива и се амортизират през оставащия срок на модифицирания пасив.

(10) Закупени финансови активи с кредитна обезценка

Закупен финансов актив с кредитна загуба е актив, който е с кредитна обезценка при първоначалното му признаване.

Банката класифицира закупените финансови активи с кредитна обезценка като оценявани по амортизирана стойност само в случай, че са спазени едновременно условията:

Финансовият актив да се държи от Банката съобразно бизнес модел, чиято цел е да се събират договорните парични потоци от съответния актив;

Договорните условия на финансовия актив да пораздат на определени дати парични потоци, които представляват само плащания на главница и лихви върху остатъчното салдо на главницата.

Амортизираната стойност на закупените финансови активи с кредитна обезценка е стойността, по която са оценяват при първоначалното им признаване, минус погашенията на главницата, плюс или минус натрупаната амортизация на разликата между тази първоначална стойност и стойността на падежа, която се изчислява при прилагане коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент (CAEIR).

Коригиран за кредитни загуби ефективен лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия инструмент до амортизираната стойност на финансовия актив, който е закупен или първоначално създаден финансов актив с кредитна обезценка.

При изчисляване на коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент Банката оценява приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия актив (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), както и очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии и отбиви.

Разходи по сделката са допълнителните разходи, които са пряко свързани с придобиването, издаването или освобождаване от финансови активи или финансови пасиви. Допълнителният разход е този, който не би възникнал, ако предприятието не е придобило, издало или освободило финансовия инструмент.

Към отчетната дата Банката признава единствено кумулативните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента след първоначалното признаване като коректив за загуби за закупените или първоначално създадените финансови активи с кредитна обезценка. Към всяка отчетна дата Банката признава в печалбата или загубата стойността на промяната в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба или загуба от обезценка. Банката признава благоприятните промени в очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента като печалба от обезценка, дори ако очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента са по-малки от размера на очакваните кредитни загуби, които са били включени в приблизително оценените парични потоци при първоначалното признаване.

(е) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой, парични средства на депозит в Централната банка, ностро сметки и краткосрочни високоликвидни вземания от банки с оригинален матуритет до три месеца.

(ж) Финансови активи и пасиви, държани за търгуване

Финансовите активи и пасиви, държани за търгуване се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно бизнес модела в рамките, на които биват управлявани.

Всички промени в справедливата стойност се признават като част от нетните приходи от търговски операции в отчета за печалбата или загубата.

(з) Инвестиции в ценни книжа

Инвестициите в ценни книжа се признават първоначално по справедлива стойност и след това се отчитат в зависимост от тяхната класификация в зависимост от бизнес модела.

(и) Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дъщерни са предприятията, контролирани от Банката. Асоциирани са тези предприятия, в които Банката упражнява значително влияние, но не и контрол, върху финансовата и оперативна политика.

Инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия се отчитат по себестойност в съответствие с МСС 27 Индивидуални финансови отчети.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за печалбата или загубата по статия „нетни загуби от обезценка на нефинансови активи”.

(к) Деривативи

Банката използва деривативи под формата на форуърди, фючърси, суапове и опции за управление на дадена експозиция към пазарен риск или за търговия. Всички деривативи се признават като финансови активи за търгуване или финансови пасиви по справедлива стойност към датата на уреждане на сделката. Промените в пазарната стойност на деривативите се признават в Отчета за печалбата или загубата. По-долу е оповестена и политиката в случаите, когато дериватив е определен като хеджиращ инструмент.

Със счетоводното отчитане на хеджирането се цели във финансовите отчети да бъде представен ефектът от дейностите на Банката по управление на риска, при които се използват финансови инструменти за управление на експозиции, възникващи вследствие на особени рискове, които могат да окажат въздействие върху печалбата или загубата (или върху друг всеобхватен доход при инвестиции в капиталови инструменти, за които Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход).

Всеки дериватив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата, може да бъде определен като хеджиращ инструмент, с изключение на някои издадени опции.

Недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив, оценен по справедлива стойност през печалбата или загубата може да бъде определен като хеджиращ инструмент, освен ако не е финансов пасив, определен по справедлива стойност през печалбата или загубата, за който сумата на промяната в справедливата стойност, която се дължи на промени в кредитния риск на този пасив, се представя в друг всеобхватен доход.

При хеджиране на валутен риск валутният компонент на недеривативен финансов актив или недеривативен финансов пасив може да бъде определен като хеджиращ инструмент, при условие че не е инвестиция в капиталов инструмент, за който Банката е избрала да представя промените в справедливата стойност в друг всеобхватен доход.

Хеджирана позиция може да бъде признат актив или пасив, непризнат неотменим ангажимент, прогнозна операция или нетна инвестиция в чуждестранна дейност.

Хеджиращо взаимоотношение отговаря на условията за счетоводно отчитане на хеджирането, когато и само когато са изпълнени всички от следните критерии:

- Хеджиращото взаимоотношение обхваща единствено отговарящи на критериите хеджиращи инструменти и отговарящи на критериите хеджирани позиции;
- В началото на хеджиращото взаимоотношение се извършва формално определяне и документиране на хеджиращото взаимоотношение, както и на определените от предприятието цел за управление на риска и стратегия за извършване на хеджирането. Тази документация включва определяне на хеджиращия инструмент, хеджираната позиция, естеството на хеджиращия риск и начините, които предприятието ще използва за оценка дали хеджиращото взаимоотношение покрива изискванията за ефективност на хеджирането (включително неговия анализ на източниците на неефективност на хеджирането и как определя коефициента на хеджиране);
- Хеджиращото взаимоотношение отговаря на всяко едно от следните изисквания за ефективност на хеджирането: съществува икономическа връзка между хеджираната позиция и хеджиращия инструмент; ефектът от кредитния риск не доминира над промените в стойността, произтичащи от тази икономическа връзка; и коефициентът на хеджиране на хеджиращото взаимоотношение е същият като коефициента, получен от количеството на хеджираната позиция, хеджирана фактически от предприятието, и количеството на хеджиращия инструмент, използван фактически от предприятието за хеджиране на този обем от хеджираната позиция. Това определяне обаче не трябва да отразява дисбаланса между теглата на хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, който би създал неефективност на хеджирането (призната или не), която може да доведе до счетоводни данни, които са несъвместими с целта на счетоводното отчитане на хеджирането.

Банката прилага счетоводно отчитане на хеджирането по отношение на хеджиращи взаимоотношения, които отговарят на критериите в параграф 6.4.1. от МСФО 9 за отчитане на хеджирането.

Възстановяването на баланса представлява коригиране на определените количества от хеджираната позиция и хеджиращия инструмент, включени в съществуващо хеджиращо взаимоотношение, така че да се поддържа хеджиращия коефициент, отговарящ на изискванията за ефективност на хеджирането. Възстановяването на баланса се отчита като продължение на хеджиращото взаимоотношение. При възстановяване на баланса неефективността на хеджиращото взаимоотношение се определя и признава незабавно преди неговото коригиране. Коригирането на коефициента на хеджиране позволява на Банката да отговори на настъпилите промени във взаимоотношението между хеджиращия инструмент и хеджираната позиция, които произтичат от техните базови активи или отразяващите риска променливи величини.

Банката прекратява счетоводното отчитане на хеджирането за бъдещи периоди, само когато хеджиращото взаимоотношение (или част от него) вече не отговаря на установените критерии (след като се вземе предвид всяко възстановяване на баланса на хеджиращото взаимоотношение, ако е приложимо). Това включва случаи, при които хеджиращият инструмент е с изтекъл срок или е продаден, прекратен или упражнен. Замяната или револвирането на хеджиращия инструмент с друг хеджиращ инструмент не представлява достигане на крайна дата на валидност или прекратяване, ако такава замяна или револвиране е част от и е съгласувано с документираната цел за управление на риска.

(л) Кредити и аванси

Кредити и аванси са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определени плащания, които не се котират на активен пазар и които Банката не възнамерява да продаде незабавно или в близко бъдеще. Те включват заеми и аванси към банки и вземания и аванси към клиенти.

Когато Банката придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на актива (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо - сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за финансовото състояние.

Кредитите и авансите се признават първоначално по справедлива стойност включително първоначалните преки разходи за придобиване на активите, след което се оценяват в зависимост от бизнес модела.

(м) Вземания по договори за факторинг

При първоначалното им признаване, вземанията по договори за факторинг се признават по справедлива стойност, включително разходи, които се отнасят директно към придобиването на финансовия актив. Последващо вземанията се отчитат по амортизирана стойност, намалена с евентуалните загуби за обезценка. Вземанията по факторинг се отписват, когато бъдат изпълнени критериите за отписване на финансови активи.

Вземания по договори за факторинг без регрес

Съгласно договора за факторинг без регрес, доставчикът (Цедент) прехвърля на Фактора вземания, произтичащи от договор за продажба на стоки или предоставяне на услуги, сключен между доставчика и неговите клиенти (длъжниците). Банката признава вземанията си по факторинг без регрес като първоначално ги оценява по справедлива стойност в зависимост от степента на поетите рискове и ползи, свързани със собствеността на прехвърлените вземания.

Вътрешен факторинг е факторинг на вземания от търговска дейност, извършвана на територията на България.

Вземания по договори за факторинг с регрес

Вземанията по договори за факторинг с регрес се отчитат до размера на платената сума, представляваща предоставен аванс на клиентите, с които са сключени договори за факторинг.

(н) Репутация

Репутацията, възникваща при бизнес комбинация, се измерва като превишението на цената на придобиване над участието на придобиващия в справедливата стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие. Ако цената на придобиване надвишава стойността на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобитото предприятие, надвишението веднага се признава в печалба и загуба като печалба от изгодната покупка.

Репутацията не се амортизира, но поне веднъж годишно се тества за обезценка. За целта на теста за обезценка, репутацията се разпределя към отделните единици, генериращи парични потоци, които се очаква да имат полза от синергичния ефект на бизнес комбинацията. Единиците, генериращи парични потоци, към които е разпределена репутацията се тестват за обезценка веднъж годишно или по-често, в случай на индикация, че единицата може да бъде обезценена. Ако възстановимата стойност на генериращата парични потоци единица е по-малка от балансовата ѝ стойност, загубата от обезценка следва да се разпредели първо за намаляване на балансовата сума на репутацията, разпределена към единицата, и след това към другите активи на единицата пропорционално на базата на балансовата сума на всеки актив в единицата. Призната загуба от обезценка на репутация не подлежи на възстановяване през последващ период. При освобождаване от генерираща парични потоци единица, разпределената към нея репутация се включва при определянето на печалбата или загубата при освобождаването.

(о) Дълготрайни материални активи

Банката прилага политиката за последващо оценяване на земи и сгради по преоценена стойност съгласно допустимия алтернативен подход на МСС 16 Имоти, машини, съоръжения и оборудване.

Земята и сградите се отчитат по справедлива стойност, която периодично се определя чрез оценка от професионални квалифицирани оценители. Преоценката на активите се извършва актив по актив на база пропорционално преизчисление отчетната стойност на актива и натрупаните за него амортизации към датата на преоценка. Когато балансовата стойност на активите се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отразява директно в преоценъчния резерв. Когато балансовата стойност на активите се намалява в резултат на преоценка, намалението се признава в намаление на преоценъчния резерв, като в случай на недостиг разликата се отчита като разход в отчета за печалбата или загубата.

Стопанският инвентар и другите дълготрайни материални активи са представени в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация.

Амортизацията се начислява на база линейния метод с цел пълно амортизиране на стойността на дълготрайните активи в продължение на очаквания им полезен живот.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Сгради	1 - 9
▪ Машини, оборудване и апаратура	8 - 30
▪ Леки автомобили	25
▪ Транспортни средства (без леки автомобили)	10
▪ Компютри, съобразно клас и полезен живот	20 – 33,33
▪ Стопански инвентар и други амортизируеми активи	15 - 50

Активите се амортизират от момента на тяхното въвеждане в експлоатация.

Дълготрайните материални активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “дълготрайните материални активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други оперативни доходи, нетно” в отчета за печалбата или загубата за годината. Частта от компонента “преоценъчен резерв – земи и сгради”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в отчета за промените в собствения капитал.

(п) Нематериални активи

Нематериални активи, придобити от Банка ДСК АД, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и със загубите от обезценка.

Амортизацията се изчислява на база линейния метод за периода на очаквания полезен живот, с изключение на един актив (клиентска база), признат в бизнес комбинация, който се амортизира по метода на намаляващия остатък.

Използваните от Банката годишни амортизационни норми са както следва:

	%
▪ Програмни продукти и лицензи, съобразно клас и полезен живот	10 - 50
▪ Клиентска база, призната при бизнес комбинация	35

Нематериалните активи се отписват от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други оперативни доходи, нетно” в отчета за печалбата или загубата за годината.

(р) Обезценка на нефинансови активи

Към всяка отчетна дата Банката преглежда балансовите стойности на нефинансовите си активи, за да определи дали има индикации за обезценка. Ако има такива индикации, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат тествани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или обекти, генериращи парични потоци (ОГПП).

Възстановимата стойност на актив или ОГПП е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. Стойността в употреба се базира на бъдещите парични потоци дисконтирани до сегашната им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите пазарни преценки за цената на парите във времето и риска специфичен за актива или за ОГПП.

Загуба от обезценка се признава в случай, че балансовата стойност на един актив или ОГПП превишава неговата възстановима стойност.

Загуби от обезценка се признават в отчета за печалби или загуби. Те се разпределят в намаление на балансовите стойности на активите в ОГПП пропорционално.

Загуба от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена, след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

(е) Лизинг

(1) Общи разпоредби

Признаването, оценяването, представянето и оповестяването на лизинговите договори се извършва в съответствие с изискванията на МСФО 16 Лизинг, като се вземат предвид реда и условията на договорите и всички факти и обстоятелства, които са от значение.

При първоначалното признаване Банката определя дали даден договор представлява лизинг или съдържа компонент на лизинг. Даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг, ако с договора се прехвърля правото на контрол върху използването на определения актив за определен период от време срещу възнаграждение.

Банката прави повторна оценка дали даден договор представлява или съдържа елементи на лизинг единствено при промяна в реда и условията на договора.

(2) Отчитане на лизинга когато Банката е лизингополучател

На началната дата Банката признава актива с право на ползване и пасива по лизинга. Банката оценява актива с право на ползване по цена на придобиване. Цената на придобиване на актива с право на ползване обхваща:

- а) размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга;
- б) лизинговите плащания, извършени към или преди началната дата, минус получените стимули по лизинга;
- в) първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя; и
- г) оценка на разходите, които Банката ще направи за демонтаж и преместване на основния актив, възстановяване на обекта, на който активът е разположен, или възстановяване на основния актив в състоянието, изисквано съгласно реда и условията на лизинговия договор, освен ако тези разходи не са направени за производство на материали. Задължението за тези разходи се поема от лизингополучателя към началната дата или, вследствие използването на основния актив, през определен период.

На началната дата Банката оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата.

Банката включва опции за удължаване като част от договорите за лизинг на сгради с по-кратък неотменим период (от три до пет години).

Лизинговите плащания се дисконтират с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен. Ако този процент не може да бъде непосредствено определен, Банката използва диференциален лихвен процент. На началната дата лизинговите плащания, включени в оценката на пасива по лизинга обхващат следните плащания за правото на ползване на основния актив по време на срока на лизинговия договор, които не са платени към началната дата:

- а) фиксирани плащания, минус подлежащите на получаване стимули по лизинга;
- б) променливи лизингови плащания, зависещи от индекс или процент, които са оценени според стойността на индекса или процента към началната дата;

- в) суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност;
- г) цената на упражняване на опция за покупка, ако е достатъчно сигурно, че лизингополучателят ще упражни тази опция; и
- д) плащания на санкции за прекратяване на лизинговия договор, ако в срока на лизинговия договор е отразено упражняването на опция за прекратяването на договора от страна на лизингополучателя.

След началната дата Банката оценява актива с право на ползване посредством модел на цената на придобиване. Активът с право на ползване се оценява по себестойност:

- а) минус всички натрупани амортизации и всички натрупани загуби от обезценка; и
- б) коригиран спрямо всяка преоценка на пасива по лизинга.

Ако собствеността върху актива се прехвърля на Банката по силата на лизинговия договор до края на срока на този договор или ако в разходите за актива с право на ползване е отразено упражняването на опция за закупуване, Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на основния актив. В противен случай Банката амортизира актива с право на ползване от началната дата до края на полезния живот на актива с право на ползване или до изтичането на срока на лизинговия договор, което от двете настъпи по-рано.

След началната дата Банката оценява пасива по лизинга като:

- а) увеличава балансовата стойност, за да отрази лихвата по пасива по лизинга;
- б) намалява балансовата стойност, за да отрази извършените лизингови плащания; и
- в) преоценява балансовата стойност, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Лихвата по пасива по лизинга за всеки период през срока на лизинговия договор е сумата, която се получава, ако към остатъчното салдо на пасива по лизинга бъде приложен постоянен лихвен процент за периода. Лихвен процент за периода е дисконтовият процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциален лихвен процент на Банката, ако лизинговият процент, заложен в лизинга не може да бъде непосредствено определен, или ако е приложимо, коригираният дисконтов процент.

След началната дата Банката преоценява пасива по лизинга, за да отрази промените в лизинговите плащания. Банката признава сумата на преоценката на пасива по лизинга като корекция на актива с право на ползване. Ако обаче балансовата стойност на актива с право на ползване е намалена до нула и има по-нататъшно намаляване в оценката на пасива по лизинга, Банката признава остатъчна сума на преоценката в печалбата или загубата.

Банката признава актив с право на ползване и лизингов пасив за всички лизингови договори (единен балансов подход) с две изключения:

- а) краткосрочни договори за лизинг със срок до 12 месеца; както и
- б) лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност. За целите на стандарта активи с ниска стойност са тези на стойност до 10 000 лева.

За краткосрочни лизингови договори или лизингови договори, основният актив по които е с ниска стойност, Банката признава свързаните с тях лизингови плащания като разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Ефектите от лизинговите сделки на Банката като лизингополучател са оповестени в приложения 5, 14, 15, 24 и 30.

(3) *Отчитане на лизинга, когато Банката е лизингодател*

Банката като лизингодател класифицира всеки от своите лизингови договори като договор за оперативен или за финансов лизинг. Лизинговата дейност на Банката обхваща лизинг на транспортни средства, промишлено оборудване, сгради и други по договори за финансов лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Стандартните индикатори, които Банката има предвид за да определи дали са прехвърлени всички значителни ползи и рискове включват: настояща стойност на минималните лизингови вноски в сравнение със справедливата стойност на лизинговия актив в началото на лизинговия договор; срокът на лизинговия договор в сравнение с полезния икономически живот на лизинговия актив и дали лизингополучателя ще придобие правото на собственост на актива след изтичане срока на договора.

Класификацията на лизинговия договор се осъществява на датата на въвеждане и се преразглежда само при изменение на лизинговия договор. Промените в оценките (например промени в приблизителните оценки за икономическия живот или за остатъчната стойност на основния актив) или промените в обстоятелствата (например неизпълнение от страна на лизингополучателя) не дават основание за нова класификация на лизинговия договор за счетоводни цели.

Минимални лизингови вноски

Минималните лизингови вноски са плащанията, които лизингополучателят трябва или ще направи през периода на договора за лизинг. От гледна точка на Банката минималните лизингови вноски също включват и остатъчната стойност на актива гарантиран от трета несвързана с Банката страна, при условие, че тази трета страна е в състояние да изпълни своите финансови ангажименти по договора за гаранцията или споразумение за обратно изкупуване. В минималните лизингови вноски Банката включва и цената на упражняване на опция, която лизингополучателят има за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор до голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена. Минималните лизингови вноски не включват условните наеми, както и разходите за услуги и данъци, които ще бъдат платени от Банката и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Банката признава вземане по финансов лизинг равно на нетната инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови вноски и необезпечената остатъчна част за Банката. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на минималните лизингови вноски с лихвения процент на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени във вземането по финансов лизинг. През периода на лизинговия договор Банката начислява финансов приход (приход от лихва по финансов лизинг) на нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се отчитат като намаление на нетната инвестиция (изплащане на главница) и признаване на финансов приход по начин, който осигурява постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция. Вследствие нетната инвестиция по договора за финансов лизинг се представя нетно от обезценка за очаквани кредитни загуби (виж 3 (д) (7)).

(т) Активи, придобити от обезпечения

Придобити активи, които преди тяхното придобиване са били държани като обезпечения по отпуснати кредити, се класифицират от Банката като други активи. При първоначалното придобиване на такива активи, управителният орган на Банката преценява тяхната класификация, на база своите намерения и възможности за бъдеща употреба и/или изваждане от употреба. В съответствие със счетоводната политика на Банката, активи класифицирани като други активи придобити от обезпечения, впоследствие се оценяват по по-ниската от двете стойности: балансовата им стойност или тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по изваждането им от употреба.

(у) Материални запаси

Материалните запаси се оценяват при придобиването им по доставната им стойност, представляваща сумата от всички разходи по закупуването и преработката, както и от други разходи, направени във връзка с доставянето на стокowo-материалните запаси до текущото им местоположение и състояние.

Разходите за материални запаси се определят чрез използването на метода първа входяща, първа изходяща (FIFO).

Материалните запаси се представят в отчета за финансовото състояние по по-ниската от отчетната стойност и нетната реализуема стойност. За целта ежегодно към датата на годишния отчет на Банката се извършва приблизителна оценка на нетната реализуема стойност на активите по най-достоверните съществуващи данни към датата на оценката.

(ф) Провизии

Провизиите са текущи задължения и начислени разходи на Банката, за които съществува несигурност относно разположението във времето и размера на бъдещите разходи, които ще бъдат необходими за уреждане на задължението.

Провизията се признава във финансовите отчети тогава, когато:

- Банката има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития;
- Има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи; и
- Може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Провизия се признава и изчислява също за кредитни ангажименти и гаранции, възникващи в рамките на банковата дейност в съответствие с МСФО 9 Финансови инструменти. При изчислението на провизиите се използва кредитен конверсионен фактор, който показва пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана.

Сумата на признатата провизия е най-добрата приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на настоящото задължение към края на отчетния период.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период с цел да се отрази най-добрата текуща оценка. Ако повече не съществува необходимост от изходящи потоци, съдържащи икономически ползи за погасяване на задължението, провизията се освобождава.

Провизията се използва само за покриване на разходи, за които е създадена първоначално.

(х) Депозити

Депозитите са източници на Банката за финансиране.

Депозитите първоначално се признават по справедлива стойност, намалена с присъщите преки разходи, а впоследствие се отчитат по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент.

Когато Банката продава финансов актив и едновременно сключи споразумение за обратно изкупуване на този (или подобен) актив на фиксирана цена на бъдеща дата („репо“), споразумението се осчетоводява като депозит, а основният актив продължава да се признава във финансовите отчети на Банката.

(ц) Условни пасиви

Условните пасиви са:

- Неусвоени средства по разрешени от Банката кредити и кредитни линии;
- Възможни задължения на Банката, които произлизат от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или не настъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от Банката или
- Настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото не е вероятно за погасяването му да бъде необходим поток от ресурси, включващи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определен с достатъчна степен на надеждност.

Основните области в дейността на Банка ДСК, възникващи и подлежащи на преглед за необходимост от тяхното признаване и провизиране са свързани с:

- Искове срещу банката по заведени от клиенти, контрагенти и служители на Банката дела;
- Възможни задължения, свързани с данъчни рискове;
- Искове срещу банката, свързани със собственост;
- Други евентуални задължения – по договори с контрагент, които при определени условия биха довели до изтичане на парични средства от Банката и други.

(ч) Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Данъкът върху печалбата се отчита в отчета за печалбата или загубата, освен в случаите, когато данъкът се отнася до позиции, които са отнесени директно към собствения капитал. В този случай той се признава в капитала. Текущият данък включва сумата на данъка, която следва да се плати върху очакваната облагаема печалба за годината, въз основа на ефективната данъчна ставка или действащата такава в деня на изготвяне на отчета за финансовото състояние, и всички корекции върху дължимия данък за минали години.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви върху всички временни разлики между балансовата стойност съгласно финансовите отчети и стойностите, използвани за данъчни цели.

Отсроченият данък се изчислява на базата на данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи, когато активът се реализира или задължението се погаси. Ефектът върху отсрочения данък от промяна на данъчните ставки се отчита в отчета за печалбата или загубата, с изключение на случаите, когато се отнася до суми, предварително начислени или отчетени директно в собствения капитал.

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи данъчни печалби, срещу които може да се оползотворят неизползваните данъчни загуби или данъчен кредит.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се нетират, ако съществува правно основание текущите данъчни активи да се компенсират с текущи данъчни пасиви и те са свързани с данък върху дохода, събиран от една и съща данъчна администрация от данъчно задължените лица.

(ш) Доходи на персонала

(1) Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който дружество плаща предварително уговорени вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Вноските на Банката по плановете за дефинирани вноски се признават като разходи за персонал в отчета за печалбата или загубата за периода, в който услугите са предоставени от служителите.

(2) Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Банката по отношение на планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди, и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

Банката има задължение за изплащане на определена сума на всеки служител, който се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител, придобил право на пенсия, Банката е задължена да му изплати обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай че служителят е придобил в предприятието или в същата група предприятия десет години трудов стаж през последните двадесет години, обезщетението е в размер на брутно трудово възнаграждение за шест месеца. За служители, работили без прекъсване в Банката определен период от време, с Колективния трудов договор са определени следните компенсации при пенсиониране: при пет години трудов стаж – две брутни месечни заплати; от пет до десет години трудов стаж – три брутни месечни заплати; от десет до петнадесет години трудов стаж – седем брутни месечни заплати; над петнадесет години трудов стаж – осем брутни месечни заплати. Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всеки служител на база на изчисленията, извършени от дипломиран актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. В приложение 31 е оповестена сумата на оцененото за годината задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

Банката признава актюерските печалби или загуби, възникващи от плана за дефинирани доходи на персонала в отчета за всеобхватния доход.

(3) *Доходи при прекратяване на трудови правоотношения*

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Банката се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане се признават като разход, ако Банката е отправила официално предложение за доброволно прекратяване и е вероятно офертата да бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако се дължат обезщетения за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

(4) *Краткосрочни доходи на наети лица*

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и се отчитат като разход, когато се предоставят свързаните с тях услуги. Пасив се признава за сумата, която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Банката има настоящо правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Банката признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи, свързани с неползван платен годишен отпуск, който се очаква да бъде използван от служителите в следващи отчетни периоди.

(щ) **Първоначално прилагане на нови изменения към съществуващи стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период**

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки” - Определение за същественост - прието от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Определение за бизнес прието от ЕС на 21 април 2020 (в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване” и МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване” – Реформа на референтните лихвени проценти – приети от ЕС на 15 януари 2020 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);
- Изменение на МСФО 16 Лизинг – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 (прието от ЕС на 9 октомври 2020 и в сила най-късно от 1 юни 2020 за финансови години, започващи на или след 1 януари 2020);
- Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО, приети от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени в индивидуалния финансов отчет на Банката.

Изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила:

Към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори „Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9“, прието от ЕС на 16 декември 2020 (датата на изтичане на временното освобождаване от МСФО 9 беше удължена от 1 януари 2021 до годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг - Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2, прието от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021).

Нови стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС:

Понастоящем МСФО, приети от ЕС не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия индивидуален финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- МСФО 17 Застрахователни договори, включително изменения на МСФО 17 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети: Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – Постъпления преди предвижданата употреба (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);

- Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 - 2020)“, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила).

Банката очаква приемането на тези стандарти и изменения в съществуващи стандарти да не окаже съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет на Банката в периода на първоначалното им прилагане.

Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на Банката прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно МСС 39: Финансови инструменти: Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет, ако се приложи към отчетната дата.

4. Оповестяване на политиката по управление на риска

Структура и функции на звената по управление на риска

Управлението на кредитния риск в Банката се извършва от независима от бизнес звената структура, управлявана от Изпълнителен директор. Различните функции по управление на кредитния риск се изпълняват от следните звена:

- Управление Кредитен риск - корпоративни клиенти с функции, свързани с одобряване кредити на корпоративни и МСП клиенти съобразно определените компетенции, при поддържане ниски нива на кредитен риск, както и с функции, свързани с осъществяването на текущ мониторинг на фирмени клиенти;
- Управление Кредитен риск – индивидуални клиенти с функции по поддържане на адекватни механизми за оценка, мониторинг и управление на кредитния риск, и вземане на решения по кредитни искания, съблюдавайки за приемливото му ниво, в сегмент Банкиране на дребно, както изготвяне и валидиране на модели за оценка на кредитния риск, анализ на кредитния портфейл;
- Дирекция Валидация на кредити на граждани с функции, свързани с управление на процесите по централизирано одобрение на всички видове кредити на граждани, по които вземането на решение не е осигурено на база на автоматични проверки;
- Дирекция Валидация и оценки на обезпечения с функции по одобрение на оценки и преоценки недвижими имоти - обезпечения по кредити;
- Управление Обща политика и управление на риска с функции, свързани с управление на контрагентския, пазарния и операционния риск посредством адекватна методология и контрол, осигуряване на регулаторна отчетност относно поетия риск и усъвършенстване на практиките в управление и отчитане на риска;

- Дирекция Кредитен контрол и администрация с функции, свързани с осъществяването на контрол върху усвояването на кредити от фирмени клиенти.
- Направление Събиране на вземания, създадено през 2020 г. с цел осигуряване на по-добро разграничаване на функциите, свързани с възникване на вземанията по кредити, мониторинг на кредитния риск и събиране и реструктуриране на вземанията. В съответствие с решението на Група ОТП, взето в изпълнение на препоръка на Унгарската централна банка, функцията по събиране на вземанията, която преди това се е изпълнявала в рамките на Направление Управление на риска, считано от 1 май 2020 г. е обособена като самостоятелно направление. Ръководителят на Направление Събиране на вземания е член на Управителния съвет. В съответствие с указанията на Европейската централна банка за управление на необслужваните кредити, Направление Събиране на вземания е независимо от звената, отговарящи за възникването и класификацията на кредитните експозиции.

По-долу са представени различните рискове, на които Банка ДСК АД е изложена, както и подходите, които е възприела за управлението им.

(а) Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква като резултат от необходимостта от осигуряването на средства за дейностите на Банката и управлението на нейните позиции. Той включва: риск Банката да не бъде в състояние да посрещне задълженията си и риск от финансова загуба при наложителна продажба на финансови активи с цел осигуряване на ликвидност.

Банката поддържа търговски позиции в ограничен брой финансови инструменти – недеривативни и деривативни. Повечето от деривативните търговски операции на Банката са насочени към предоставяне на продукти на корпоративните клиенти на конкурентни цени и за управление на ликвидността.

Целта на управлението на ликвидния риск в Банката е осигуряване на достатъчно ниво на ликвидност за посрещане задълженията на Банката, когато станат дължими при нормални и извънредни обстоятелства, без понасянето на значителни загуби от продажба на ликвидни активи или използване на по-скъпо финансиране.

Органът за управление на ликвидността е Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП).

За анализа на ликвидността Банката изготвя падежна таблица за активите и пасивите, в която паричните потоци по отделните активи и пасиви се разпределят в различни времеви интервали в зависимост от тяхната договорена дата за изплащане.

В следващите таблици е показано разпределението на пасивите на Банката според остатъчния им срок до падеж, в съответстващите матуритетни зони, на база недисконтирани парични потоци:

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2020

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	36 897	36 897	36 897	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	86 191	86 191	9 760	20 646	54 333	7	1 445
Депозити от клиенти	19 257 235	19 258 157	16 642 374	835 692	1 671 446	58 060	50 585
Кредити от банки и финансови институции	12 521	12 521	-	-	-	12 521	-
Задължения по лизинг	23 901	24 366	2 173	5 105	14 707	2 381	-
Провизии	86 620	86 620	743	2 682	42	78 909	4 244
Пасиви по отсрочени данъци	13 210	13 210	-	-	-	13 210	-
Други задължения	109 396	109 396	27 124	125	5 029	35 894	41 224
Общо пасиви	19 625 971	19 627 358	16 719 071	864 250	1 745 557	200 982	97 498
Неусвоени кредитни ангажменти	-	2 615 916	120 906	312 161	1 284 789	493 421	404 639
Общо пасиви и ангажменти	19 625 971	22 243 274	16 839 977	1 176 411	3 030 346	694 403	502 137

Матуритетна структура на пасивите към 31 декември 2019

	Балансова стойност	Брутен номинален поток	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	18 573	18 573	18 573	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	32 891	32 891	6 083	5 760	15 035	6 013	-
Депозити от клиенти	12 718 637	12 719 254	10 546 721	704 382	1 431 600	27 309	9 242
Кредити от банки и финансови институции	38 793	38 765	-	31 057	-	7 708	-
Задължения по лизинг	41 512	42 357	25	2 945	8 299	26 161	4 927
Провизии	70 767	70 767	14 699	956	8 837	46 182	93
Пасиви по отсрочени данъци	5 534	5 534	-	-	-	5 534	-
Други задължения	51 818	51 818	14 008	2 631	12 461	16 555	6 163
Общо пасиви	12 978 525	12 979 959	10 600 109	747 731	1 476 232	135 462	20 425
Неусвоени кредитни ангажменти	-	1 321 080	75 332	80 905	562 923	393 721	208 199
Общо пасиви и ангажменти	12 978 525	14 301 039	10 675 441	828 636	2 039 155	529 183	228 624

Долната таблица показва балансовата стойност на активите и пасивите на Банка ДСК, съгласно очаквания им остатъчен срок до падеж, в зависимост от договорените дати на изплащане. В таблиците не са отразени корекции по падежни зони, в зависимост от периодите на задържаемост на привлечените средства от клиенти.

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2020

В хиляди лева	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
Пасиви							
Депозити от банки	36 897	36 897	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	86 191	9 760	20 646	54 333	7	1 445	-
Депозити от клиенти	19 257 235	16 642 071	835 553	1 671 160	57 866	50 585	-
Кредити от банки и финансови институции	12 521	-	-	-	12 521	-	-
Задължения по лизинг	23 901	2 173	5 105	14 707	1 916	-	-
Провизии	86 620	743	2 682	42	78 909	4 244	-
Пасиви по отсрочени данъци	13 210	-	-	-	13 210	-	-
Други задължения	109 396	27 124	125	5 029	35 894	41 224	-
Общо пасиви	19 625 971	16 718 768	864 111	1 745 271	200 323	97 498	-
Неусвоени кредитни ангажименти	-	120 906	312 161	1 284 789	493 421	404 639	-
Общо пасиви и ангажименти	19 625 971	16 839 674	1 176 272	3 030 060	693 744	502 137	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	57 991						
изходящ поток		(473 473)	(614 648)	(254 109)	-	(80 215)	-
входящ поток		469 368	610 006	249 596	-	80 215	-
За хеджиране:	28 200						
изходящ поток		(15 939)	(478 464)	(413 250)	-	-	-
входящ поток		68 536	510 341	328 775	-	-	-
Общо деривативи	86 191	48 492	27 235	(88 988)	-	-	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	3 726 939	3 726 939	-	-	-	-	-
Финансови активи държани за търгуване	25 635	1	10 800	102	14 732	-	-
Деривативни финансови инструменти	62 769	8 353	17 447	35 240	24	1 705	-
Кредити и вземания от банки	2 393 813	297 114	676 038	1 412 762	-	7 899	-
Кредити и вземания от клиенти	12 868 744	385 397	517 312	2 533 892	4 809 931	4 622 212	-
Вземания по договори за факторинг	183 451	36 495	10 430	52 324	84 202	-	-
Инвестиции в ценни книжа	2 752 209	5 077	379 240	94 312	1 425 212	824 101	24 267
Текущи данъчни активи	14 478	14 478	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	125 589	-	-	-	-	-	125 589
Репутация	77 372	-	-	-	-	-	77 372
Активи с право на ползване	23 936	-	-	-	-	-	23 936
Дълготрайни материални активи	406 567	-	-	-	-	-	406 567
Нематериални активи	77 000	-	-	-	-	-	77 000
Други активи	70 366	17 165	1 696	6 973	25 773	18 759	-
Общо активи	22 808 868	4 491 019	1 612 963	4 135 605	6 359 874	5 474 676	734 731
Деривативи - актив							
За търговия:	62 769						
изходящ поток		(568 756)	(684 042)	(338 474)	(24 737)	(80 215)	-
входящ поток		571 848	688 279	345 382	24 801	80 215	-
За хеджиране:	-						
изходящ поток		-	-	-	-	-	-
входящ поток		-	-	-	-	-	-
Общо деривативи	62 769	3 092	4 237	6 908	64	-	-

Матуритетна структура на пасивите и активите към 31 декември 2019

	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без мату- ритет
<i>В хиляди лева</i>							
Пасиви							
Депозити от банки	18 573	18 573	-	-	-	-	-
Деривативни финансови инструменти	32 891	6 083	5 760	15 035	6 013	-	-
Депозити от клиенти	12 718 637	10 546 608	704 243	1 431 275	27 269	9 242	-
Кредити от банки и финансови институции	38 793	-	-	31 085	-	7 708	-
Задължения по лизинг	41 512	-	2 898	8 104	25 615	4 895	-
Провизии	70 767	14 699	956	8 837	46 182	93	-
Пасиви по отсрочени данъци	5 534	-	-	-	5 534	-	-
Други задължения	51 818	14 008	2 631	12 461	16 555	6 163	-
Общо пасиви	12 978 525	10 599 971	716 488	1 506 797	127 168	28 101	-
Неусвоени кредитни ангажименти	-	75 332	80 905	562 923	393 721	208 199	-
Общо пасиви и ангажименти	12 978 525	10 675 303	797 393	2 069 720	520 889	236 300	-
Деривативи - пасив							
За търговия:	11 989						
изходящ поток		(375 929)	(102 723)	(126 207)	(11 198)	(6 918)	-
входящ поток		373 983	101 878	127 244	2 994	-	-
За хеджиране:	20 902						
изходящ поток		-	-	-	(1 000 760)	(24 620)	-
входящ поток		-	-	-	977 915	-	-
Общо деривативи	32 891	(1 946)	(845)	1 037	(31 049)	(31 538)	-
Активи							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки- кореспонденти	1 769 073	1 769 073	-	-	-	-	-
Финансови активи							
държани за търгуване	183 413	20 867	1 867	6 186	145 941	8 552	-
Деривативни финансови инструменти	20 111	5 996	4 225	1 401	7 143	1 346	-
Кредити и вземания от банки	2 198 903	9 445	-	20 659	2 145 054	23 745	-
Кредити и вземания от клиенти	8 229 337	196 756	298 571	1 655 122	2 665 377	3 413 511	-
Вземания по договори за факторинг	69 196	103	522	41 028	27 338	205	-
Инвестиции в ценни книжа	1 826 018	159 572	98 944	108 139	730 382	710 561	18 420
Текущи данъчни активи	1 410	1 410	-	-	-	-	-
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	1 150 957	-	-	-	-	-	1 150 957
Репутация	-	-	-	-	-	-	-
Активи с право на ползване	41 344	-	-	-	-	-	41 344
Дълготрайни материални активи	319 691	-	-	-	-	-	319 691
Нематериални активи	56 833	-	-	-	-	-	56 833
Други активи	36 279	2 016	2 886	6 845	5 642	18 599	291
Общо активи	15 902 565	2 165 238	407 015	1 839 380	5 726 877	4 176 519	1 587 536

<i>В хиляди лева</i>	Балансова стойност	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 м. до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без матурирет
Деривативи - актив							
За търговия:	13 009						
изходящ поток		(337 072)	(219 252)	(210 455)	(218 312)	(393 309)	-
входящ поток		338 341	219 404	209 679	220 175	395 491	-
За хеджиране:	7 102						
изходящ поток		-	-	-	(585 611)	-	-
входящ поток		-	-	-	586 749	-	-
Общо деривативи	20 111	1 269	152	(776)	3 001	2 182	-

В допълнение към мониторинга на ликвидната позиция, Банката анализира стабилността на привлечените средства от различни източници за определяне на очакваните изходящи парични потоци. Анализът се извършва периодично и информацията за промяна на поведението на вложителите се представя на ръководството на Банката.

Очакваните парични потоци на Банката по някои финансови активи и финансови пасиви се различават значително от договорените парични потоци. Основните разлики са следните:

- Очаква се депозитите на виждане да останат стабилни или да се увеличават;
- Ипотечните и жилищни кредити на граждани имат оригинален договорен срок средно 23 години, но поради това, че основната част от тези кредити са с равни анюитетни вноски, средният ефективен срок е 14 години. В допълнение, клиентите все повече се възползват от опциите за частично или пълно предсрочно погасяване, което по закон е без санкция след изтичане на първата година от договора. Поради тази причина средният ефективен срок на портфейла допълнително се намалява с до 5 години, предвид реално наблюдаваните обеми на предсрочни погашения през 2020 година.

Като част от управлението на ликвидния риск Банка ДСК поддържа ликвидни активи, състоящи се от парични средства, парични еквиваленти и дългови ценни книжа, които могат да бъдат продадени веднага за да се осигури необходимата ликвидност.

Разумното управление на ликвидността изисква избягване на концентрация на привлечените средства от големи вложители. Периодично се извършва анализ на привлечените средства и се съблюдава диверсификацията в общия портфейл от пасиви.

(б) Пазарен риск

Пазарен риск е рискът, при който промени в пазарните условия като лихвени равнища, цени на ценни книжа и валутни курсове, биха оказали влияние върху дохода на Банката или върху стойността на притежаваните финансови инструменти.

Експозицията по отношение на пазарен риск се управлява в съответствие с лимитите за риск, одобрени от ръководството.

В ситуация на COVID-19 Банка ДСК продължава да прилага и следи стоп/лос лимитите в търговския портфейл и при тяхното достигане предприема действия съгласно вътрешните си процедури.

Банката държи активи в търговски портфейл с цел управление на риска. В таблицата по-долу е представен анализ на кредитното качество на максималната кредитна експозиция, базиран на рейтингите на рейтингова агенция Moody's:

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Правителствени облигации		
оценени с Ваa1	11 476	-
оценени с Ваa2	-	153 036
оценени с Ваa3	-	10 090
оценени с Ва1	14 159	-
оценени с Ва2	-	20 287
Общо	25 635	183 413

(1) Лихвен риск

Лихвеният риск е рискът от понасяне на загуба, поради колебания в нивата и съотношенията на пазарните (базови) лихвени проценти. Банката управлява поотделно лихвения риск в банковия и търговския портфейл.

Дейността на Банката е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента, в която лихвоносните активи (включително инвестициите) и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен. В случаите на активи и пасиви с плаващи лихвени проценти, Банката е изложена на риск от неблагоприятни промени на пазарните лихвени криви.

Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гледна точка на чувствителността на Банката спрямо промени в лихвените равнища. Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват степента, в която плащания се осъществяват по-рано или по-късно от договорената дата, както и от промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди и валути.

Банката управлява лихвения риск от търговския портфейл като ограничава рисковото ниво чрез определяне на лимити за лихвена чувствителност.

Банката анализира лихвения риск на банковия портфейл като класифицира финансовите си активи и пасиви във времеви зони според чувствителността им към изменението на лихвените проценти по различни валути.

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2020

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	111 321	-	-	-	-	3 615 618	3 726 939
Променлива лихва	111 321	-	-	-	-	-	111 321
Без лихва	-	-	-	-	-	3 615 618	3 615 618
Финансови активи държани за търгуване	-	10 632	32	13 369	1 602	-	25 635
Фиксирана лихва	-	10 632	32	13 369	1 602	-	25 635
Деривативни финансови инструменти	5 170	13 667	-	-	1 706	42 226	62 769
Променлива лихва	5 170	13 667	-	-	1 706	-	20 543
Без лихва	-	-	-	-	-	42 226	42 226
Кредити и вземания от банки	305 013	636 976	1 451 824	-	-	-	2 393 813
Фиксирана лихва	297 114	636 976	1 451 824	-	-	-	2 385 914
Променлива лихва	7 899	-	-	-	-	-	7 899
Кредити и вземания от клиенти	11 725 265	37 338	180 865	163 505	739 714	22 057	12 868 744
Фиксирана лихва	32 460	37 338	180 865	163 505	739 714	-	1 153 882
Променлива лихва	11 692 805	-	-	-	-	-	11 692 805
Без лихва	-	-	-	-	-	22 057	22 057
Вземания по договори за факторинг	183 451	-	-	-	-	-	183 451
Променлива лихва	183 451	-	-	-	-	-	183 451
Инвестиции в ценни книжа	-	531 692	89 432	484 734	1 622 084	24 267	2 752 209
Фиксирана лихва	-	365 455	89 432	484 734	1 622 084	-	2 561 705
Променлива лихва	-	166 237	-	-	-	-	166 237
Без лихва	-	-	-	-	-	24 267	24 267
Общо лихвочувствителни активи	12 330 220	1 230 305	1 722 153	661 608	2 365 106	3 704 168	22 013 560
Фиксирана лихва	329 574	1 050 401	1 722 153	661 608	2 363 400	-	6 127 136
Променлива лихва	12 000 646	179 904	-	-	1 706	-	12 182 256
Без лихва	-	-	-	-	-	3 704 168	3 704 168
Депозити от банки	16 328	-	-	-	-	20 569	36 897
Фиксирана лихва	1 152	-	-	-	-	-	1 152
Променлива лихва	15 176	-	-	-	-	-	15 176
Без лихва	-	-	-	-	-	20 569	20 569
Деривативни финансови инструменти	10 638	17 872	16 881	7	1 445	39 348	86 191
Променлива лихва	10 638	17 872	16 881	7	1 445	-	46 843
Без лихва	-	-	-	-	-	39 348	39 348
Депозити от клиенти	19 195 943	19 811	29 365	-	-	12 116	19 257 235
Фиксирана лихва	9 244	19 811	29 365	-	-	-	58 420
Променлива лихва	19 186 699	-	-	-	-	-	19 186 699
Без лихва	-	-	-	-	-	12 116	12 116
Кредити от банки и финансови институции	-	12 521	-	-	-	-	12 521
Променлива лихва	-	12 521	-	-	-	-	12 521
Задължения по лизинг	832	1 305	4 977	5 408	11 379	-	23 901
Фиксирана лихва	832	1 305	4 977	5 408	11 379	-	23 901
Общо лихвочувствителни пасиви	19 223 741	51 509	51 223	5 415	12 824	72 033	19 416 745
Фиксирана лихва	11 228	21 116	34 342	5 408	11 379	-	83 473
Променлива лихва	19 212 513	30 393	16 881	7	1 445	-	19 261 239
Без лихва	-	-	-	-	-	72 033	72 033

Експозиции към лихвен риск към 31 декември 2019

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 до 12 месеца	От 1 до 2 години	Над 2 години	Без лихва	Общо
<i>В хиляди лева</i>							
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	42 189	-	-	-	-	1 726 884	1 769 073
Променлива лихва	42 189	-	-	-	-	-	42 189
Без лихва	-	-	-	-	-	1 726 884	1 726 884
Финансови активи държани за търгуване	20 719	-	6 215	66 179	90 300	-	183 413
Фиксирана лихва	20 719	-	6 215	66 179	90 300	-	183 413
Деривативни финансови инструменти	4 460	2 597	2 921	-	-	10 133	20 111
Променлива лихва	4 460	2 597	2 921	-	-	-	9 978
Без лихва	-	-	-	-	-	10 133	10 133
Кредити и вземания от банки	9 836	-	44 013	2 145 054	-	-	2 198 903
Фиксирана лихва	7 822	-	20 659	2 145 054	-	-	2 173 535
Променлива лихва	2 014	-	23 354	-	-	-	25 368
Кредити и вземания от клиенти	8 122 579	6 159	22 495	11 676	66 428	-	8 229 337
Фиксирана лихва	3 636	6 159	22 495	11 676	66 428	-	110 394
Променлива лихва	8 118 943	-	-	-	-	-	8 118 943
Вземания по договори за факторинг	69 196	-	-	-	-	-	69 196
Променлива лихва	69 196	-	-	-	-	-	69 196
Инвестиции в ценни книжа	155 243	263 318	106 236	90 591	1 192 210	18 420	1 826 018
Фиксирана лихва	155 243	89 154	106 236	90 591	1 192 210	-	1 633 434
Променлива лихва	-	174 164	-	-	-	-	174 164
Без лихва	-	-	-	-	-	18 420	18 420
Общо лихвочувствителни активи	8 424 222	272 074	181 880	2 313 500	1 348 938	1 755 437	14 296 051
Фиксирана лихва	187 420	95 313	155 605	2 313 500	1 348 938	-	4 100 776
Променлива лихва	8 236 802	176 761	26 275	-	-	-	8 439 838
Без лихва	-	-	-	-	-	1 755 437	1 755 437
Депозити от банки	14 126	-	-	-	-	4 447	18 573
Фиксирана лихва	35	-	-	-	-	-	35
Променлива лихва	14 091	-	-	-	-	-	14 091
Без лихва	-	-	-	-	-	4 447	4 447
Деривативни финансови инструменти	3 946	9 945	8 781	-	-	10 219	32 891
Променлива лихва	3 946	9 945	8 781	-	-	-	22 672
Без лихва	-	-	-	-	-	10 219	10 219
Депозити от клиенти	12 664 801	20 076	25 371	-	-	8 389	12 718 637
Фиксирана лихва	47 628	20 076	25 371	-	-	-	93 075
Променлива лихва	12 617 173	-	-	-	-	-	12 617 173
Без лихва	-	-	-	-	-	8 389	8 389
Кредити от финансови институции	-	-	38 793	-	-	-	38 793
Фиксирана лихва	-	-	31 085	-	-	-	31 085
Променлива лихва	-	-	7 708	-	-	-	7 708
Задължения по лизинг	924	1 974	8 104	9 129	21 381	-	41 512
Фиксирана лихва	311	622	2 672	2 405	1 077	-	7 087
Променлива лихва	613	1 352	5 432	6 724	20 304	-	34 425
Общо лихвочувствителни пасиви	12 683 797	31 995	81 049	9 129	21 381	23 055	12 850 406
Фиксирана лихва	47 974	20 698	59 128	2 405	1 077	-	131 282
Променлива лихва	12 635 823	11 297	21 921	6 724	20 304	-	12 696 069
Без лихва	-	-	-	-	-	23 055	23 055

Финансовите активи и пасиви в таблицата по-горе са групирани на базата на по-ранната от датата на възможна промяна на лихвения процент или падежната дата.

През 2020 г. Банка ДСК прегледа политиката си за управление на лихвения риск в банковата книга (ЛРБК) и я приведе в съответствие с изискванията на ЕБО (EBA/GL/2018/02). Банката измерва експозицията си към ЛРБК като изчислява два основни индикатора – изменението в нетния лихвен доход (индикатор, базиран на доход) и изменението в икономическата стойност на капитала (индикатор, базиран на стойност), на база лихвените сценарии, описани в насоките на ЕБО. Те представят чувствителността на дохода и капитала на Банка ДСК спрямо измененията в пазарните лихвени нива. На базата на този подход за управление на лихвения риск в банковата книга, ефектът върху капитала и нетния лихвен доход, прилагайки надзорния тест на твърде отклоняващи се елементи за паралелно изменение на лихвените нива с 200 базисни точки (б.т.), е представен в таблицата по-долу:

	Нетни приходи от лихви		Капитал	
	200 б.т. увеличение	200 б.т. намаление	200 б.т. увеличение	200 б.т. намаление
<i>Ефект в хиляди лева</i>				
31 декември 2020				
Към 31 декември	(3 342)	(1 979)	55 883	1 374
31 декември 2019				
Към 31 декември	(28 640)	(8 092)	8 697	14 819

(2) *Валутен риск*

Банката е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1,95583. Тъй като валутата, в която Банката изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

Политиката по управление на риска цели ограничаване на вероятните загуби от негативните движения на курсовете на чуждестранните валути различни от евро. Банката управлява валутния риск централизирано, спазвайки предварително одобрени от ръководството лимити за открити валутни позиции – общо и по валути, стоп-загуба и VaR (Value at Risk). Стратегията на Банката е минимизиране на влиянието на измененията на валутните курсове върху финансовите резултати. Информация за нивото на нетната открита валутна позиция се предоставя ежедневно на ръководството. Лимитите за ограничаване на валутния риск се актуализират периодично на база анализ на пазарната информация и вътрешните бизнес потребности на Банката.

За измерване на валутния риск на Банката се използва VaR модел. Основните характеристики на модела са: исторически, при 99% ниво на достоверност и 1 ден период на задържане. За извеждане на корелационна матрица Банката използва исторически наблюдения за движението на валутните курсове за 250 работни дни.

Статистиките на модела за 2020 и 2019 година са както следва:

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Към 31 декември	14	5
Средна за периода	21	28
Максимална за периода	122	67
Минимална за периода	1	5

Моделът VaR има своите ограничения като възможности за загуби с по-голяма честота и в по-голям размер от предвидените. За целта качеството на VaR модела се следи чрез непрекъснато бек-тестване. За оценка на валутния риск в екстремни ситуации се извършва и стрес-тестване на база на потенциални значителни изменения на валутните курсове.

По отношение на паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, които не са хеджирани, Банка ДСК АД управлява нетната експозиция, като купува и продава чуждестранна валута на спот курсове, когато прецени подходящо, при спазване на одобрените лимити за открита валутна позиция.

(в) Кредитен риск

Кредитният риск е рискът клиентът или контрагентът да не изпълни договорните си задължения, което води до финансова загуба за Банката. Основната дейност на Банката по генериране на доходи е отпускане на заеми на клиенти, поради което кредитният риск е основен риск. Кредитният риск възниква основно от кредити и аванси, предоставени на клиенти и други банки (включително свързаните с тях задължения за отпускане на заеми, като например кредитни ангажименти или кредитни карти), инвестиции в дългови ценни книжа и деривативи, които представляват активи в отчета за финансовото състояние. За целите на управлението на риска Банката разглежда всички елементи, свързани с излагането на кредитния риск, като например риск от неизпълнение от страна на контрагента, географски риск и секторен риск.

Частен мораториум върху плащанията по кредити вследствие на кризата, предизвикана от COVID-19

През 2020 г. Европа е дълбоко засегната от кризата, предизвикана от коронавируса COVID-19. В резултат на това много европейски държави въвеждат ограничителни мерки, включително и България, където извънредни мерки са въведени на 13 март 2020 г.. В подкрепа на клиентите си по кредити и в съответствие с *Насоките на Европейския банков орган относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19*, Банка ДСК предостави на клиентите си механизми за предоговаряне основно по частния мораториум, но също така използва и вътрешно разработени инструменти за реструктуриране, като в този случай кредитите се класифицират и отчитат като реструктурирани.

Всички кредити с удължен краен срок на погасяване съгласно частния мораториум върху плащанията по кредити, както и всички останали модифицирани кредити (вкл. реструктурираните) се разграничават и наблюдават отделно от останалите.

Значително увеличение на кредитния риск

Банката извършва мониторинг на всички финансови активи, обект на обезценка, когато е имало значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Ако е имало значително увеличение на кредитния риск, Банката изчислява коректива за загуба на база на очакваната кредитна загуба за целия срок на актива, а не за 12 месеца.

При идентифициране и измерване на кредитния риск в условията на кризата, предизвикана от COVID-19, Банката отчита спецификите на кредитите, които са обект на утвърдения в Република България частен мораториум. Независимо обаче дали кредитите са обект на мораториума или не, Банка ДСК проследява на месечна база дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск. Оценката се извършва или индивидуално за даден кредит като част от процеса по кредитен мониторинг, или при наличие на индикатори, автоматично увеличаващи кредитния риск, като например дни просрочие; настъпили неизпълнения по други експозиции в сегмента на дребно (стига съответното неизпълнение да не поражда неизпълнение и по друг кредит); статус на кредитите, поставени в списъка под наблюдение; извършено реструктуриране на експозицията (това е индикатор за прехвърляне на кредита към Фаза 2, стига да няма основания за класифицирането му като необслужван). Значително увеличение на кредитния риск може да определи и на базата на поведенчески модел, който използва актуални данни за историята на кредита, състоянието на кредита в Централния кредитен регистър и др.

Към 31 декември 2020 г. ръководството е определило експозициите в корпоративния сегмент, които бележат значително увеличение на кредитния риск в резултат на кризата, предизвикана от COVID-19, на базата на рисковата класификация на индустрията (напр. хотелиерство) или на основата на индивидуална оценка на финансовото състояние на кредитополучателя. В сегмента на дребно оценката е извършена на базата на поведенчески модели.

Оценка на вероятността от неплащане

Банка ДСК извършва ежемесечно оценка на вероятността от неплащане по всички кредитни експозиции, в това число на експозициите, предоговорени както по силата на мораториума, така и чрез прилагане на стандартни мерки за реструктуриране. В сегмента на дребно оценката се определя от стандартизирани критерии, като наличие на неизпълнение по друга експозиция на длъжника, съдебни действия срещу него, блокиране на сметките му и др. В корпоративния сегмент оценката се основава на индивидуален анализ и наблюдение на експозицията.

Банка ДСК ще прилага новата дефиниция за неизпълнение в съответствие с ЕВА/ GL/2016/07; ЕВА/RTS/2016/06; (EU) 2018/1845 от 1 януари 2021 г., когато тя задължително влиза в сила. Тази промяна представлява промяна в счетоводна преценка, която не се прилага ретроспективно и не представлява промяна в счетоводната политика, прилагана от институцията. Очакваният ефект от промяната не е съществен (по-малко от 0.5% от амортизираната стойност на кредитите на банката) и произтича основно от прилагането на обективния критерий за неизпълнение, който до края на 2020 г. се измерва въз основа на дните на забава в плащането, отброявани от датата, на която най-старата просрочена сума е била дължима. Считано от 1 януари 2021 г. обективният критерий за настъпило неизпълнение ще измерва броя последователни дни, през които забавено плащане е налице за сума, надхвърляща определения праг на същественост.

(1) *Обхват и естество на системата за измерване и отчитане на риска - модели за оценка на кредитния риск*

При оценката на кредитния риск по дадена сделка, Банката използва статистически и/или експертни модели за оценка на платежготовността, и/или платежоспособността на клиента, като по този начин осигурява общ стандарт за анализ на кредитния риск. На база на резултата от прилагането на тези модели клиентът или сделката се класифицира в определена група към предварително дефинирана система от риск категории/зони.

Моделите за оценка на кредитния риск в Банката са разработени, като е взета предвид спецификата на всеки отделен клиентски сегмент, като се прилагат предимно статистически подходи при разработването им. За отделни клиентски сегменти, където липсва достатъчно история и/или обеми, Банката използва експертни модели за оценка. Отговорността за разработване и усъвършенстване на моделите е на направление „Управление на риска“, работещо независимо от бизнес направленията. Тези модели не се използват за изчисляване на очаквана кредитна загуба за целите на изчисляването на обезценки/провизии.

Статистическите модели, разработвани вътрешно и прилагани в Банката в процеса по управление на кредитния риск към настоящия момент са три типа:

- **Модели за оценка на риска при кандидатстване за кредит (Application PD модели)**

Целта на Application PD модела е да осигури средство (количествена оценка) за надеждно предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, базирано на количествено измерима оценка на риска при кандидатстването за кредит. Application PD моделът използва като входящи променливи данни за клиентите при кандидатстване за кредит, като клиентски демографски данни, трудов стаж и банкова история за клиенти физически лица или данни от финансовите отчети за фирмени клиенти.

Калкулираната стойност на PD изразява вероятността от настъпване на неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на 12 месеца от одобрението на кредита.

Application PD модели се използват за оценка на вероятността от неизпълнение при кандидатстване за кредит в следните клиентски сегменти:

- Граждани, кандидатстващи за масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи, потребителски, бързи и стокови кредити;
- Бизнес клиенти в банкирането на дребно (стандартни МСП);
- Корпоративни клиенти - нестандартни малки и средни предприятия (нестандартни МСП) и корпоративни фирмени клиенти.

- **Поведенчески модел (Behavioural PD модел)**

Целта на поведенческия модел е да осигури надеждно средство за предвиждане на бъдещото обслужване на кредита, основана на поведението на клиента по отношение на ползвани банкови продукти и обслужване на кредитни задължения.

На база на калкулираната стойност на PD, която изразява вероятността от неизпълнение в процент от 0% до 100% в рамките на период от 12 месеца от дата на калкулацията, клиентите се класифицират в предварително дефинирани рискови категории (пулове).

Предназначението на поведенческия модел е да служи като средство за текущ анализ на бъдещата вероятност от неизпълнение на ниво портфейл, както и за идентификация на ранни предупредителни сигнали.

Поведенчески модели са разработени за клиентски сегмент граждани, използващи масови продукти в банкирането на дребно – кредити, обезпечени с ипотека върху недвижим имот, револвиращи и потребителски кредити. Банката прилага този тип модели при управление на кредитния си портфейл.

- Модел за подпомагане на събирането на проблемни кредити (Collection модел)

Целта на модела е да разграничи проблемните кредити, при които забавеното предприемане на действия е вероятно да доведе до последващо влошаване на експозицията на Банката. Когато въз основа на модела за отделните експозиции се изчисли висока вероятност от влошаване, Банката предприема действията по събиране приоритетно с цел минимизиране на рисковете.

- Експертен модел

Експертният модел за оценка на кредитния риск на клиенти, кандидатстващи за кредит, се базира на експертни предвиждания, по отношение на използвани параметри, теглови коефициенти и граница на отказ. В резултат на това се изгражда матрица, осигуряваща базата за класифициране на клиентите в определени риск групи/зони. Експертни модели се използват тогава, когато не е възможно да се разработи статистически модел, поради недостатъчен обем информация за анализ (незначителен брой транзакции или случаи на неизпълнение), както и при въвеждане на нов продукт или обособяване на нов клиентски сегмент, когато в тези случаи не е възможно да се приложи вече наличен статистически модел.

Експертни модели за оценка на кредитния риск са разработени за сегмент „общини”, сегмент „предприятия от публичния сектор” и за оценка на индивидуалните сделки в сегмент „специализирано финансиране”.

Моделите за оценка на кредитния риск са обект на периодичен преглед и се актуализират текущо.

(2) *Измерване на очаквани кредитни загуби (ОКЗ)*

Ключовите входящи данни за измерване на ОКЗ са:

- вероятност от неизпълнение или загуба (PD/PL);
- загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL); и
- експозиция при неизпълнение или загуба (EAD).

Тези данни обикновено се получават от вътрешно разработени статистически модели в група ОТП и други исторически данни и се коригират, така че да отразяват прогнозираната информация.

Вероятността от неизпълнение или загуба (PD/PL) е прогноза за вероятността от неизпълнение или загуба за определен времеви диапазон. Оценява се към даден момент. Изчислението се основава на статистически миграционни модели и се оценява с помощта на инструменти, пригодени за различните категории контрагенти и експозиции. Тези статистически модели се основават на пазарни данни (където са налични), както и на вътрешни данни, включващи количествени и качествени фактори. Прогнозните стойности се изчисляват, като се вземат предвид договорените срокове на експозициите и прогнозните проценти на предплащания. Оценката се основава на текущите условия, коригирани така че да отчитат бъдещите условия, които ще окажат влияние върху вероятността от неизпълнение или загуба.

Загуба при неизпълнение или загуба (LGD/LGL) е прогноза за финансовата загуба, произтичаща от това, че дадено вземане е класифицирано като вземане в неизпълнение или загуба. Тя се основава на разликата между дължимите договорни парични потоци и тези, които кредиторът очаква да получи, като се вземат предвид паричните потоци от всяко обезпечение. Моделите за изчисляване на LGD/LGL за обезпечени активи отчитат прогнози за бъдеща оценка на обезпеченията, като вземат предвид отбивите от продажбата, времето за реализация на обезпечението, кръстосаните обезпечения и реда на претендиране, разходите за реализация на обезпеченията и процента на

оздравяване на експозициите (т.е излизане от фаза необслужвани). LGD моделите за необезпечени активи отчитат времето за възстановяване, коефициентите на възстановяване и реда на претендиране. Изчислението е на базата на дисконтираните парични потоци, при което паричните потоци се дисконтират с първоначалния ефективен лихвен процент на заема.

Експозицията при неизпълнение или загуба (EAD) е прогноза за експозицията към бъдеща дата на неизпълнение или загуба, като се вземат предвид очакваните промени в експозицията след датата на отчета, включително погашения на главница и лихва, както и очакваните усвоявания на кредитни ангажименти. Подходът, който Банката използва за моделиране на EAD, отразява очакваните промени в непогасеното салдо по време на целия срок на кредитната експозиция, определени от настоящите договорни условия като: амортизационни профили, предсрочно погасяване или надплащане, промени в усвояването на неусвоени поети ангажименти и предприети действия за редуциране на кредитния риск преди неизпълнението или загубата. Банката използва модели за определяне на експозицията при неизпълнение, които отразяват характеристиките на портфейлите.

Банката измерва ОКЗ, отчитайки риска от неизпълнение по време на максималния срок на договора (включително опциите за удължаване), при които предприятието е изложено на кредитен риск, но не и за по-дълъг срок, дори ако удължаването или подновяването на договорите е обичайна бизнес практика. Въпреки това за финансовите инструменти като кредитни карти, револвиращи кредитни инструменти и овърдрафти, които включват както заем, така и неусвоен ангажимент, възможността на Банката да изисква погасяване и отказ от допълнително усвояване на задбалансовия ангажимент не ограничава излагането на Банката на кредитни загуби за договорния период. За такива финансови инструменти Банката измерва ОКЗ за периода, през който е изложена на кредитен риск, а ОКЗ няма да бъдат намалени от действия по управление на кредитния риск, дори и този период да надхвърля максималния срок на договора. Тези финансови инструменти нямат фиксиран срок или структура на погасяване и имат кратък срок за отмяна на договора. Въпреки това, Банката не използва договорното право за анулиране на тези финансови инструменти при текущото си управление на риска. Това е така, защото тези финансови инструменти се управляват на колективна основа и се анулират, само когато Банката узнае за увеличаване на кредитния риск на ниво експозиция. Този по-дълъг период се оценява, като се вземат предвид действията за управление на кредитния риск, които Банката очаква да предприеме, за да редуцира ОКЗ, напр. намаляване на лимитите или анулиране на кредитния ангажимент.

Измерването на ОКЗ се основава на вероятно претеглена средна кредитна загуба. В резултат на това определянето на коректива за загуба трябва да бъде едно и също, независимо дали се измерва на индивидуална база или на колективна база (въпреки че измерването на колективна база е по-практично за големи портфейли от експозиции). Във връзка с оценката дали е налице значително увеличение на кредитния риск, може да се наложи извършването на оценка на колективна основа, както е отбелязано по-долу.

Очакваните кредитни загуби се измерват по начин, който:

- измерва обективно средно-претеглена сума, определена в резултат на преценка на набор от възможни резултати;
- отчита стойността на парите във времето; и
- взема предвид обоснована и надеждна информация за исторически събития, икономическата обстановка и прогнози за нея, която може да се набави към отчетния период без излишни разходи или усилия.

Изчисляване на очаквани кредитни загуби за вземания, обезценявани на индивидуална и колективна основа

Следните експозиции се обезценяват колективно:

- експозиции на дребно;
- експозиции към малки и средни предприятия;
- всички останали експозиции, които не са едновременно класифицирани във Фаза 3 и в размер над приетия за индивидуално значим.

Групиране на база на сходни рискови характеристики

Когато ОКЗ се измерват на колективна база, финансовите инструменти се групират въз основа на сходни рискови характеристики, като например:

- вид инструмент;
- категория кредитен риск;
- вид обезпечение;
- дата на първоначално признаване;
- оставащ срок до падежа;
- индустрия;
- географско местоположение на кредитополучателя;
- стойността на обезпечението по отношение на финансовия актив, ако то оказва влияние върху вероятността от неизпълнение (заем без право на регрес в някои юрисдикции, кредит-стойност (LTV) коефициент).

Групите се преглеждат редовно, за да се гарантира, че всяка група се състои от експозиции с хомогенни рискови характеристики.

Кредитно качество

Банката следи кредитния риск за всяка категория финансов инструмент.

Анализът на концентрациите на кредитния риск на Банката по дадена категория финансови активи е представен в следващите таблици. Освен ако не е изрично посочено, за финансовите активи сумите в таблицата представляват балансови стойности. За кредитните ангажменти и договорите за финансова гаранция сумите в таблицата представляват съответно сумите, поети като ангажменти или са гарантирани.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Централни банки	2 970 049	1 154 794
Други банки	2 475 509	2 226 852
Общо	5 445 558	3 381 646
Концентрация по региони		
Европа	5 405 304	3 372 576
Америка	39 511	8 149
Азия	240	906
Австралия	503	15
Общо	5 445 558	3 381 646

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	3 522 168	2 412 331
Други потребителски кредити	3 723 103	2 875 782
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	335 069	232 157
Строителство	199 909	163 629
Финанси, кредит и застраховки	1 014 455	45 016
Хотели и обществено хранене	360 345	296 720
Промисленост	1 811 531	890 110
Операции с недвижимо имущество	472 731	375 329
Бюджетни предприятия	39 211	2 936
Търговия и услуги	962 699	659 137
Транспорт и съобщения	115 158	78 471
Други индустриални сектори	312 365	197 719
Общо	12 868 744	8 229 337
Концентрация по региони		
Европа	12 855 124	8 217 280
Северна Америка	5 595	5 958
Азия	6 503	5 040
Африка	1 108	643
Австралия	315	341
Южна Америка	99	75
Общо	12 868 744	8 229 337

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	1 166	626
Строителство	3 134	1 936
Финанси, кредит и застраховки	4 929	257
Хотели и обществено хранене	-	3
Промишленост	63 376	44 211
Търговия и услуги	83 219	15 618
Транспорт и съобщения	7 888	1 903
Други индустриални сектори	19 739	4 642
Общо	183 451	69 196

Концентрация по региони

Европа	181 680	66 998
Северна Америка	543	-
Азия	1 219	-
Африка	-	2 198
Австралия	9	-
Общо	183 451	69 196

Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Държавни дългови ценни книжа	1 983 609	1 633 434
Капиталови инструменти	18 614	8 004
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	263	284
Корпоративни дългови ценни книжа	171 628	184 296
<i>Инвестиции оценявани по амортизирана стойност</i>		
Държавни дългови ценни книжа	578 095	-
Общо	2 752 209	1 826 018
Концентрация по региони		
Европа	2 571 493	1 666 815
Северна Америка	122 117	159 203
Азия	58 599	-
Общо	2 752 209	1 826 018

Балансовата стойност на финансовите активи на Банката по справедлива стойност през печалбата или загубата (FVTPL) най-добре представя максималната изложеност на активите към кредитен риск.

Банка ДСК АД диверсифицира поетите кредитни рискове посредством прилагане на система за ограничаване на отрасловите рискове. Системата за ограничаване на рискове в сектор се базира на методика, която отчита историческите данни за развитието на съответните отрасли на икономиката. Въпреки това, методиката за определяне на отрасловите лимити предвижда горен праг на максималния дял от общия планиран фирмен портфейл, който може да бъде допуснат като поет риск в даден отрасъл. Това ограничава риска от концентрация. Достигането на така определения максимален дял води до прилагане на по-рестриктивни изисквания при поемането на риск (включително по-високо ниво на одобрение) или до ограничаване на кредитирането в съответния отрасъл.

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Концентрация по сектори		
Банкиране на дребно:		
Жилищни и ипотечни кредити	71 904	52 301
Други потребителски кредити	319 255	251 297
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	120 557	65 784
Строителство	280 192	180 467
Финанси, кредит и застраховки	142 148	66 284
Хотели и обществено хранене	17 575	44 516
Промисленост	1 048 110	392 313
Операции с недвижимо имущество	98 596	36 698
Бюджетни предприятия	7 886	344
Търговия и услуги	705 351	365 584
Транспорт и съобщения	198 966	33 314
Други индустриални сектори	130 596	86 047
Общо	3 141 136	1 574 949
Концентрация по региони		
Европа	3 140 815	1 574 251
Северна Америка	29	56
Азия	188	204
Африка	78	407
Океания	23	24
Южна Америка	3	7
Общо	3 141 136	1 574 949

Ангажменти по договори за факторинг

<i>В хиляди лева</i>	31-декември-2020	31-декември-2019
Концентрация по сектори		
Корпоративно банкиране:		
Селско и горско стопанство	3 793	1 920
Строителство	11 689	6 563
Финанси, кредит и застраховки	5 806	237
Хотели и обществено хранене	-	1 625
Промисленост	205 149	139 362
Операции с недвижимо имущество	100	-
Бюджетни предприятия	4 500	4 500
Търговия и услуги	95 202	48 004
Транспорт и съобщения	18 251	2 690
Други индустриални сектори	15 953	4 761
Общо	360 443	209 662
Концентрация по региони		
Европа	351 438	205 673
Северна Америка	2 424	1 760
Азия	2 759	1 037
Африка	3 440	1 192
Австралия	382	-
Общо	360 443	209 662

Експозиции към кредитен риск по клас на финансовия актив, вътрешен рейтинг и фаза

В следващите няколко таблици е представен анализ на изложеността на Банката към кредитен риск по видове експозиции, вътрешен рейтинг и фаза, без да се взема предвид ефектът от обезпечения и други кредитни подобрения. Ако не е допълнително посочено, финансовите активи са представени в таблицата по балансова стойност. Кредитните ангажменти и финансовите гаранции са представени по заделената или гарантираната сума.

В таблиците по-долу е представено разпределение по фази в съответствие с МСФО 9 и по вътрешен кредитен рейтинг, който Банката използва за целите на текущо наблюдение и управление на кредитния риск. За част от продуктите в сегменти, извън сегмента на корпоративните клиенти, предстои Банката да въведе нови модели за текущо наблюдение, които предстои да се валидират, преди да се приеме, че могат да се ползват за определяне на наличие или липса на завишен риск спрямо момента на отпускане на вземането.

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	5 451 527	-	-	5 451 527
Общо брутна балансова стойност	5 451 527	-	-	5 451 527
Обезценки	(5 969)	-	-	(5 969)
Балансова стойност	5 445 558	-	-	5 445 558

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	3 382 102	-	-	3 382 102
Общо брутна балансова стойност	3 382 102	-	-	3 382 102
Обезценки	(456)	-	-	(456)
Балансова стойност	3 381 646	-	-	3 381 646

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2020

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Степени 1-3: Нисък риск	5 152 794	167 065	-	332	5 320 191
Степени 4-6: Умерен риск	4 393 790	525 403	-	1 250	4 920 443
Степени 7-8: Завишен риск	491 873	520 175	-	1 394	1 013 442
Степен 9: Висок риск	3 322	181 424	-	893	185 639
Степен 10: В неизпълнение	-	-	851 788	59 383	911 171
Общини, ППС	46 132	-	-	-	46 132
Без оценка	1 327 118	23 760	-	239	1 351 117
Общо брутна балансова стойност	11 415 029	1 417 827	851 788	63 491	13 748 135
Обезценки	(115 459)	(173 675)	(556 079)	(34 178)	(879 391)
Балансова стойност	11 299 570	1 244 152	295 709	29 313	12 868 744

31-декември-2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	3 556 561	55 758	-	3 612 319
Степени 4-6: Умерен риск	2 987 076	37 405	-	3 024 481
Степени 7-8: Завишен риск	807 431	169 668	-	977 099
Степен 9: Висок риск	9 970	188 713	-	198 683
Степен 10: В неизпълнение	-	-	692 803	692 803
Общини, ППС	7 881	-	865	8 746
Без оценка	269 841	9 974	-	279 815
Общо брутна балансова стойност	7 638 760	461 518	693 668	8 793 946
Обезценки	(89 745)	(39 432)	(435 432)	(564 609)
Балансова стойност	7 549 015	422 086	258 236	8 229 337

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2020			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	8 614	7 878	-	16 492
Степени 4-6: Умерен риск	6 578	26 080	-	32 658
Степени 7-8: Завишен риск	170	132	-	302
Степен 10: В неизпълнение	-	-	1 125	1 125
Без оценка	120 761	31 585	-	152 346
Общо брутна балансова експозиция	136 123	65 675	1 125	202 923
Обезценки	(1 929)	(16 841)	(702)	(19 472)
Балансова стойност	134 194	48 834	423	183 451

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	4 227	-	-	4 227
Степени 4-6: Умерен риск	8 606	37	-	8 643
Степени 7-8: Завишен риск	57 481	-	-	57 481
Степен 9: Висок риск	-	171	-	171
Без оценка	263	-	-	263
Общо брутна балансова експозиция	70 577	208	-	70 785
Обезценки	(1 584)	(5)	-	(1 589)
Балансова стойност	68 993	203	-	69 196

Инвестиции в ценни книжа

	31-декември-2020			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	2 002 223	-	-	2 002 223
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	171 891	-	-	171 891
<i>Инвестиции оценявани по амортизирана стойност</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	578 095			578 095
Общо балансова стойност	2 752 209	-	-	2 752 209
Обезценки	(4 711)	-	-	(4 711)

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 641 438	-	-	1 641 438
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	184 580	-	-	184 580
Общо балансова стойност	1 826 018	-	-	1 826 018
Обезценки	(859)	-	-	(859)

Кредитни ангажменти и договори за финансови гаранции

	31-декември-2020			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	1 387 108	18 720	-	1 405 828
Степени 4-6: Умерен риск	1 248 510	35 604	-	1 284 114
Степени 7-8: Завишен риск	119 432	9 754	-	129 186
Степен 9: Висок риск	1 457	3 722	-	5 179
Степен 10: В неизпълнение	-	-	8 579	8 579
Общини, ППС	8 018	-	-	8 018
Без оценка	299 418	814	-	300 232
Общо експозиция	3 063 943	68 614	8 579	3 141 136
Провизии	(24 315)	(2 746)	(3 639)	(30 700)

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	708 372	10 833	-	719 205
Степени 4-6: Умерен риск	582 953	1 920	-	584 873
Степени 7-8: Завишен риск	117 560	2 086	-	119 646
Степен 9: Висок риск	3 139	8 299	-	11 438
Степен 10: В неизпълнение	-	-	9 369	9 369
Общини, ППС	472	-	-	472
Без оценка	129 858	88	-	129 946
Общо експозиция	1 542 354	23 226	9 369	1 574 949
Провизии	(19 896)	(1 339)	(2 019)	(23 254)

Ангажменти по договори за факторинг

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	23 558	2 385	-	25 943
Степени 4-6: Умерен риск	12 431	3 867	-	16 298
Степени 7-8: Завишен риск	1 854	533	-	2 387
Степен 10: В неизпълнение	-	-	926	926
Без оценка	301 029	13 860	-	314 889
Общо брутна експозиция	338 872	20 645	926	360 443
Провизии	(3 486)	(2 686)	(401)	(6 573)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Степени 1-3: Нисък риск	12 112	150	-	12 262
Степени 4-6: Умерен риск	18 543	13	-	18 556
Степени 7-8: Завишен риск	173 635	-	-	173 635
Степен 9: Висок риск	-	129	-	129
Степен 10: В неизпълнение	-	-	225	225
Без оценка	4 855	-	-	4 855
Общо брутна експозиция	209 145	292	225	209 662
Провизии	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)

Следващите таблици обобщават информацията за загубата от обезценка на финансови активи и провизиите по гаранции и договорени неусвоени кредити и ангажименти към края на годината по видове експозиции. В движението на обезценката и провизиите за 2020 г. ефектите от вливане на дъщерни дружества (приложение 38) са включени на ред „Нови финансови активи – придобити или закупени“.

Обезценка и провизии по видове експозиции

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност	(5 969)	(456)
Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност	(879 391)	(564 609)
Вземания по договори за факторинг	(19 472)	(1 589)
Инвестиции в ценни книжа	(4 711)	(859)
Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции	(30 700)	(23 254)
Ангажименти по договори за факторинг	(6 573)	(3 557)
Общо	<u>(946 816)</u>	<u>(594 324)</u>

Обезценка на кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

	31-декември-2020			Общо
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2019	(456)	-	-	(456)
Промени				
Нови финансови активи - придобити или закупени	(5 969)	-	-	(5 969)
Погасени финансови активи	456	-	-	456
Обезценка към 31 декември 2020	<u>(5 969)</u>	-	-	<u>(5 969)</u>

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(397)	-	-	(397)
Промени				
Нови финансови активи - придобити или закупени	(456)	-	-	(456)
Погасени финансови активи	397	-	-	397
Обезценка към 31 декември 2019	(456)	-	-	(456)

Обезценка на кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2020

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Закупени финансови активи с кредитна обезценка	Общо
	Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>					
Обезценка към 31 декември 2019	(89 745)	(39 432)	(435 432)	-	(564 609)
Промени					
Преход към фаза 1	(8 892)	6 714	2 178	-	-
Преход към фаза 2	8 319	(18 567)	10 248	-	-
Преход към фаза 3	917	7 974	(8 891)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(3 615)	(84 193)	(180 187)	-	(267 995)
Намаление поради промяна на кредитния риск	29 510	7 836	68 291	-	105 637
Отписани вземания	-	-	74 264	-	74 264
Нови финансови активи - придобити или закупени	(67 101)	(58 597)	(106 383)	(34 178)	(266 259)
Погасени финансови активи	15 148	4 590	19 833	-	39 571
Обезценка към 31 декември 2020	(115 459)	(173 675)	(556 079)	(34 178)	(879 391)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(101 638)	(41 381)	(472 425)	(615 444)
Промени				
Преход към фаза 1	(9 515)	6 612	2 903	-
Преход към фаза 2	4 435	(20 572)	16 137	-
Преход към фаза 3	1 236	9 295	(10 531)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(16 220)	(15 393)	(150 117)	(181 730)
Намаление поради промяна на кредитния риск	41 220	21 625	65 821	128 666
Отписани вземания	-	-	67 314	67 314
Нови финансови активи - придобити или закупени	(30 438)	(6 315)	(20 669)	(57 422)
Погасени финансови активи	21 175	6 697	66 135	94 007
Обезценка към 31 декември 2019	(89 745)	(39 432)	(435 432)	(564 609)

Обезценка на вземания по договори за факторинг

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценки към 31 декември 2019	(1 584)	(5)	-	(1 589)
Промени				
Преход към фаза 2	52	(52)	-	-
Преход към фаза 3	21	-	(21)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(144)	(3)	(569)	(716)
Намаление поради промяна на кредитния риск	953	17	3	973
Нови финансови активи закупени или придобити	(1 263)	(16 803)	(115)	(18 181)
Погасени финансови активи	36	5	-	41
Обезценки към 31 декември 2020	(1 929)	(16 841)	(702)	(19 472)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценки към 31 декември 2018	(346)	(1)	-	(347)
Промени				
Преход към фаза 1	(1)	1	-	-
Преход към фаза 2	2	(2)	-	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(423)	(3)	-	(426)
Намаление поради промяна на кредитния риск	57	-	-	57
Нови финансови активи закупени или придобити	(975)	-	-	(975)
Погасени финансови активи	102	-	-	102
Обезценки към 31 декември 2019	(1 584)	(5)	-	(1 589)

Обезценка на инвестиции в ценни книжа

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	(3 658)	-	-	(3 658)
Намаление поради промяна на кредитния риск	2 062	-	-	2 062
Нови финансови активи - придобити или закупени	(2 438)	-	-	(2 438)
Погасени финансови активи	182	-	-	182
Обезценка към 31 декември 2020	(4 711)	-	-	(4 711)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Обезценка към 31 декември 2018	(1 136)	-	-	(1 136)
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	(49)	-	-	(49)
Намаление поради промяна на кредитния риск	408	-	-	408
Нови финансови активи - придобити или закупени	(244)	-	-	(244)
Погасени финансови активи	162	-	-	162
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)

Провизии по кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2019	(19 896)	(1 339)	(2 019)	(23 254)
Промени				
Преход към фаза 1	(1 112)	967	145	-
Преход към фаза 2	652	(718)	66	-
Преход към фаза 3	39	41	(80)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(243)	(388)	(929)	(1 560)
Намаление поради промяна на кредитния риск	6 310	59	36	6 405
Нови финансови активи - придобити или закупени	(14 135)	(1 642)	(2 171)	(17 948)
Погасени финансови активи	4 070	274	1 313	5 657
Провизии към 31 декември 2020	(24 315)	(2 746)	(3 639)	(30 700)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2018	(11 761)	(354)	(2 573)	(14 688)
Промени				
Преход към фаза 1	(226)	86	140	-
Преход към фаза 2	147	(155)	8	-
Преход към фаза 3	13	10	(23)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(6 495)	(881)	(725)	(8 101)
Намаление поради промяна на кредитния риск	3 364	106	1 003	4 473
Нови финансови активи - придобити или закупени	(7 961)	(259)	(74)	(8 294)
Погасени финансови активи	3 023	108	225	3 356
Провизии към 31 декември 2019	(19 896)	(1 339)	(2 019)	(23 254)

Провизии по ангажименти по договори за факторинг

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2019	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)
Промени				
Преход към фаза 1	(3)	3	-	-
Преход към фаза 2	31	(31)	-	-
Преход към фаза 3	22	-	(22)	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	-	-	(214)	(214)
Намаление поради промяна на кредитния риск	874	5	-	879
Нови финансови активи - придобити или закупени	(1 091)	(2 660)	(112)	(3 863)
Погасени финансови активи	180	2	-	182
Провизии към 31 декември 2020	(3 486)	(2 686)	(401)	(6 573)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Провизии към 31 декември 2018	(472)	(2)	(7)	(481)
Промени				
Увеличения поради промяна на кредитния риск	(1 025)	(3)	(46)	(1 074)
Намаление поради промяна на кредитния риск	50	-	-	50
Нови финансови активи - придобити или закупени	(2 126)	-	-	(2 126)
Погасени финансови активи	74	-	-	74
Провизии към 31 декември 2019	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)

Информация за значителните промени през периода в брутната балансова стойност на финансовите активи, на които се дължат промените в загубата от обезценка, е представена в таблиците по-долу:

Кредити и вземания от банки по амортизирана стойност

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2019	3 382 102	-	-	3 382 102
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	1 876 724	-	-	1 876 724
Намаления поради промяна на кредитния риск	(4 489)	-	-	(4 489)
Нови финансови активи закупени или придобити	3 407 466	-	-	3 407 466
Погасени финансови активи	(3 210 276)	-	-	(3 210 276)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2020	5 451 527	-	-	5 451 527
Обезценка към 31 декември 2020	(5 969)	-	-	(5 969)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	4 666 928	-	-	4 666 928
Промени				
Увеличения поради промяна на кредитния риск	22 803	-	-	22 803
Намаления поради промяна на кредитния риск	(1 585 708)	-	-	(1 585 708)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 199 131	-	-	2 199 131
Погасени финансови активи	(1 921 052)	-	-	(1 921 052)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	3 382 102	-	-	3 382 102
Обезценка към 31 декември 2019	(456)	-	-	(456)

Кредити и вземания от клиенти по амортизирана стойност

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Закупени финансови активи с кредитна обезценка Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2019	7 638 760	461 518	693 668	-	8 793 946
Промени					
Преход към фаза 1	115 189	(109 264)	(5 925)	-	-
Преход към фаза 2	(708 217)	735 253	(27 036)	-	-
Преход към фаза 3	(75 999)	(79 051)	155 050	-	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	276 973	36 151	18 160	-	331 284
Намаление поради промяна на кредитния риск	(848 482)	(68 085)	(23 216)	-	(939 783)
Отписани вземания	-	-	(74 264)	-	(74 264)
Нови финансови активи закупени или придобити	6 173 664	496 934	176 973	63 491	6 911 062
Погасени финансови активи	(1 156 859)	(55 629)	(61 622)	-	(1 274 110)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2020	11 415 029	1 417 827	851 788	63 491	13 748 135
Обезценка към 31 декември 2020	(115 459)	(173 675)	(556 079)	(34 178)	(879 391)

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	6 808 412	465 393	783 616	8 057 421
Промени				
Преход към фаза 1	142 108	(133 819)	(8 289)	-
Преход към фаза 2	(192 876)	235 943	(43 067)	-
Преход към фаза 3	(59 862)	(65 035)	124 897	-
Увеличение поради промяна на кредитния риск	307 482	4 947	21 266	333 695
Намаление поради промяна на кредитния риск	(745 205)	(56 619)	(32 345)	(834 169)
Отписани вземания	-	-	(67 314)	(67 314)
Нови финансови активи закупени или придобити	2 445 650	66 581	43 327	2 555 558
Погасени финансови активи	(1 066 949)	(55 873)	(128 423)	(1 251 245)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	7 638 760	461 518	693 668	8 793 946
Обезценка към 31 декември 2019	(89 745)	(39 432)	(435 432)	(564 609)

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2020			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана загуба за целия живот на актива	
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2019	70 577	208	-	70 785
Промени				
Преход към фаза 2	(2 341)	2 341	-	-
Преход към фаза 3	(985)	-	985	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	13 597	605	456	14 658
Намаление поради промяна на кредитния риск	(32 373)	(463)	(496)	(33 332)
Нови финансови активи закупени или придобити	89 280	63 192	180	152 652
Погасени финансови активи	(1 632)	(208)	-	(1 840)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2020	136 123	65 675	1 125	202 923
Обезценка към 31 декември 2020	(1 929)	(16 841)	(702)	(19 472)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Брутна балансова експозиция към 31 декември 2018	38 407	108	-	38 515
Промени				
Преход към фаза 1	68	(68)	-	-
Преход към фаза 2	(231)	231	-	-
Преход към фаза 3	(20)	-	20	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	10 243	3	-	10 246
Намаление поради промяна на кредитния риск	(9 850)	(66)	(20)	(9 936)
Нови финансови активи закупени или придобити	43 562	-	-	43 562
Погасени финансови активи	(11 602)	-	-	(11 602)
Брутна балансова стойност към 31 декември 2019	70 577	208	-	70 785
Обезценка към 31 декември 2019	(1 584)	(5)	-	(1 589)

Инвестиции в ценни книжа

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Балансова експозиция към 31 декември 2019	1 641 438	-	-	1 641 438
Промени				
Нетно изменение в справедливата стойност	(32 530)	-	-	(32 530)
Нови финансови активи закупени или придобити	1 322 044	-	-	1 322 044
Погасени финансови активи	(350 634)	-	-	(350 634)
Балансова стойност към 31 декември 2020	2 580 318	-	-	2 580 318
Обезценка към 31 декември 2020	(4 711)	-	-	(4 711)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Балансова експозиция към 31 декември 2018	1 082 405	-	-	1 082 405
Промени				
Увеличение поради промяна на кредитния риск	24 399	-	-	24 399
Намаление поради промяна на кредитния риск	(13 804)	-	-	(13 804)
Нови финансови активи закупени или	693 582	-	-	693 582
Погасени финансови активи	(145 144)	-	-	(145 144)
Балансова стойност към 31 декември 2019	1 641 438	-	-	1 641 438
Обезценка към 31 декември 2019	(859)	-	-	(859)

Кредитни ангажименти и договори за финансови гаранции

31-декември-2020

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	1 542 354	23 226	9 369	1 574 949
Промени в размера на поетия ангажимент				
Преход към фаза 1	15 879	(15 415)	(464)	-
Преход към фаза 2	(68 585)	68 752	(167)	-
Преход към фаза 3	(3 908)	(816)	4 724	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	7 348	653	543	8 544
Намаление поради промяна на кредитния риск	(38 864)	(41 635)	(1 597)	(82 096)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	1 877 265	39 470	3 606	1 920 341
Погасени финансови активи	(267 546)	(5 621)	(7 435)	(280 602)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2020	3 063 943	68 614	8 579	3 141 136
Провизии към 31 декември 2020	(24 315)	(2 746)	(3 639)	(30 700)

	31-декември-2019			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	1 521 802	16 931	9 173	1 547 906
Промени в размера на поетия ангажимент				
Преход към фаза 1	4 862	(4 324)	(538)	-
Преход към фаза 2	(9 539)	9 576	(37)	-
Преход към фаза 3	(1 294)	(207)	1 501	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	188 196	8 236	3 608	200 040
Намаление поради промяна на кредитния риск	(380 878)	(7 181)	(3 848)	(391 907)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	572 517	5 919	308	578 744
Погасени финансови активи	(353 312)	(5 724)	(798)	(359 834)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	1 542 354	23 226	9 369	1 574 949
Провизии към 31 декември 2019	(19 896)	(1 339)	(2 019)	(23 254)

Ангажименти по договори за факторинг

	31-декември-2020			Общо
	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	209 145	292	225	209 662
Промени в размера на поетия ангажимент				
Преход към фаза 1	150	(150)	-	-
Преход към фаза 2	(1 876)	1 876	-	-
Преход към фаза 3	(1 291)	-	1 291	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	31 814	-	-	31 814
Намаление поради промяна на кредитния риск	(150)	(721)	(824)	(1 695)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	111 840	19 490	234	131 564
Погасени финансови активи	(10 760)	(142)	-	(10 902)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2020	338 872	20 645	926	360 443
Провизии към 31 декември 2020	(3 486)	(2 686)	(401)	(6 573)

31-декември-2019

	Фаза 1 Очаквана кредитна загуба за период от 12 месеца	Фаза 2 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Фаза 3 Очаквана кредитна загуба за целия живот на актива	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2018	70 103	232	98	70 433
Промени в размера на поетия ангажимент				
Преход към фаза 1	72	(72)	-	-
Преход към фаза 3	(3)	-	3	-
Увеличения поради промяна на кредитния риск	34 682	135	26	34 843
Намаление поради промяна на кредитния риск	(11 593)	(3)	-	(11 596)
Нови финансови ангажименти договорени или придобити	127 177	-	98	127 275
Погасени финансови активи	(11 293)	-	-	(11 293)
Общ размер на поетия ангажимент към 31 декември 2019	209 145	292	225	209 662
Провизии към 31 декември 2019	(3 499)	(5)	(53)	(3 557)

Таблицата по-долу представя анализ на брутната балансова стойност на предоставените кредити и вземания от клиенти по статус на просрочие.

Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2020		31-декември-2019	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	12 973 667	(376 199)	8 233 847	(201 441)
31-60 дни	108 499	(31 584)	81 559	(20 863)
61-90 дни	93 658	(37 328)	57 978	(19 154)
91-180 дни	77 870	(37 744)	43 834	(18 511)
Над 181 дни	494 441	(396 536)	376 728	(304 640)
Общо	13 748 135	(879 391)	8 793 946	(564 609)

Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2020		31-декември-2019	
	Брутна балансова експозиция	Обезценка	Брутна балансова експозиция	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
0-30 дни	156 041	(4 424)	70 715	(1 588)
31-60 дни	46 827	(15 014)	70	(1)
91-180 дни	55	(34)	-	-
Общо	202 923	(19 472)	70 785	(1 589)

Като резултат от дейностите на Банката по мерки по въздържане, финансовите активи могат да бъдат модифицирани.

Балансовата стойност на модифицираните кредити към 31 декември 2020 г. е 166 010 хил. лв., а към 31 декември 2019 г. е 62 793 хил. лв.

Ипотечно кредитиране

Банката държи жилищни имоти като обезпечение за ипотечните кредити, които предоставя на своите клиенти. Банката следи изложеността си на ипотечно кредитиране на дребно, използвайки съотношението заем към стойност (LTV), което се изчислява като съотношение на брутната сума на заема - или сумата, заделена за кредитни ангажименти - към стойността на обезпечението. Оценката на обезпечението изключва всякакви корекции за получаване и продажба на обезпечението. Стойността на обезпечението за жилищни ипотечни кредити обикновено се базира на първоначалната стойност на обезпечението, актуализирана въз основа на промени в индексите на цените на жилищата. За заемите с кредитна обезценка стойността на обезпечението се основава на последните оценки. Таблиците по-долу показват експозициите от ипотечни кредити по диапазони на LTV.

	31-декември-2020		31-декември-2019	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	615 073	(5 587)	556 287	(3 259)
51-70%	893 383	(8 672)	765 489	(4 621)
71-90%	1 274 269	(12 794)	918 611	(5 368)
91-100%	462 984	(4 273)	45 251	(466)
Над 100%	213 586	(4 639)	50 145	(1 794)
Общо	3 459 295	(35 965)	2 335 783	(15 508)

Просрочени активи - ипотечни кредити

	31-декември-2020		31-декември-2019	
	Брутна балансова стойност	Обезценка	Брутна балансова стойност	Обезценка
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	41 034	(18 813)	40 027	(14 208)
51-70%	53 037	(23 312)	39 773	(15 589)
71-90%	52 459	(26 521)	36 156	(16 482)
91-100%	18 828	(11 894)	12 338	(6 676)
Над 100%	106 883	(92 863)	147 753	(131 036)
Общо	272 241	(173 403)	276 047	(183 991)

Кредитни ангажименти по ипотечни кредити

	31-декември-2020		31-декември-2019	
	Размер на ангажимента	Провизии	Размер на ангажимента	Провизии
<i>В хиляди лева</i>				
LTV ratio/коэффициент кредит - стойност				
Под 50%	15 164	95	2 671	10
51-70%	3 276	21	8 328	27
71-90%	4 019	33	5 090	16
91-100%	2 401	4	983	3
Над 100%	47 044	353	35 229	244
Общо	71 904	506	52 301	300

Активи, придобити от обезпечение

През 2020 г. Банката е придобила недвижими имоти, обезпечения по кредити на стойност 1 657 хил. лв. (2019 г.: 1 523 хил. лв.). Политиката на Банката е да реализира своевременно обезпечението.

В таблицата по-долу са представени общо обезпеченията, държани срещу необезценени и обезценени кредити и вземания, от банки и други клиенти, по справедлива стойност определена съгласно действаща политика на Банката до размера на кредитите, както и размера на кредитите предоставени от Банката без обезпечение.

Кредити и вземания от банки и от клиенти, представени по вид обезпечение

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Обезпечени с ипотека	4 456 621	3 175 316
Парично обезпечение	36 111	23 389
Държавни ценни книжа	29 011	1 951 879
Други обезпечения*	4 644 925	3 652 468
Без обезпечение	10 032 994	3 372 996
Общо	19 199 662	12 176 048

* Други обезпечения включват вещни обезпечения, гаранции от кредитни институции, залог на вземания и лични гаранции по кредити.

В числото на кредити и вземания от банки и обезпеченията по тях са и вземанията по сделки за обратна продажба/обратно изкупуване на ценни книжа (репо - сделки). В таблицата по-долу са представени балансовата стойност на репо - сделките и справедливата стойност на държаните по тях обезпечения.

Споразумения по репо – сделки

	балансова	31-декември-2020	балансова	31-декември-2019
	стойност	стойност на	стойност	стойност на
		обезпечение	обезпечение	
<i>В хиляди лева</i>				
Вземания от банки	29 011	29 323	1 970 759	1 999 701
Общо	29 011	29 323	1 970 759	1 999 701

(г) Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, лица и системи, или поради външни събития, като включва в себе си и правен риск.

Управлението на операционния риск в Банката се координира от Комитет за управление на операционния риск (КУОР), който е постоянен консултативен орган, подчинен на Управителния съвет (УС) на Банката и в него вземат участие ръководителите на основните самостоятелни звена от Централно управление. Заседанията се провеждат веднъж на три месеца, като на тях се обсъжда нивото на операционния риск и се планират мерките за ограничаване/елиминирание на последиците от операционните рискове, идентифицирани през изминалото тримесечие. Основен акцент в работата на КУОР е превенцията на операционните рискове, чрез прилагане на комплексен подход за ограничаване на предпоставките, водещи до възникване на операционни събития.

Отговорността за развитието на системата за управление на операционния риск е възложена на Отдел „Управление на операционния риск“ към Управление „Обща политика и управление на риска“, което е част от независимо от бизнес звената направление „Управление на риска“. Направлението се ръководи от ресорен Изпълнителен директор на Банка ДСК.

Банката има изградена система за управление на операционния риск чрез събиране на данни за операционни събития и ръководството е периодично информирано за нивото на операционния риск. Системата е базирана на така наречените риск отговорни лица - служители на мениджърски позиции в Централно управление, клоновата мрежа и дъщерните дружества на Банката, отговарящи за управлението на операционния риск в техните звена, съгласно възприетия децентрализиран подход за управление на операционния риск в Банкова група ОТП.

Потенциалните рискове се разглеждат като част от бизнес процесите, затова са обект на идентификация в самооценките на звената на Банката, като класификацията им се извършва ежегодно на базата на стандартизирана таксономия на операционните рискове.

Преди внедряването на нов процес, система или дейност тя трябва да се анализира и оцени от гледна точка на операционния риск. Оценката се подготвя от звеното, което извършва промяната и се изпраща на Отдел „Управление на операционния риск“ за последваща оценка и анализ. За изготвяне на оценката се използват формите за самооценка на риска. При внедряване на ИТ системи, оценката се прави от звеното/звената, които са дефинирали бизнес изискванията за разработката.

Допълнително, действителното ниво на операционния риск се следи, посредством прилагането на система от ключови рискови индикатори, които обхващат основните рискови фактори, които могат да доведат до възникване на значими операционни загуби и прекъсвания на критични за Банката бизнес процеси.

Методологията за идентификация на потенциалните рискове е базирана на децентрализирана оценка, извършвана от различните звена, ползващи методологическа подкрепа от Отдел „Управление на операционния риск“. Като част от този процес се изготвят и т.н. сценарийни анализи, имащи за цел да оценят потенциалните ефекти върху финансовото състояние на Банката и протичащите в нея процеси, при определена промяна на рискови фактори, свързани с вероятно за настъпване събитие с катастрофални последици.

Разработена е и се прилага методология за извършване на стрес тестове, базирана на Монте Карло симулации, с чиято помощ се прави оценка за достатъчността на заделения капитал за операционен риск на Банка ДСК.

Разработените правила и процедури за проследяване и оценка на операционния риск са в съответствие с европейското и национално законодателство, стандартите на Банкова група ОТП и съществуващите най-добри банкови практики в областта на управлението на операционния риск.

Управлението на операционния риск включва дейности като идентифициране, регистриране на операционните събития, измерване на размера на щетите за Банката и определяне на необходимия капитал за покриване на риска от евентуална загуба. В Банката към настоящия момент изложеността към операционен риск се следи по вид на рисковите събития и по отделни групи дейности.

Банката разполага с „План за реакция при непредвидени обстоятелства и за непрекъсване на дейността“, чиято цел е осигуряване възстановяването на най-важните процеси до предварително определени от бизнес потребностите ѝ нива.

Системата за управление на операционния риск е обект на регулярни проверки от страна на Управление „Банков надзор“ на БНБ, Управление „Вътрешен контрол и одит“ на Банка ДСК и специализирани одити, инициирани и осъществени по програма на Банка ОТП.

Съвместно решение на Унгарската централна банка и Българска народна банка за прилагане на усъвършенствани модели за изчисляване на регулаторния капитал за операционен риск от Банка ДСК на индивидуална и на консолидирана основа като част от Банкова група ОТП е в сила от 31 март 2014 г.

През 2020 година няма регистрирани операционни събития, които потенциално биха застрашили дейността на Банката.

По време на кризата, предизвикана от COVID-19, Банката следи внимателно допълнителните разходи, възникващи поради влиянието на кризата върху процесите, персонала и системите. През 2020 г. са отчетени разходи на стойност приблизително 6 млн. лева, основно за закупуване на преносими компютри, дезинфектанти, тестове за коронавирус, лицензи, популяризиране на защитните мерки и др.

(д) **Управление на капитала**

Регулаторните изисквания за капитал на Банката се базират на разпоредбите на CRD IV.

(1) *Регулаторен капитал*

Собственият капитал за регулаторни цели на Банката се състои от следните елементи:

- Капитал от първи ред (цялата сума се класифицира като базов собствен капитал от първи ред), който се състои от емитиран капитал, премийни резерви и общи резерви намалени със следните отбиви – нематериални активи и други регулаторни корекции свързани с позиции, които се включват в счетоводния капитал или активите на Банката, но се третира по различен начин за регулиране на капиталовата адекватност;

Банката изчислява отношението на обща капиталова адекватност като процентно съотношение между собствения (регулаторен) капитал и рисково-претеглените активи за кредитен, пазарен и операционен риск. Адекватността на първичния капитал е процентното съотношение между капитала от първи ред и рисково-претеглените активи и трябва да бъде по-висока от 11.5%, включително изискванията за буфери. Отношението на общата капиталова адекватност, включително изискванията за буфери, трябва да бъде по-високо от 12.5%.

С решение на УС на БНБ No 179 от 15 май 2020 г., на Банка ДСК е разрешено да прилага мерките за смекчаване на въздействието от въвеждането на МСФО9, съгласно чл. 473а от Регламент (ЕС) 575/2013 г. по време на преходния период. Банката започва прилагането им от второто тримесечие на 2020 г.

(2) *Капиталови показатели*

Собствен капитал (капиталова база)

	Базел III 2020	Базел III 2019
<i>В хиляди лева</i>		
Капитал от първи ред	3 036 976	2 608 224
<i>Базов собствен капитал от първи ред</i>	3 036 976	2 608 224
<i>Допълнителен капитал от първи ред</i>	-	-
Капитал от втори ред	-	-
Собствен капитал	3 036 976	2 608 224
Капиталово изискване за кредитен риск	1 057 787	706 486
Капиталово изискване за пазарен риск	1 969	4 008
Капиталово изискване за операционен риск	54 167	53 223
Общо капиталово изискване	1 113 923	763 717
Излишък на общия капитал	1 923 053	1 844 507
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	21.81%	27.32%
Отношение на обща капиталова адекватност	21.81%	27.32%

Политиката на Банката по управление и разпределение на капитала се определя от Управителния съвет на Банката. Разпределението на капитала между различните операции и дейности има за задача да оптимизира доходността от разпределения капитал. Процесът се осъществява под ръководството на Комитета за управление на активите и пасивите, като се прави преглед на нивата на поетия от Банката кредитен, пазарен и операционен риск. Съвместно с Банка ОТП Унгария, в процеса на планиране на капитала на групата, се извършва вътрешен анализ на размера, вида и разпределението на необходимия капитал, като се преценява необходимостта от увеличение на регулаторния капитал.

Във връзка с прилагане на международната регулаторна рамка Базел III последователно се въвеждат допълнителни капиталови буфери. Целта е да се осигуряват допълнителни средства за възстановяване и реструктуриране на банките в условията на криза, както и да се запазят натрупаните до момента капиталови резерви, за предотвратяване или намаляване ефекта от дългосрочни нециклични или макропруденциални рискове, които биха могли да предизвикат смущения във финансовата система като цяло.

Спазвайки разпоредбите на Наредба 8 на Българска народна банка, Банката поддържа предпазен капиталов буфер от базовия собствен капитал от първи ред, равняващ се на 2.5% от сумата на общата рискова експозиция. Със същата наредба Българска народна банка въвежда изискване за определяне на капиталов буфер за системен риск. През 2020 г. буферът е в размер на 3% от рисково претеглените експозиции. Банката поддържа специфичен за нея антицикличен капиталов буфер. Определянето на буфера зависи от нивото на референтния индикатор, който БНБ обявява всяко тримесечие. От началото на четвъртото тримесечие на 2019 г. БНБ променя нивото на антицикличния капиталов буфер от 0% на 0.5%. От 1 април 2020 г. нивото на антицикличния капиталов буфер трябваше да се промени на 1.00%. С цел съхраняване на устойчивостта на банковата система спрямо продължително влошаване на икономическата среда и произтичащи от него негативни тенденции в качеството на кредитния портфейл, нарастване на обезценките за кредитен риск и потенциален натиск върху доходността и капиталовата позиция на кредитните институции в резултат на пандемията от COVID-19, Управителният съвет на БНБ взе решение да запази нивото на 0.5%. Специфичният за Банката антицикличен капиталов буфер към 31 декември 2020 г. е 0.49%. Капиталовите изисквания се повишават и с въвеждане на буфер за друга системно значима институция, който БНБ е изчислила за 2020 г. на 1.00% от общите рискови експозиции на Банката.

Съгласно съвместно решение на Българска народна банка и Централната банка на Унгария, в резултат на извършен надзорен преглед и оценка, Банката не следва да поддържа допълнително капиталово изискване за 2020 г. (1.12% за 2019 г.) .

(е) Определяне на справедливи стойности

Определянето на справедливата стойност на финансови активи и пасиви, за които не са налични наблюдаеми пазарни цени изисква използване на техники за оценка, както е описано в счетоводната политика. За финансови инструменти, които се търгуват рядко и за които липсва прозрачност на ценовите равнища, справедливата стойност е по-малко обективна и изисква известна преценка в зависимост от ликвидност, концентрация, несигурност на пазарните фактори, ценови предположения и други рискове, които оказват влияние на съответния инструмент.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява необходимостта от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти (Ниво 2) Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За капиталовите инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени (Ниво 3), Банката приема, че справедливата стойност е цената на придобиване.

Банката има установена контролна среда по отношение на оценяване на справедливи стойности. Справедливите стойности на финансовите инструменти се определят от независимо от фронт офис звено за контрол на пазарния риск и риска от контрагенти. Специфичните контроли включват: проверка на реалната ценова информация и извършване на повторна оценка чрез използване на модели на оценяване; процес на преглед и одобрение на нови модели и промени в модели, включващи измерване и бек-тестване на модели базирани на реални пазарни сделки; анализ и изследване на съществени ежедневни движения в резултат на преценки; преглед на съществени входни данни, които не се наблюдават на пазара.

Таблицата по-долу анализира финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност по модели на оценка.

	Ниво 1: Обявени пазарни цени на активни пазари	Ниво 2: Оценъчни техники – с помощта на наблюдаеми входни данни	Ниво 3: Оценъчни техники – без наличие на наблюдаеми входни данни	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
31-декември-2020				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	25 635	-	-	25 635
Деривативни финансови инструменти	-	62 769	-	62 769
Инвестиции в ценни книжа	2 734 255	263	17 691	2 752 209
Общо	2 759 890	63 032	17 691	2 840 613
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	86 191	-	86 191
Общо	-	86 191	-	86 191
31-декември-2019				
Активи				
Финансови активи, държани за търгуване	183 413	-	-	183 413
Деривативни финансови инструменти	-	20 111	-	20 111
Инвестиции в ценни книжа	1 807 598	284	18 136	1 826 018
Общо	1 991 011	20 395	18 136	2 029 542
Пасиви				
Деривативни финансови инструменти	-	32 891	-	32 891
Общо	-	32 891	-	32 891

Следващите таблици анализират справедливите стойности на финансови инструменти, отчетани не по справедлива стойност, по ниво в йерархията на справедливите стойности, където се категоризира оценката по справедлива стойност.

Към 31 декември 2020 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	675 194	3 051 745	-	3 726 939	3 726 939
Кредити и вземания от банки	-	2 393 813	-	2 393 813	2 393 813
Кредити и вземания от клиенти	-	-	13 002 702	13 002 702	12 868 744
Вземания по договори за факторинг	-	-	183 451	183 451	183 451
Пасиви					
Депозити от банки	-	36 897	-	36 897	36 897
Депозити от клиенти	-	19 257 372	-	19 257 372	19 257 235
Кредити от банки и финансови институции	-	12 521	-	12 521	12 521
Задължения по лизинг	-	23 901	-	23 901	23 901

Към 31 декември 2019 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо справедлива стойност	Общо балансова стойност
<i>В хиляди лева</i>					
Активи					
Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	586 330	1 182 743	-	1 769 073	1 769 073
Кредити и вземания от банки	-	2 198 903	-	2 198 903	2 198 903
Кредити и вземания от клиенти	-	-	8 306 926	8 306 926	8 229 337
Вземания по договори за факторинг	-	-	69 196	69 196	69 196
Пасиви					
Депозити от банки	-	18 573	-	18 573	18 573
Депозити от клиенти	-	12 718 650	-	12 718 650	12 718 637
Кредити от банки и финансови институции	-	38 793	-	38 793	38 793
Задължения по лизинг	-	41 512	-	41 512	41 512

Справедливата стойност на паричните средства и депозити при банки, както и на кредитите предоставени на или получени от банки е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Справедливата стойност на кредитите предоставени на други клиенти е определена като са използвани оценъчни модели, като техники на дисконтирани парични потоци. Входящите данни за оценъчните техники включват очаквани загуби през живота на кредита, пазарни лихвени нива и прогнозни анализи. За обезценените кредитите с обезпечения, справедливата стойност се базира на оценка за справедливата стойност на предоставеното обезпечение.

С цел по-голяма точност на оценката кредитите са групирани в портфейли със сходни характеристики като тип продукт, тип кредитополучател, матуритет, валута, тип на обезпечението.

Справедливата стойност на депозитите от клиенти е изчислена, като са използвани техники на дисконтирани парични потоци, при лихвените нива, които се предлагат в страната за депозити със сходен падеж и условия. Справедливата стойност на депозитите на виждане е сумата платима към датата на финансовия отчет.

5. Нетен доход от лихви

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от лихви		
Кредити и вземания от банки	5 624	17 581
Кредити и вземания от клиенти	502 548	406 229
Инвестиции в ценни книжа	30 624	20 831
Депозити от банки (отрицателни лихви)	452	852
Депозити от клиенти (отрицателни лихви)	2 655	4 560
Общо	541 903	450 053
Разходи за лихви		
Депозити от банки	(8 441)	(5 995)
Депозити от клиенти	(1 726)	(3 734)
Кредити от банки и финансови институции	(3)	(12)
Задължения по лизинг	(212)	(305)
Инвестиции в ценни книжа (отрицателни лихви)	(197)	(34)
Кредити и вземания от банки (отрицателни лихви)	(2 208)	(2 687)
Кредити и вземания от клиенти (отрицателни лихви)	(305)	(105)
Общо	(13 092)	(12 872)
Нетен доход от лихви	528 811	437 181

6. Нетен доход от такси и комисиони

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от такси и комисиони		
<i>в български лева</i>		
Разплащателни операции	66 103	56 556
Кредитни сделки	21 072	16 222
Депозитни сделки	75 446	59 189
Други	25 869	17 310
	188 490	149 277
<i>в чуждестранна валута</i>		
Разплащателни операции	22 975	29 224
Кредитни сделки	9 009	5 438
Депозитни сделки	5 205	2 781
Други	5 064	3 126
	42 253	40 569
Общо	230 743	189 846
Разходи за такси и комисиони		
<i>в български лева</i>	(25 843)	(22 056)
<i>в чуждестранна валута</i>	(5 467)	(5 273)
Общо	(31 310)	(27 329)
Нетни приходи от такси и комисиони	199 433	162 517

7. Нетни доходи от търговия

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Нетен лихвен доход от търговия	(4 494)	(8 468)
Нетен доход от преоценка на валутни деривативи	71 425	10 398
Нетен доход от преоценка на деривативи различни от валутни	61 860	1 102
Търговия и преоценка на ценни книжа	(2 701)	(450)
Валутна търговия	60 968	7 541
Нетни печалби от неефективност на хеджиране	(317)	273
Общо	186 741	10 396

Нетни печалби или загуби от хеджиране на справедлива стойност

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Печалба/ (загуба) от хеджирани активи	11 673	14 683
Печалба/ (загуба) от хеджиращи инструменти	<u>(11 990)</u>	<u>(14 410)</u>
Неефективност, призната директно в отчета за приходи и разходи	<u>(317)</u>	<u>273</u>

Ефектът от преценка на деривативни сделки, които хеджират репо сделки е отчетен в нетни (загуби)/печалби от валутна преценка в отчета за печалбата или загубата.

8. Нетни доходи от други финансови инструменти, оценени по справедлива стойност през печалби и загуби

	2020	2019 прекласифицирана
<i>В хиляди лева</i>		
Дългови инструменти	(3 507)	9 115
Капиталови инструменти	<u>1 670</u>	<u>(5)</u>
Общо	<u>(1 837)</u>	<u>9 110</u>

9. Нетни печалби от освобождаване на финансови активи, оценени по амортизирана стойност

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Отписване на финансови активи	2 073	3 014
Продажба на финансови активи	<u>8 227</u>	<u>4 561</u>
Общо	<u>10 300</u>	<u>7 575</u>

Приходите от продажба на финансови активи са в резултат на продажба на портфейл от проблемни кредити.

10. Други оперативни доходи, нетно

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни доходи от държавни ценни книжа, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(416)	68
Приходи от дивиденди	74 712	59
Приходи от наеми	2 228	1 441
Приходи от картови оператори	2 249	1 481
Нетна печалба от освобождаване от нефинансови активи	705	545
Приходи от предоставени други услуги	928	1 115
Други	2 743	1 008
Общо	83 149	5 717

11. Нетни загуби от обезценка на финансови активи

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни загуби от обезценка на депозити в банки и кредити на банки	(5 631)	(59)
Нетни загуби от обезценка на кредити и вземания по договори за факторинг	(275 931)	(17 721)
Печалба от закупени вземания с кредитна обезценка	38 864	-
Нетни загуби от обезценка на други вземания	(106)	(1 381)
Нетни (загуби)/печалби от обезценка на финансови активи	(3 852)	277
Общо	(246 656)	(18 884)

12. Нетни загуби от обезценка на нефинансови активи

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Нетни печалби от обезценка на ДМА	-	24
Нетни загуби от обезценка на придобити обезпечения	(1 456)	(3 696)
Нетни загуби от обезценка на дъщерни предприятия	-	(6 116)
Общо	(1 456)	(9 788)

13. Разходи за персонала

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Трудови възнаграждения	131 224	96 509
Осигурителни и социални разходи	30 028	25 404
Други	1 795	1 709
Общо	163 047	123 622

Средният списъчен брой персонал в Банката за 2020 година е 4 973, а за 2019 година – 4 237.

14. Разходи за амортизация

		2020	2019
<i>В хиляди лева</i>	Прил.		
Активи с право на ползване	22	9 528	10 640
Дълготрайни материални активи	23	26 070	19 880
Нематериални активи	24	27 682	14 209
Общо		63 280	44 729

15. Други разходи

Начислените суми за услугите, предоставени от регистрираните одитори включват независим финансов одит в размер на 1 374 хил. лв. и други несвързани с одита услуги в размер на 128 хил. лв. (2019 г.: съответно 782 хил. лв. и 66 хил. лв.).

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за услуги	110 639	88 550
Вноски към гаранционни фондове	34 351	35 312
Разходи за материали	14 509	14 212
Разходи свързани с краткосрочен лизинг	4 833	3 848
Разходи, свързани с лизинг на активи с ниска стойност	201	206
Други разходи	4 260	5 236
Общо	168 793	147 364

16. Разход за данък върху печалбата

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Разход за текущ данък	(12 263)	(27 991)
(Разход за)/ икономия от отсрочени данъци в резултат на проявени временни данъчни разлики	<u>(557)</u>	<u>270</u>
Общо	<u>(12 820)</u>	<u>(27 721)</u>

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Счетоводна печалба	205 856	276 501
Данък върху печалбата, изчислен при приложимата данъчна ставка	(20 586)	(27 650)
Признат данъчен кредит за удържан данък в чужбина	77	-
Данък върху постоянни данъчни разлики	<u>7 689</u>	<u>(71)</u>
Разход за данък върху печалбата	<u>(12 820)</u>	<u>(27 721)</u>
Ефективна данъчна ставка	6.23%	10.03%

Текущият данък е изчислен при действаща ставка 10% за 2020 г. и 2019 г.

17. Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса		
в лева	567 252	525 627
в чуждестранна валута	107 942	60 703
Разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти		
в лева	2 940 424	1 140 555
в чуждестранна валута	<u>111 321</u>	<u>42 188</u>
Общо	<u>3 726 939</u>	<u>1 769 073</u>

Паричните средства в каса включват и парични средства на път и касови наличности в ATM.

Разплащателните сметки в Централната банка се използват за директно участие на паричния пазар и пазара на ценни книжа, за извършване на сетълмент, както и за съхранение на средства за участието на Банката в гаранционния механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти. Средствата по сметките покриват и регламентирания минимален резерв в размер на 1 596 998 хил. лв. и 935 565 хил. лв. съответно към 31 декември 2020 г. и 2019 г. Минималните резерви са безлихвени и се регулират на месечна база. Дневни флукутации са разрешени. Недостиг или свръхрезерв на средства на месечна база се санкционира с наказателна лихва.

Банка ДСК има открити разплащателни сметки в Банка ОТП в EUR, SEK, USD, GBP, CHF и HUF с общо салдо към 31 декември 2020 г. в размер на 5 458 хил. лв. Разплащателните сметки при други членове на Банкова група ОТП са открити в RON, RUB и RSD и имат общо салдо към 31 декември 2020 г. в размер на 2 420 хил. лв.

Разплащателните сметки в Банка ОТП в EUR, SEK, USD, GBP, CHF и HUF имат общо салдо към 31 декември 2019 г. в размер на 2 642 хил. лв. Разплащателните сметки при други членове на Банкова група ОТП в RON, RUB и RSD са с общо салдо към 31 декември 2019 г. в размер на 2 504 хил. лв.

18. Финансови активи, държани за търгуване и деривативни финансови инструменти

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Български ДЦК в лева	32	13 255
Български ДЦК във валута	11 444	139 781
Дългови ЦК на чуждестранни емитенти във валута	14 159	30 377
Общо	25 635	183 413

Държавните ценни книжа, емитирани от Република България, включват емисии, деноминирани в BGN и EUR, като лихвеният доход към 31 декември 2020 г. от деноминиранияте в BGN книжа е между 4.00% и 5.00% (2019: между 0.30% и 5.00%), а за деноминиранияте в EUR – между 1.875% и 2.00% (2019: между 1.875% и 5.75%) .

Държавните ценни книжа на чуждестранни емитенти включват емисии, деноминирани в EUR и USD, като лихвеният доход към 31 декември 2020 г. от деноминиранияте в EUR книжа е 3.875% (2019: между 1.00% и 3.875%), а за деноминиранияте в USD – между 5.50% и 6.375% (2019: между 4.375% и 6.625%).

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2020

	Балансова стойност		Условна стойност
	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	20 543	18 643	1 111 392
Договори за обмяна на валута	13 974	12 849	2 071 272
Стокови суапове	28 252	26 499	236 435
Общо	62 769	57 991	3 419 099
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	-	28 200	907 652
Общо	-	28 200	907 652
Общо деривативни финансови инструменти	62 769	86 191	4 326 751

Деривативни финансови инструменти към 31 декември 2019

	Балансова стойност		Условна стойност
	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>			
Деривативи за търгуване			
Лихвени суапове	9 979	7 754	973 152
Договори за обмяна на валута	3 030	4 235	1 409 644
Общо	13 009	11 989	2 382 796
Деривативи за хеджиране на справедлива стойност			
Лихвени суапове	-	14 918	392 639
Договори за обмяна на валута	7 102	5 984	1 585 939
Общо	7 102	20 902	1 978 578
Общо деривативни финансови инструменти	20 111	32 891	4 361 374

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 1 881 хил. лв., пасив 9 743 хил. лв., условна стойност 490 155 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 2 597 хил. лв., пасив 659 хил. лв., условна стойност 645 416 хил. лв.;
- Деривативни сделки за стокови суапове с членове на Банкова група ОТП - актив 24 940 хил. лв., пасив 26 340 хил. лв., условна стойност 202 581 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Лихвени суапове с членове на Банкова група ОТП – актив 1 974 хил. лв., пасив 20 929 хил. лв., условна стойност 760 783 хил. лв.;
- Деривативни сделки за обмяна на валута с членове на Банкова група ОТП - актив 8 283 хил. лв., пасив 7 995 хил. лв., условна стойност 2 150 500 хил. лв..

Деривативните сделки за хеджиране на справедлива стойност към 31 декември 2020 г. и 2019 г. са сключени с Банка ОТП. Сделките хеджират справедлива стойност на държавни ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, а към края на предходния отчетен период - и репо-сделки за обратно изкупуване на ценни книжа.

Вид на хеджирането	Вид на инструмента	Вид на риска	Номинална стойност на хеджиращия инструмент	Балансова стойност на хеджиращия инструмент към 31 декември 2020		Промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината
				актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i> Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен суап	Лихвен риск	907 652	-	(25 772)	2020 (11 990)

Вид на хеджирането	Вид на риска	Балансова стойност на хеджираната позиция към 31 декември 2020		Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2020		Вид на хеджираната позиция
		актив	пасив	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i> Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен риск	982 425	-	25 633	-	Облигация

Вид на хеджирането	Вид на инструмента	Вид на риска	Номинална стойност на хеджиращия инструмент	Балансова стойност на хеджиращия инструмент към 31 декември 2019		Промени в справедливата стойност, използвани за изчисляване на неефективността на хеджирането за годината
				актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>						
Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен суап	Лихвен риск	397 860	-	(14 918)	(14 410)
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен суап	Валутен риск	2 151 413	1 118	-	10 703

Вид на хеджирането	Вид на риска	Балансова стойност на хеджираната позиция към 31 декември 2019		Натрупана стойност на корекциите от хеджиране на справедлива стойност на хеджираната позиция, включена в балансовата ѝ стойност към 31 декември 2019		Вид на хеджираната позиция
		актив	пасив	актив	пасив	
<i>В хиляди лева</i>						
Хеджиране на справедлива стойност	Лихвен риск	435 390	-	13 960	-	Облигация
Хеджиране на справедлива стойност	Валутен риск	1 559 539	-	-	(6 595)	Репо

19. Кредити и вземания от банки

(а) Анализ по видове

	31-декември-2020	31-декември-2019 презчислен
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити при банки-кореспонденти в чуждестранна валута	2 362 872	203 114
Блокирани средства при чуждестранни кореспонденти	7 899	2 014
Предоставени кредити	-	23 472
Предоставени кредити по договори за обратно изкупуване	29 011	1 970 759
Обезценка	(5 969)	(456)
Общо	2 393 813	2 198 903

(б) Географски анализ

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Местни банки	78 161	23 354
Чуждестранни банки	2 315 652	2 175 549
Общо	2 393 813	2 198 903

Банка ДСК АД закупува финансови инструменти, като с договор се задължава да ги продаде на определена бъдеща дата (репо-сделка с клауза за обратно изкупуване), които са представени като част от кредити и аванси на банки.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 580 хил. лв.;
- Депозити в OTP BANKA SRBIJA AD BEOGRAD, деноминирани в EUR на обща стойност 528 186 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 31 март 2021 г. и 31 август 2021 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.21% до 0.71%;
- Депозити във VOJVODJANSKA BANKA AD, деноминирани в EUR на обща стойност 255 708 хил. лв. с оригинален срок до една година и падежи между 18 януари 2021 г. и 11 август 2021 г. Лихвените проценти по депозитите са в диапазона от 0.15% до 0.53%.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Репо сделки с Банка ОТП деноминирани в HUF са на обща стойност 1 950 100 хил. лв., с оригинален срок от две години. Лихвените проценти по сделките са в диапазона от (-0.25)% до 0.7145%. Сделките са обезпечени с унгарски държавни ценни книжа с покритие от 100%;
- Депозити, блокирани във връзка с деривативни сделки при Банка ОТП, деноминирани в EUR и USD, на обща стойност 391 хил. лв.
- Дългосрочен депозит в Банка ОТП деноминиран в EUR на стойност 194 955 хил. лв. с оригинален срок от две години и падеж февруари 2021 г. Лихвеният процент по сделката е (-0.418)%;

- При покупката на Експресбанк АД, Банка ДСК придобива чрез заместване подчинен срочен дълг деноминиран в EUR в размер на 12 000 хил. евро. Към 31 декември 2019 г. балансовата стойност на кредита е 23 354 хил. лв. с лихвен процент 2.468%.

20. Кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Физически лица		
в български лева		
вземания по потребителски кредити	4 076 945	3 022 036
вземания по жилищни и ипотечни кредити	3 378 445	2 336 111
в чуждестранна валута		
вземания по потребителски кредити	48 018	60 468
вземания по жилищни и ипотечни кредити	353 091	275 719
Предприятия		
в български лева		
вземания по кредити за оборотни средства	1 362 660	1 038 643
вземания по инвестиционни кредити	1 174 697	704 298
в чуждестранна валута		
вземания по кредити за оборотни средства	974 030	441 607
вземания по инвестиционни кредити	2 344 087	912 218
Бюджетни предприятия		
в български лева	28 229	1 981
в чуждестранна валута	7 933	865
Обезценка	<u>(879 391)</u>	<u>(564 609)</u>
Общо	<u><u>12 868 744</u></u>	<u><u>8 229 337</u></u>

Обезценка за несъбираемост на кредити и вземания от клиенти

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Салдо към 1 януари	564 609	615 444
Нетна промяна за годината в отчета за печалбата или загубата	258 182	16 479
Увеличение от сливане на дъщерни дружества	130 864	-
Намаление	<u>(74 264)</u>	<u>(67 314)</u>
Салдо към 31 декември	<u><u>879 391</u></u>	<u><u>564 609</u></u>

Лихвените проценти за вземания по кредити към 31 декември 2020 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 0.13% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.18% до 18.00%; вземания от бюджета от 0.14% до 10.00%.

Лихвените проценти за вземания по кредити към 31 декември 2019 г. варират в следните диапазони: вземания от физически лица от 1.45% до 40.35%; вземания от предприятия от 0.75% до 16.00%; вземания от бюджета от 0.33% до 2.70%.

В съответствие с приетата политика от Банката за продажба на проблемни кредити през 2019 година на ОТП Факторинг България са продадени кредити с отчетна стойност в размер на 48 227 хил. лв. и начислени по тях обезценки в размер на 37 504 хил. лв. Приходите на Банка ДСК по сделките за продажба на кредити на ОТП Факторинг България за 2019 г. са 1 054 хил. лв. През 2020 г. не са извършвани продажби на кредити на това дружество.

На фирми извън Банковата група са продадени кредити с брутна балансова стойност в размер на 22 378 хил. лв. и 9 179 хил. лв. съответно за 2020 г. и 2019 г. Начислените обезценки по продадените кредити са в размер на 17 356 хил. лв. и 9 179 хил. лв. съответно за 2020 г. и 2019 г.

Отписванията за сметка на обезценки, включително при продажба на кредити на трети лица, отчетени през 2020 г. възлизат общо на 83 359 хил. лв., като от тях 38 061 хил. лв. с частично прекратяване на балансовото отчитане. През 2019 г. отписаните кредити за сметка на обезценки са в размер на 21 111 хил. лв., като от тях 14 416 хил. лв. с частично прекратяване на балансовото отчитане.

Към 31 декември 2020 г. сключените сделки със свързани лица са, както следва:

- Кредитна линия на Регионален фонд за градско развитие, деноминирана в BGN, в размер на 196 хил. лв., отпусната на 29 април 2020 г. с дата на падеж 23 април 2021 г. и лихвен процент 0.34 %. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг възникнала от вливането на дъщерни дружества, деноминирана в EUR, в размер на 743 215 хил. лв., отпусната на 27 ноември 2019 г. с дата на падеж 31 декември 2023 г. и лихвен процент 0.18 %. Към датата на отчета кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг възникнала от вливането на дъщерни дружества, деноминирана в EUR, в размер на 78 233 хил. лв., отпусната на 27 ноември 2019 г. с дата на падеж 31 декември 2023 г. и лихвен процент 0.23 %. Към датата на отчета кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг възникнала от вливането на дъщерни дружества, деноминирана в BGN, в размер на 39 117 хил. лв., отпусната на 28 ноември 2019 г. с дата на падеж 31 декември 2023 г. и лихвен процент 0.23 %. Към датата на отчета кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в EUR, в размер на 101 703 хил. лв., отпусната на 24 април 2020 г. с дата на падеж 31 март 2024 г. и лихвен процент 0.29 %. Към датата на отчета кредитната линия е изцяло усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в BGN, в размер на 36 978 хил. лв., отпусната на 5 февруари 2020 г. с дата на падеж 12 февруари 2021 г. и лихвен процент 0.18 %. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Лизинг, деноминирана в EUR, в размер на 40 500 хил. лв., отпусната на 7 април 2020 г. с дата на падеж 12 февруари 2021 г. и лихвен процент 0.18 %. Към датата на отчета усвоената част е в размер на 15 311 хил. лв.;

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 7 085 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2020 г. и лихвен процент 4%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в BGN, в размер на 2 000 хил. лв., отпусната на 7 август 2015 г. с дата на падеж 30 април 2020 г. и лихвен процент 4%. Усвоената сума към датата на отчета е 2 000 хил. лв.;
- Кредитна линия на ОТП Факторинг България деноминирана в EUR, в размер на 17 128 хил. лв., отпусната на 14 юни 2017 г. с дата на падеж 30 април 2020 г. и лихвен процент 4.2%. Към датата на отчета кредитната линия не е усвоена.

21. Вземания по договори за факторинг

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Предоставени аванси на клиенти по вътрешен и международен факторинг	202 923	70 785
Обезценка	<u>(19 472)</u>	<u>(1 589)</u>
Общо вземания по договори за факторинг	<u>183 451</u>	<u>69 196</u>

Към 31 декември 2020 г. вземанията от свързани лица включват кредитна линия на ОТП Лизинг, възникнала от вливането на дъщерно дружество през текущата година. Кредитната линия е деноминирана в BGN и е в размер на 10 000 хил. лв., отпусната на 2 декември 2011 г. с дата на падеж 2 декември 2021 г. и лихвен процент 1.25 %. Към датата на отчета усвоената част е в размер на 4 396 хил. лв.;

22. **Инвестиции в ценни книжа**

	31-декември-2020	31-декември-2019 преизчислена
<i>В хиляди лева</i>		
<i>Инвестиции отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход</i>		
Капиталови инструменти	18 614	8 004
Държавни дългови ценни книжа	1 987 184	1 634 293
Обезценка	(3 575)	(859)
Общо инвестиции оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2 002 223	1 641 438
<i>Инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби</i>		
Капиталови инструменти	263	284
Корпоративни дългови ценни книжа	171 628	184 296
Общо инвестиции оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби	171 891	184 580
<i>Инвестиции, отчитани по амортизирана стойност</i>		
Държавни дългови ценни книжа	579 231	-
Обезценка	(1 136)	-
Общо инвестиции оценявани по амортизирана стойност	578 095	-
Общо	2 752 209	1 826 018

Активите на Банка ДСК в инвестиционния портфейл включват инвестиции, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби, инвестиции, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход и инвестиции, отчитани по амортизирана стойност.

Към 31 декември 2020 и 2019 г. Банката притежава в портфейл ценни книжа, оценявани задължително по справедлива стойност през печалби и загуби облигация без краен срок, емитирана в EUR от Банка ОТП (ISIN XS0274147296) с номинал 188 626 хил. лв. и балансова стойност в размер съответно на 166 238 и 174 164 хил. лв. Облигацията е с плаващ лихвен процент, който към 31 декември 2020 г. и 2019 г. е съответно 2.48% и 2.61%.

Инвестициите, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, включват ценни книжа, емитирани от Министерство на финансите: деноминирани в BGN с лихва в диапазона 0.01% до 5.00% (2019: 0.30% до 5.00%) и деноминирани в EUR с лихва в диапазона 1.875% до 5.75% (2019: 1.875% до 5.75%).

Ценните книжа на чуждестранни емитенти включват държавни облигации, деноминирани в EUR с лихва в диапазона 0.875% до 4.00% (2019: 1.30% до 4.625%) и държавни облигации, деноминирани в USD с лихва в диапазона 1.625% до 6.75% (2019: 3.25% до 6.75%).

Ценните книжа, блокирани към 31 декември 2020 г. в полза на Министерство на финансите, като обезпечение по привлечени средства на Държавния бюджет са в размер на 317 375 хил. лв. (2019: 246 476 хил. лв.).

Блокираните ценни книги по репо-сделки към 31 декември 2019 г. са в размер на 31 068 хил. лв.

Капиталовите инвестиции представляват дялове и акции в местни и чуждестранни компании и финансови институции.

23. Репутация

Към 31 декември 2020 г. в индивидуалния отчет за финансовото състояние е отчетена репутация в размер на 77 372 хил. лв., възникнала през 2020 г. при вливането на Експресбанк АД (вж. приложение 38). Репутацията е първоначално определена към датата на придобиване на Експресбанк АД от Банкова група ДСК на 15 януари 2019 г. и е изцяло разпределена към придобитата банка като единица, генерираща парични потоци в консолидирания финансов отчет на Банка ДСК за 2019 г. При вливането на Експресбанк АД в Банка ДСК АД е следван подходът на покупката съгласно МСФО 3 „Бизнес комбинации“, като репутацията е призната в индивидуалния финансов отчет на Банка ДСК. Обединената банка формира новата единица, генерираща парични потоци, към която репутацията се разпределя.

Към 31 декември 2020 г. е извършен тест за обезценка на репутацията чрез използване на модел, чийто основни входящи данни са паричните потоци на обединената банка за тригодишен период. На основата на реалните финансови показатели до края на ноември 2020 г. и очакванията за декември 2020 г. е изготвена средносрочна прогноза за паричните потоци за периода 2021-2023 г. При изчисленията Банката е взела предвид текущата икономическа ситуация в световен мащаб, очаквания икономически ръст, неговия ефект върху финансовия сектор и произтичащите от това планове за растеж, както и очакваните промени на тези фактори.

Изчисленията са направени по два метода, които са довели до сходни резултати: метод на свободния паричен поток и метод на икономическата добавена стойност.

Настояща стойност по метода на свободния паричен поток

Методът на свободния паричен поток изчислява стойността на дружеството чрез дисконтиране на очакваните парични потоци, които Банката определя на основата на очакваните печалби след данъци. Използват се предположения за дисконтов процент, рискова премия, дългосрочен ръст. Дисконтовият процент е определен на базата на доходността на български държавни ценни книжа с матуритет 10 години. Рисковата премия е специфичната за България, публикувана на сайта damodaran.com. Дългосрочният ръст, заложен при изчисление на остатъчната стойност отчита дългосрочната прогноза за икономическото развитие на България. Стойността на Банката е изчислена като сума от дисконтираните парични потоци за периода, дисконтираната остатъчна стойност и първоначалния свободен капитал на базата на предположението, че капиталовата структура е ефективна.

Настояща стойност по метода на икономическата добавена стойност

При този метод стойността на дружеството се получава на базата на първоначално инвестиция капитал и настоящата стойност на печалбата, която се очаква дружеството да генерира в бъдеще. Банката създава добавена икономическа стойност, ако рентабилността на инвестиция капитал е по-голяма от обичайната печалба, която се генерира в банковия сектор. Това означава, че рентабилността на Банката надвишава очакваната доходност. Стойността на Банката при този метод е изчислена, като е приспадната цената на инвестиция капитал от печалбата след данъци. Приложените дисконтов процент и процент на дългосрочен ръст са същите, като при метода на свободния паричен поток.

По-долу е представено обобщение на използваните предположения:

	2021 г.	2022 г.	2023 г.
Дисконтов процент	0.3%	0.3%	0.3%
Рискова премия	6.0%	6.0%	6.0%

Изчисление на остатъчната стойност:

Дългосрочен дисконтов процент	0.3%
Дългосрочна рискова премия	6.0%
Дългосрочен ръст	3.0%

Банката е направила анализ на чувствителността на резултатите от изчисленията при промяна на дисконтовия процент и дългосрочния ръст между $-0.2\%/+0.2\%$ и $-0.5\%/+0.5\%$. Изчисленията не показват голяма чувствителност към промени в рамките на този диапазон.

Изчислената възстановима стойност и по двата метода надвишава балансовата стойност на нетните активи на Банка ДСК като единица, генерираща парични потоци с около 20%. В резултат на това ръководството е заключило, че настъпилите през отчетния период промени, включително разпространението на COVID-19 не са довели до обезценка на репутацията към 31 декември 2020 г.

24. **Активи с право на ползване**

Изменение на активите с право на ползване през 2020

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване или преоценена стойност			
Състояние на 31 декември 2019	50 198	1 710	51 908
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	26 706	1 633	28 339
Увеличение от нови договори	1 496	17	1 513
Намаление от изтекли договори	(4 656)	(135)	(4 791)
Промени от преоценка и модификация	(37 595)	(682)	(38 277)
Състояние към 31 декември 2020	36 149	2 543	38 692
Амортизация			
Състояние на 31 декември 2019	9 952	612	10 564
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	5 408	730	6 138
Начислена през годината	8 775	753	9 528
Отписана поради изтекли договори	(4 656)	(135)	(4 791)
Промени от преоценка и модификация	(6 318)	(365)	(6 683)
Състояние към 31 декември 2020	13 161	1 595	14 756
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2020	22 988	948	23 936
Към 31 декември 2019	40 246	1 098	41 344

Изменение на активите с право на ползване през 2019

	Земя, сгради и оборудване	Транспортни средства	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване или преоценена стойност			
Състояние към 31 декември 2018	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	40 288	1 479	41 767
Състояние на 1 януари 2019	40 288	1 479	41 767
Увеличение от нови договори	8 410	231	8 641
Промени от преоценка и модификация	1 500	-	1 500
Състояние към 31 декември 2019	50 198	1 710	51 908
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2018	-	-	-
Промени от първоначално прилагане на МСФО 16	-	63	63
Състояние на 1 януари 2019	-	63	63
Начислена през годината	10 091	549	10 640
Промени от преоценка и модификация	(139)	-	(139)
Състояние към 31 декември 2019	9 952	612	10 564
Нетна балансова стойност към 31 декември 2019	40 246	1 098	41 344

25. Дълготрайни материални активи

Изменение на дълготрайните материални активи през 2020

	Земя и сгради	Информа- ционно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2019	401 225	87 480	89 713	12 737	591 155
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	98 201	3 914	4 762	-	106 877
Придобити	-	9	-	16 173	16 182
Излезли от употреба/отписани	(887)	(2 386)	(922)	(1 787)	(5 982)
Прехвърлени от разходи за придобиване	2 732	12 774	2 097	(17 603)	-
Състояние към 31 декември 2020	501 271	101 791	95 650	9 520	708 232
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2019	130 036	66 873	72 802	1 753	271 464
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	5 079	2 169	1 209	512	8 969
Начислена през годината	8 869	10 997	6 197	7	26 070
На излезлите от употреба	(571)	(2 384)	(896)	(987)	(4 838)
Състояние към 31 декември 2020	143 413	77 655	79 312	1 285	301 665
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2020	357 858	24 136	16 338	8 235	406 567
Към 31 декември 2019	271 189	20 607	16 911	10 984	319 691

Изменение на дълготрайните материални активи през 2019

	Земя и сгради	Информационно оборудване	Офис оборудване	Други ДМА	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Цена на придобиване или преоценена стойност					
Състояние към 31 декември 2018	397 984	79 938	91 176	9 641	578 739
Промени от първоначално прилагане МСФО 16 - прекласификация на активи по договори за финансов лизинг	-	-	-	(67)	(67)
Състояние на 1 януари 2019	397 984	79 938	91 176	9 574	578 672
Придобити	-	-	-	27 521	27 521
Излезли от употреба/отписани	(1 362)	(3 960)	(5 582)	(4 134)	(15 038)
Прехвърлени от разходи за придобиване	4 603	11 502	4 119	(20 224)	-
Състояние към 31 декември 2019	401 225	87 480	89 713	12 737	591 155
Амортизация					
Състояние към 31 декември 2018	124 032	63 959	71 417	1 734	261 142
Промени от първоначално прилагане МСФО 16	-	-	-	(63)	(63)
Състояние на 1 януари 2019	124 032	63 959	71 417	1 671	261 079
Начислена през годината	6 852	6 839	6 107	82	19 880
На излезлите от употреба	(848)	(3 925)	(4 722)	-	(9 495)
Състояние към 31 декември 2019	130 036	66 873	72 802	1 753	271 464
Нетна балансова стойност					
Към 31 декември 2019	271 189	20 607	16 911	10 984	319 691
Към 31 декември 2018	273 952	15 979	19 759	7 907	317 597

В „Земи и сгради“ са включени разходите за основен ремонт за дългосрочно наети сгради с балансова стойност 3 441 хил. лв. към 31 декември 2020 г. и 3 264 хил. лв. към 31 декември 2019 г.

В „Други ДМА“ са включени разходите за строителство и придобиване на ДМА в размер на 8 658 хил. лв. към 31 декември 2020 г. и 10 888 хил. лв. към 31 декември 2019 г.

Към 31 декември 2020 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 8 741 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 52 087 хил. лв., офис оборудване – в размер на 52 791 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 4 532 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните дълготрайни материални активи, които все още се използват в хода на дейността на Банката е както следва по групи активи: сгради – в размер на 6 743 хил. лв., информационно оборудване – в размер на 48 534 хил. лв., офис оборудване – в размер на 45 860 хил. лв., други дълготрайни материални активи – в размер на 1 733 хил. лв.

Справедливата стойност на земи и сгради е определена от външни, независими оценители на имущество, които имат призната професионална квалификация и опит с оценяването на имоти с местонахождение и категория сходни на оценяваните. Оценката е извършена към 31 декември 2018 г. Към 31 декември 2020 и 2019 г. справедливата стойност на земите и сградите не е съществено по-различна от балансовата им стойност към същата дата. Справедливата стойност на земи и сгради е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване. С цел идентифициране на съществено изменение в справедливата стойност на земи и сгради, включително в резултат на COVID-19, към 31 декември 2020 г. е възложен пазарен анализ на независим външен оценител, който е заключил, че няма съществено изменение в пазарните стойности на имотите, собственост на Банката и те попадат в пазарните диапазони по региони, като пазарът на недвижими имоти не реагира ценово към пандемията към 31 декември 2020 г.

Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
<p><i>Метод на възстановителна стойност:</i> Методът се базира на разходите за създаване. Стойността на имота се определя като сума от стойността на земята (правото на строеж), с изградените към нея сгради, съоръжения и инфраструктура. Земята се оценява чрез метода на пазарни аналози с коригиране на сравними пазарни цени. Делът на земята в общата стойност на имота зависи от местоположението, възможното и действително застрояване, и от овехтяването на сградния фонд. Новата инвестиционна стойност на сградите се изчислява чрез корекция на обичайните производствени разходи за единица площ с коефициенти за: физическо стареене; отстранени строителни недостатъци и повреди; функционално износване; икономическо обезценяване/надценяване; добавки за луксозност.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Разходи за стопанисване на имота като процент от brutния му годишен приход; 2. Норма на възвращаемост на приходите от имота; 3. Коригиращи коефициенти по отношение на аналогични пазарни сделки. 	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процентът на разходите за стопанисване е по-нисък (по-висок); • нормите на възвращаемост се понижат (увеличат); • коригиращите коефициенти се увеличат (понижат);
<p><i>Метод на капитализиране на дохода:</i> Справедливата стойност се определя от способността на имота при съществуващото застрояване да генерира бъдещи доходи. Стойността се получава чрез корекция на чистия годишен приход от отдаване под наем, на свободния пазар при определени условия, с коефициент за срок на откупуване.</p>		
<p><i>Сравнителен (пазарен) метод:</i> При определянето на амортизирана възстановителна стойност на обектите са приети пазарни корекции чрез коефициент за икономическо обезценяване/надценяване, в зависимост от цените на имотите в населеното място, нивото на търсене и предлагане. Използва се информация за продажни цени на имоти, коригирани с коефициенти за отчитане на основни фактори (местоположение, големина, състояние и др.)</p>		

26. Нематериални активи

Изменение на нематериалните активи през 2020

	Софтуер и лицензи	Клиентска база, призната в бизнес комбинация	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Цена на придобиване				
Състояние към 31 декември 2019	153 800	-	21 507	175 307
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	6 127	69 836	-	75 963
Придобити	-	-	15 760	15 760
Излезли от употреба/отписани	-	-	(10 242)	(10 242)
Прехвърлени от разходи за придобиване	19 668	-	(19 668)	-
Състояние към 31 декември 2020	179 595	69 836	7 357	256 788
Амортизация				
Състояние към 31 декември 2019	118 474	-	-	118 474
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	3 118	30 514	-	33 632
Начислена през годината	17 866	9 816	-	27 682
На излезлите от употреба	-	-	-	-
Състояние към 31 декември 2020	139 458	40 330	-	179 788
Нетна балансова стойност				
Към 31 декември 2020	40 137	29 506	7 357	77 000
Към 31 декември 2019	35 326	-	21 507	56 833

Изменение на нематериалните активи през 2019

	Софтуер и лицензи	Разходи за придобиване на нематериални активи	Общо
<i>В хиляди лева</i>			
Цена на придобиване			
Състояние към 31 декември 2018	145 939	17 294	163 233
Придобити	-	22 886	22 886
Излезли от употреба/отписани	(9 795)	(1 017)	(10 812)
Прехвърлени от разходи за придобиване	17 656	(17 656)	-
Състояние към 31 декември 2019	153 800	21 507	175 307
Амортизация			
Състояние към 31 декември 2018	113 926	-	113 926
Начислена през годината	14 209	-	14 209
На излезлите от употреба	(9 661)	-	(9 661)
Състояние към 31 декември 2019	118 474	-	118 474
Нетна балансова стойност			
Към 31 декември 2019	35 326	21 507	56 833
Към 31 декември 2018	32 013	17 294	49 307

Към 31 декември 2020 и 2019 г. брутната балансова стойност на напълно амортизираните нематериални активи (лицензи и софтуер), които все още се използват в хода на дейността на Банката е в размер съответно на 104 978 хил. лв. и 83 020 хил. лв.

27. Други активи

	31-декември-2020	31-декември-2019 преизчислена
<i>В хиляди лева</i>		
Временни разчети с клиенти	26 132	9 273
Придобити обезпечения	19 661	20 340
Вътрешнобанкови и междубанкови разчети	9 350	5 378
Вземания от такси	7 646	6 133
Доставчици по аванси	7 520	1 065
Разходи за бъдещи периоди	6 028	5 094
Вземания от застрахователи	4 283	-
Липси и начети	3 592	717
Средства при депозитари	3 558	2 073
Материали, резервни части	2 524	2 606
Съдебни и присъдени вземания	1 719	1 602
Други активи	4 284	1 877
Обезценка	(25 931)	(19 879)
Общо	70 366	36 279

Към 31 декември 2020 и 2019 г. начислената обезценка по придобити обезпечения е в размер съответно на 12 700 хил. лв. и 11 244 хил. лв.

Средствата при депозитари отчитат временни салда за обезпечаване на сделки с ценни книжа.

28. Депозити от банки и кредити от финансови институции

	31-декември-2020	31-декември-2019 преизчислена
<i>В хиляди лева</i>		
Депозити от банки		
Разплащателни сметки	21 786	10 159
Депозити	15 111	8 414
Общо депозити от банки	36 897	18 573
Кредити от банки		
Краткосрочни кредити	-	31 085
Кредити от финансови институции		
Дългосрочни кредити	12 521	7 708
Общо кредити от банки и финансови институции	12 521	38 793

Банката е получила дългосрочен кредит, деноминиран в EUR по програма ДЖЕРЕМИ от Европейския инвестиционен фонд, като средствата по него следва да се използват за предоставяне на кредити с преференциални ценови условия на малки и средни предприятия. Към 31 декември 2020 г. левовата равностойност на неиздължената част по кредита е 12 521 хил. лева. Лихвеният процент по 5 737 хил. лева от тази сума е 0,256%, а лихвеният процент по останалата част в размер на 6 784 хил. лева е 0,056%. Към 31 декември 2019 г. лихвеният процент по кредита е 0.338%.

Банки от Банкова група ОТП имат открити разплащателни сметки в Банка ДСК в BGN и EUR с общо салдо към 31 декември 2020 г. и 2019 г. в размер съответно на 3 993 хил. лв. и 7 902 хил. лв.

Банка ДСК не е имала просрочия по лихви и/или главници, както и не е нарушавала изискуеми от договорите задължения през периода 2020 и 2019 година.

29. Депозити от клиенти

	31-декември-2020	31-декември-2019 преизчислена
<i>В хиляди лева</i>		
Граждани		
в български лева		
срочни депозити	2 738 696	2 446 166
безсрочни депозити	7 646 322	5 051 417
в чуждестранна валута		
срочни депозити	2 176 602	1 313 631
безсрочни депозити	2 544 012	1 189 822
Предприятия		
в български лева		
срочни депозити	118 985	100 458
безсрочни депозити	2 161 936	1 346 812
в чуждестранна валута		
срочни депозити	157 858	71 061
безсрочни депозити	1 093 377	542 064
Бюджетни предприятия		
в български лева		
срочни депозити	43 584	824
безсрочни депозити	171 160	168 489
в чуждестранна валута		
срочни депозити	5 077	47
безсрочни депозити	71 932	68 177
Финансови институции		
в български лева		
срочни депозити	3 138	16 832
безсрочни депозити	201 165	293 261
в чуждестранна валута		
срочни депозити	787	540
безсрочни депозити	122 604	109 036
Общо	19 257 235	12 718 637

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2020 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 2.00%; депозити от бюджета от 0% до 2.00%; депозити от финансови институции от -0.04% до 0.20%.

Лихвените проценти по депозити към 31 декември 2019 г. варират в следните диапазони: депозити от физически лица от 0% до 8.50%; депозити от предприятия от 0% до 1.50%; депозити от бюджета от 0% до 1.76%; депозити от финансови институции от -1.10% до 0.25%.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 48 318 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 2 124 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Разплащателни сметки на дружества от групата в BGN и EUR на обща стойност 98 866 хил. лв.;
- Срочни депозити от дружества от групата в BGN на обща стойност 1 814 хил. лв.

30. Задължения по лизинг

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
С падеж до 1 година	7 114	11 002
С падеж от 1 до 5 години	14 452	25 615
С падеж над 5 години	2 335	4 895
Общо задължения по лизинг	23 901	41 512

31. Провизии

Изменение на провизиите през 2020

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи и дългосрочни доходи на наети лица	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви, договорени неусвоени кредити и факторинг	Провизии за реструктуриране	Общо
<i>В хиляди лева</i>					
Начално салдо към 31 декември 2019	10 287	33 669	26 811	-	70 767
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	3 476	2 223	12 463	5 613	23 775
Начислени през годината	1 786	4 328	84 679	-	90 793
Освободени през годината	-	(4 043)	(86 609)	(4 871)	(95 523)
Изплатени суми	(1 189)	(147)	-	-	(1 336)
Други	(1 785)	-	(71)	-	(1 856)
Общо	12 575	36 030	37 273	742	86 620

Изменение на провизиите през 2019

	Пенсионни задължения за изплащане на дефинирани доходи	Провизии по съдебни искове и други	Провизии по гаранции, акредитиви и договорени неусвоени кредити	Общо
<i>В хиляди лева</i>				
Начално салдо към 31 декември 2018	8 463	37 976	15 169	61 608
Начислени през годината	991	2 893	40 820	44 704
Освободени през годината	-	(6 623)	(29 179)	(35 802)
Изплатени суми	(612)	(577)	1	(1 188)
Други	1 445	-	-	1 445
Общо	10 287	33 669	26 811	70 767

Оценената стойност на задължението и начислените разходи за компенсации при пенсиониране се признават на базата на актюерски доклад, към всяка отчетна дата (виж по-долу информация за актюерските преценки).

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Задължения по дефинирани доходи към 1 януари	10 287	8 463
Ефекти от вливане на дъщерни дружества	3 476	-
Изплатени доходи по плана	(1 189)	(612)
Разходи за текущ и минал стаж	1 776	846
Разходи за лихви	88	90
Преизчисления:		
Актюерска загуба от действителен опит	(1 782)	1 112
Актюерска (печалба) загуба от промяна на демографските предположения	(58)	(407)
Актюерска (печалба) загуба от промяна на финансовите предположения	(23)	795
Задължения по дефинирани доходи към 31 декември	12 575	10 287

Разходи, признати в отчета за печалбата или загубата

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Разходи за текущ и минал стаж	1 776	846
Разходи за лихви	88	90
Актюерски (печалби) загуби	(78)	55
Общо	1 786	991

Актюерски предположения

Основните актюерски предположения към датата на отчета са следните (средно претеглени стойности):

	2020	2019
Дисконтов лихвен процент към 31 декември	0.50%	0.60%
Бъдещ ръст на заплатите	1.00%	3.00%

32. Пасиви по отсрочени данъци

Отсрочените данъци за 2020 и 2019 г. са изчислени за всички временни разлики, като е използван балансовият метод на база данъчен процент 10%.

Сумата на отсрочените данъци се отнася за следните активи и пасиви:

	Активи		Пасиви		Нетна стойност	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>						
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(3 035)	(1 641)	-	-	(3 035)	(1 641)
Ефект от преобразуване на дружества		-	443	443	443	443
Дълготрайни активи	-	-	20 982	11 486	20 982	11 486
Провизии по искове и други	(3 455)	(3 367)	-	-	(3 455)	(3 367)
Неизползвани отпуски и други	(1 725)	(1 387)	-	-	(1 725)	(1 387)
Нетно (активи)/пасиви по отсрочени данъци	(8 215)	(6 395)	21 425	11 929	13 210	5 534

Изменение в салдото на отсрочените данъци през 2020 г.

	Салдо към 31.12.	Ефекти от вливане на дъщерни дружества	Признати в ОПР	Салдо към 31.12.
	2019	2020	2020	2020
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 641)	(390)	(1 004)	(3 035)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Финансови активи	-	(99)	99	-
Дълготрайни активи	11 486	10 295	(799)	20 982
Провизии по искове и други задължения	(3 367)	(388)	300	(3 455)
Неизползвани отпуски и други	(1 387)	(2 299)	1 961	(1 725)
Общо	5 534	7 119	557	13 210

Изменение в салдото на отсрочените данъци през 2019 г.

	Салдо към 31.12.	Признати в ОПР	Признати в капитала	Салдо към 31.12.
	2018	2019	2019	2019
<i>В хиляди лева</i>				
Обезщетения по КТ при пенсиониране и други задължения към персонала	(1 364)	(277)	-	(1 641)
Ефект от преобразуване на дружества	443	-	-	443
Дълготрайни активи	11 542	(53)	(3)	11 486
Условни пасиви	(3 797)	430	-	(3 367)
Неизползвани отпуски и други	(1 017)	(370)	-	(1 387)
Общо	5 807	(270)	(3)	5 534

33. Други задължения

	31-декември-2020	31-декември-2019 преизчислена
<i>В хиляди лева</i>		
Преводи за изпълнение	26 064	13 198
Задължения към служители и ръководство	25 131	9 501
Задължения по едностранно прекратени договори	19 638	4 830
Задължения по централизация на бюджетни средства към БНБ	9 204	334
Задължения към доставчици	8 962	8 314
Задължения към застрахователи	6 238	144
Приходи за бъдещи периоди	5 244	5 357
Задължения за плащане на дивиденди	125	-
Ангажименти под условие за възстановяване собственост на финансов актив	67	55
Други	8 723	10 085
Общо	109 396	51 818

34. Основен капитал и резерви

(а) Номинална стойност на поименните акции

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Обикновени, поименни акции с право на глас	1 328 660	1 327 482

Мажоритарен собственик на Банката е Банка ОТП РТ, регистрирана в Република Унгария, която притежава 99.91% и 100% от капитала на Банка ДСК АД съответно към 31 декември 2020 г. и 2019 г.

През 2020 г. е регистрирано увеличение на основния капитал на Банката в размер на 1 178 хил. лв., свързано с Договора за преобразуване чрез вливане на Експресбанк в Банка ДСК (вж. също приложение 38). Новоиздадените 117 792 броя акции с номинална стойност от 10 лева всяка, са записани на акционерите на преобразуващата се банка.

Към 31 декември 2020 г. основният капитал е разпределен в 132 865 992 броя обикновени, безналични, поименни акции с право на глас от 10 лева всяка.

Крайните притежатели на акции с над 5% дял от капитала на Банка ОТП РТ към датата на този финансов отчет са следните лица:

име	брой акции	дялово участие	права на глас
Hungarian Oil and Gas Company (MOL)	24 000 000	8.57%	8.71%
KAUFJAT Group	19 835 748	7.08%	7.20%
OPUS Securities SA	14 496 476	5.18%	5.22%
Groupama Group	14 333 914	5.12%	5.20%

(б) Законови и други резерви

Законовите и други резерви включват средствата, заделени във фонд Резервен съгласно местното законодателство и капитализирани по решения на Общото събрание печалби на Банката.

35. Условни задължения и ангажименти

(а) Задбалансови задължения и ангажименти

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Съдебни искиове срещу Банката и други условни задължения	40 552	35 183
Банкови гаранции и акредитиви		
в български лева	379 540	172 725
в чуждестранна валута	145 680	81 144
	<u>525 220</u>	<u>253 869</u>
Ангажименти по договори за факторинг		
в български лева	148 012	74 626
в чуждестранна валута	212 431	135 036
	<u>360 443</u>	<u>209 662</u>
Ангажименти по договорени неусвоени кредити		
в български лева	1 567 742	932 974
в чуждестранна валута	1 048 174	388 106
	<u>2 615 916</u>	<u>1 321 080</u>
Ангажименти по срочни и спот сделки		
в български лева	853 695	1 200 602
в чуждестранна валута	7 521 124	7 393 288
	<u>8 374 819</u>	<u>8 593 890</u>
Други	4 573	2 596
Общо	<u><u>11 921 523</u></u>	<u><u>10 416 280</u></u>

Задбалансовите ангажименти по форуърд и спот продажби включват сделки за покупко-продажба на валута и ценни книжа.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата, както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 2 826 хил. лв., от които 322 хил. лв. по акредитиви.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове по договори за търговски факторинг са в размер на 5 604 хил. лв.
- По разплащателни сметки членове на групата е договорен овърдрафт в размер на 79 297 хил. лв. Към 31 декември 2020 г. неусвоените средства са в размер на 63 987 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по неусвоени кредитни линии са в размер на 2 151 хил. лв.
- Ангажиментите на Банка ДСК към членове на групата по деривативни сделки са в размер на 2 243 225 хил. лв.

Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК има сключени сделки с лица от групата както следва:

- Банка ДСК е предоставила гаранция на членове на групата в размер на 290 хил. лв.
- По разплащателна сметка на Банка ОТП е договорен овърдрафт в размер на 1 600 хил. лв. Към 31 декември 2019 г. не са усвоени средства от овърдрафта.

(б) Задължения по предоставени гаранции и акредитиви

Банката предоставя банкови гаранции и акредитиви, с цел гарантиране изпълнението на ангажименти на свои клиенти пред трети страни. Тези споразумения имат фиксирани лимити и конкретен срок на валидност.

Тези ангажименти и условни задължения носят задбалансов кредитен риск, като за пропорцията от неусвоения ангажимент, която е вероятно да бъде финансирана, определена на база на кредитен конверсионен фактор се начислява провизия (приложение 31).

(в) Правни искове и други условни задължения, свързани с претенции към Банката

Правните искове срещу Банка ДСК АД (главници и законни лихви) и други условни задължения, свързани със съдебни спорове, възлизат на 40 552 хил. лв. към 31 декември 2020 г. (2019: 35 183 хил. лв.). За част от правните искове ръководството на Банката счита, че съществува вероятност от неблагоприятен изход. Банката отчита и вероятност от бъдещи изходящи потоци по други условни задължения, както и вероятност от нарастване на претенциите от страна на клиенти към Банката, свързани с плащания по договори за предоставяне на банкови продукти и услуги. На база тези оценки, към края на 2020 г. са заделени общо провизии в размер на 36 030 хил. лв. (2019: 33 669 хил.лв.) (приложение 31).

(г) Активи, предоставени като обезпечения

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК АД е блокирала държавни ценни книжа в размер на 317 375 хил. лв (2019: 246 476 хил. лв.) като обезпечение по привлечени средства от Държавния бюджет. Блокирането се извършва при Българска народна банка в полза на Министерство на финансите по силата на Закона за публичните финанси. Към 31 декември 2019 г. Банката е блокирала и държавни ценни книжа в размер на 31 068 хил. лв. като обезпечение по репо-сделки.

Към 31 декември 2020 г. Банка ДСК е блокирала депозити за обезпечаване на деривативни сделки при Банка ОТП на стойност 580 хил. лв. (2019: 391 хил. лв.) и при други чуждестранни банки на стойност 7 319 хил. лв. (2019: 1 623 хил. лв.).

36. Парични средства и парични еквиваленти

	31-декември-2020	31-декември-2019
<i>В хиляди лева</i>		
Парични средства в каса	675 194	586 330
Разплащателна сметка в Централната банка	2 970 049	1 154 794
Вземания от банки с матуритет до 3 месеца	378 925	35 772
Общо	4 024 168	1 776 896

37. Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

На 15 януари 2019 г. Банка ДСК финализира сделката за придобиване на 99,74% от капитала на Експресбанк АД и непряк контрол върху нейните дъщерни дружества Експрес Факторинг ЕООД, ОТП Лизинг ЕООД и Регионален фонд за градско развитие АД от френската банкова група Сосиете Женерал. Едновременно с това е финализирана сделката за придобиване на Експрес Животозастраховане АД посредством непрякото придобиване на 41,55% от капитала на дружеството, притежавани от Експресбанк АД, и прякото придобиване на оставащите 58,45% от капитала дружеството от Сожекап С.А. Експрес Животозастраховане АД е класифицирано като дъщерно дружество за продажба към датата на придобиване. Дружеството е продадено на Групама Животозастраховане ЕАД през м. октомври 2019 г.

На 30 април 2020 г. Експресбанк АД е заличена от Търговския регистър вследствие на преобразуване чрез вливане в Банка ДСК (вж. Приложение 38).

На 30 септември 2020 г. Експрес Факторинг ЕООД е заличено от Търговския регистър в резултат на преобразуване чрез вливане в Банка ДСК (вж. Приложение 38)

В таблицата по-долу са представени инвестициите в дъщерни дружества:

Дъщерни дружества

	31-декември-2020		31-декември-2019
	%	Балансова	%
	участие	стойност	Балансова
			стойност
<i>В хиляди лева</i>			
ДСК Турс ЕООД*	100,00%	7 137	100,00%
ПОК ДСК - Родина АД	99,75%	10 972	99,75%
ДСК Управление на активи АД	66,00%	7 300	66,00%
ДСК Лизинг АД **	60,02%	1 962	60,02%
ДСК Мобайл ЕАД	100,00%	7 200	100,00%
ДСК Дом ЕАД	100,00%	500	100,00%
ОТП Факторинг България ЕАД***	100,00%	37 620	100,00%
Експресбанк АД****	0,00%	-	99,74%
ОТП Лизинг ЕООД	100,00%	49 725	0,00%
Регионален фонд за градско развитие АД	52,00%	208	0,00%
Общо		122 624	1 147 993

* Банка ДСК притежава индиректно дружество ДСК Транс Секюрити ЕАД, което е 100% собственост на ДСК Турс ЕООД.

** ДСК Лизинг АД притежава 100% от капитала на ДСК Ауто Лизинг ЕООД, ДСК Оперативен Лизинг ЕООД, ДСК Лизинг Застрахователен Брокер ЕООД.

*** Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК притежава индиректно дружество Проектна компания Комплекс Бяна ЕООД, което е 100% собственост на ОТП Факторинг България ЕАД. През 2020 г. това дружество е продадено на несвързано лице.

**** Към 31 декември 2019 г. Банка ДСК притежава индиректно чрез Експресбанк АД дялове от следните дружества: 99,74 % от Експрес Факторинг ЕООД, 99,74 % от ОТП Лизинг ЕООД и 51,86 % от Регионален фонд за градско развитие АД. Към 31 декември 2020 г. Банката е пряк собственик на ОТП Лизинг ЕООД и Регионален фонд за градско развитие АД.

Към 31 декември 2020 г. и 2019 г. инвестицията на Банка ДСК АД в асоциираното Дружество за касови услуги АД е 2 965 хил. лв., което представлява 25% от капитала на дружеството. Нетните активи на Дружество за касови услуги АД към 31 декември 2020 г. са 14 505 хил. лв. (2019: 15 090 хил. лв.).

38. Вливане на дъщерни дружества

През годината, приключваща на 31 декември 2020 г. са отчетени вливания на Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД съответно към 30 април 2020 г. и 30 септември 2020 г., осъществени на основата на сключени отделни договори за преобразуване чрез вливане на Експресбанк АД и Експрес Факторинг ЕООД (преобразуващи се дружества) в Банка ДСК. С вписването на вливанията в Търговския регистър на Република България Банка ДСК е поела правата и задълженията на преобразуващите се дружества при условията на общо правоприемство.

Вливане на Експресбанк АД

Към 30 април 2020 г. Експресбанк АД е акционерно дружество, притежаващо универсален лиценз за осъществяване на банкова дейност, издаден от Българска народна банка. Седалището и адресът на управление на Експресбанк се намират в гр. Варна, бул. Владислав Варненчик № 92. Регистрираният капитал на Експресбанк се състои от 33,673,729 броя обикновени акции по 1 лев всяка, от които 99.74% са собственост на Банка ДСК.

В съответствие с Договора за преобразуване чрез вливане на Експресбанк в Банка ДСК е извършена оценка на справедливата цена на акциите от капитала на Експресбанк с цел да се определи съотношението на замяна на акциите на акционерите в Експресбанк с определен брой акции в Банка ДСК. Определеното съотношение на замяна на акциите е реализирано както чрез издаване на нови акции от Банка ДСК в полза на бившите акционери на Експресбанк, така и чрез парични плащания. Увеличението на капитала, както и преобразуването на Експресбанк чрез вливане в Банка ДСК, са вписани в Търговския регистър на 30 април 2020 г. Същата дата е приложена като счетоводна дата на отчитане на транзакцията в счетоводните регистри на Банката. Новата акционерна структура след вливането е оповестена в Приложение 34.

Балансовите стойности на активите и пасивите на Експресбанк към датата на вливане съгласно консолидирания отчет на Банката са следните:

В хиляди лева

30-април-2020

Активи

Парични средства и разплащателни сметки при Централната банка и банки-кореспонденти	911 775
Деривативни финансови инструменти	10 716
Кредити и вземания от банки	651 283
Кредити и вземания от клиенти	4 453 904
Инвестиции	4 592
Текущи данъчни активи	4 234
Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества	56 926
Активи с право на ползване	22 201
Дълготрайни материални активи	97 908
Нематериални активи	42 331
Репутация, призната при придобиването на Експресбанк през 2019 г.	77 372
Други активи	1 550
Общо активи	6 334 792

Пасиви

Депозити от банки	31 649
Деривативни финансови инструменти	10 100
Депозити от клиенти	5 053 461
Кредити от банки и финансови институции	32 181
Задължения по лизинг	22 175
Провизии	24 827
Пасиви по отсрочени данъци	7 218
Други задължения	28 709
Общо пасиви	5 210 320

Нетни активи към датата на вливане

1 124 472

Инвестиция към датата на вливането

(1 075 302)

Ефект от вливане, отчетен в собствения капитал

49 170

в т.ч.:

Основен капитал	1 178
Законови и други резерви	25 939
Преоценъчен резерв по финансови активи	11 057
Неразпределена печалба	10 996

Вливане на Експрес Факторинг

Към 30 септември 2020 г. Банката притежава 100% от капитала на „Експрес Факторинг“ ЕООД със седалище и адрес на управление гр. София, бул. Александър Стамболийски № 73. Предмет на дейност на дружеството е вътрешен и международен факторинг на клиентски задължения. Регистрираният капитал на Експрес Факторинг в размер на 1,100 хил. лева се състои от 11,000 дружествени дяла от 100 лева всеки. Вливането е вписано в Търговския регистър на 30 септември 2020 г. Същата дата е приложена като счетоводна дата на отчитане на транзакцията в счетоводните регистри на Банката. Сделката не е довела до промяна в акционерната структура на Банката.

Балансовите стойности на активите и пасивите на Експрес Факторинг съгласно консолидирания отчет към датата на вливане са следните:

<i>В хиляди лева</i>	30-септември-2020
Активи	
Парични средства	1 398
Вземания по договори за факторинг	138 153
Активи с право на ползване	10
Дълготрайни материални активи	2
Нематериални активи	1
Активи по отсрочени данъци	99
Други активи	39
Общо активи	<u>139 702</u>
Пасиви	
Депозити от банки	
Деривативни финансови инструменти	
Депозити от клиенти	49 171
Кредити от банки и финансови институции	78 255
Текущи данъчни пасиви	171
Задължения по лизинг	10
Други задължения	2 847
Общо пасиви	<u>130 454</u>
Нетни активи към датата на вливане	<u>9 248</u>
Инвестиция към датата на вливането	(6 993)
Ефекти от вътрешно групови корекции	712
Ефект от вливане, отчетен в собствения капитал (в неразпределената печалба)	2 967

39. Сделки между свързани лица

Банка ДСК АД има свързаност с директорите и ръководството на Банката, с дъщерните и асоциираните си предприятия, със собственика Банка ОТП и другите компании в Банкова група ОТП. Сделките и салдата със свързани лица към и за годините, приключващи на 31 декември 2020 и 2019 г. са:

Свързани лица	Вид сделка	2020	2019
Директори и ръководство	Предоставени кредити	14 092	10 617
Дъщерни предприятия	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ДСК	50 442	100 680
Дъщерни предприятия	Разплащателни и депозитни сметки при дружества от групата	-	36 734
Дъщерни предприятия	Предоставени кредити	981 997	23 472
Дъщерни предприятия	Активи с право на ползване - отчетна стойност	352	1 759
Дъщерни предприятия	Задължения	1 532	3 333
Дъщерни предприятия	Други вземания	-	597
Дъщерни предприятия	Приходи от дивиденди	73 718	59
Дъщерни предприятия	Приходи от лихви	1 371	976
Дъщерни предприятия	Разходи за лихви	6	148
Дъщерни предприятия	Разходи за външни услуги	13 093	10 975
Дъщерни предприятия	Приходи от продажба на кредити	-	1 054
Дъщерни предприятия	Приходи от външни услуги	33	25
Дъщерни предприятия	Приходи от наеми	954	329
Дъщерни предприятия	Разходи за наеми	-	-
Дъщерни предприятия	Приходи от такси и комисиони	91	162
Дъщерни предприятия	Разходи за такси и комисиони	2 535	2 016
Дъщерни предприятия	Предоставени гаранции и акредитиви	2 826	300
Дъщерни предприятия	Условни задължения по срочни и спот сделки	-	13 838
Дъщерни предприятия	Условни вземания по срочни и спот сделки	-	13 712
Дъщерни предприятия	Справедлива стойност на деривативи	-	(67)
Дъщерни предприятия	Печалби (загуби) от сделки с деривативи / от търговски операции	-	(18)
Дъщерни предприятия	Ангажимент по предоставени кредитни линии, овърдрафти и търговски факторинг	70 142	26 213
Асоциирани предприятия	Приходи от дивиденди	478	-
Асоциирани предприятия	Разходи за услуги	3 753	2 538
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в Банка ОТП	6 038	2 148 425
Банка ОТП	Облигационен дълг на Банка ОТП	166 238	174 164
Банка ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	3 990	2 250
Банка ОТП	Справедлива стойност на деривативи	(35 073)	(18 630)
Банка ОТП	Други задължения	424	6
Банка ОТП	Други вземания	220	-
Банка ОТП	Приходи от лихви	60 527	30 514

Банка ДСК АД
Индивидуален финансов отчет
за 2020 година

Банка ОТП	Разходи за лихви	83 048	30 749
Банка ОТП	Приходи от външни услуги	-	1 100
Банка ОТП	Разходи за такси и комисиони	215	481
Банка ОТП	Приходи от такси и комисиони	2	2
Банка ОТП	Печалби (загуби) от търговски операции	118 290	32 081
Банка ОТП	Печалби (загуби) от облигационен дълг	(7 864)	819
Банка ОТП	Други оперативни доходи	880	-
Банка ОТП	Условни задължения по срочни и спот сделки	2 290 094	2 856 950
Банка ОТП	Условни вземания по срочни и спот сделки	2 292 553	2 838 813
Банка ОТП	Ангажимент по предоставен, неусвоен овърдрафт	1 600	1 600
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки при дружества от групата	786 314	2 504
Други дружества от група ОТП	Разплащателни и депозитни сметки в БДСК	3	3
Други дружества от група ОТП	Справедлива стойност на деривативи	(453)	-
Други дружества от група ОТП	Приходи от лихви	1 068	2
Други дружества от група ОТП	Разходи за лихви	104	-
Други дружества от група ОТП	Приходи от такси и комисиони	24	19
Други дружества от група ОТП	Други оперативни доходи	15	15
Други дружества от група ОТП	Условни задължения по срочни и спот сделки	92 787	48 013
Други дружества от група ОТП	Условни вземания по срочни и спот сделки	92 115	47 700
Други дружества от група ОТП	Условни вземания по финансови гаранции	1 956	-

Възнаграждението на ключовия ръководен персонал за 2020 и 2019 година включва текущи доходи в размер съответно на 8 725 хил. лв. и 3 550 хил. лв.

40. Оповестявания по Закона за кредитните институции

Съгласно чл. 70, ал. 6 от Закона за кредитните институции Банка ДСК следва да оповести определени качествени и количествени показатели.

Банката притежава пълен лиценз за осъществяване на търговска банкова дейност, предлагайки банкови продукти и услуги.

Банката осъществява дейността си на територията на Република България и няма регистрирани дъщерни дружества и клонове извън територията на страната.

Количествените показатели за дейността на Банката са следните:

	2020	2019
<i>В хиляди лева</i>		
Приходи от дейността	844 358	629 790
Печалба преди данъци	205 856	276 501
Разход за данък върху доходите	(12 820)	(27 721)
Приравнен брой служители на пълен работен ден, средносписъчен	4 967	4 237
Доходност на активите (съотношение на нетна печалба към общо активи)	0.85%	1.56%

Банка ДСК извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно ЗПФИ, Наредба 38 и Наредба 58, издадени от Комисията за финансов надзор. Банката е създавала и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно нормативната уредба и по-специално изискванията на Наредба 38, чл. 28-31 и на Наредба 58, чл. 3-10. Банката е изградила правила и процедури, които да осигурят съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

41. Събития след края на отчетния период

Разпространението на COVID-19 продължава и след края на отчетния период да влияе върху глобалното търсене и предлагане. Продължава да съществува значителна несигурност в икономическата активност, което оказва директно негативно влияние върху кредитната активност и върху качеството на вече отпуснатите кредити.

Към този етап на разпространение на вируса и динамиката, с която се развива е трудно да бъдат измерени ефекти за икономическото развитие на Банката.

Няма други значими събития, идентифицирани след края на отчетния период.

© 2021 DSK Bank
Sofia1036
19, Moskovska str.
5, G. Benkovski str.
call_center@dskbank.bg
www.dskbank.bg